

Τ.Ε.Ι. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, 1998 – 2008:
ΜΕΛΕΤΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ ΕΛ.ΣΤΑΤ.»**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ: ΜΩΥΣΙΑΔΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, ΑΜ: 2007039

ΧΗΡΑ ΦΩΤΕΙΝΗ, ΑΜ: 2008036

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΜΑΥΡΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2013

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

1295

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θεωρούμε υποχρέωσή μας να ευχαριστήσουμε θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μας κ. Κωνσταντίνο Μαυρέα για την πολύτιμη υποστήριξη και καθοδήγησή του.

Επιπλέον, θέλουμε να ευχαριστήσουμε τους υπαλλήλους της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για την βοήθεια που μας πρόσφεραν στην συγκέντρωση των απαραίτητων στοιχείων για την ολοκλήρωση της έρευνάς μας.

Επιπρόσθετα, οφείλουμε να αφιερώσουμε την πτυχιακή μας εργασία στις οικογένειές μας που μας συμπαρυστάθηκαν όλα τα χρόνια της φοίτησης μας στο Α.Τ.Ε.Ι Καλαμάτας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα εργατικά ατυχήματα επιφέρουν σημαντικές οικονομικές και ψυχολογικές επιπτώσεις στο άτομο και το περιβάλλον του, καθώς και διάφορες επιπτώσεις στις επιχειρήσεις και το κράτος γενικά.

Στην παρούσα μελέτη διερευνώνται τα εργατικά ατυχήματα που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της περιόδου 1998 – 2008, ενώ γίνεται προσπάθεια σύγκρισης των δεδομένων αυτών με διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, προκειμένου να αποδειχθεί ότι τα εργατικά ατυχήματα που συμβαίνουν στην Ελλάδα την τελευταία περίοδο μειώνονται συνεχώς.

Ένα γενικό συμπέρασμα που προκύπτει από την παρούσα εργασία είναι ότι τα εργατικά ατυχήματα μειώνονται συνεχώς, είτε λόγω της βελτίωσης των υφιστάμενων συνθηκών εργασίας, είτε λόγω του λεπτομερούς θεσμικού και νομικού πλαισίου περί ασφάλειας και υγιεινής των εργαζομένων. Ωστόσο, τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα κατά τη διάρκεια της υπό μελέτης περιόδου έχουν καταγράψει μικρή αύξηση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	i
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	ii
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	iii
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ	v
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΣΧΗΜΑΤΩΝ	viii
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	4
ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	4
1.1 ΕΝΝΟΙΕΣ & ΟΡΙΣΜΟΙ	4
1.2 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	5
1.3 ΑΙΤΙΕΣ & ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	6
1.4 ΚΛΑΔΟΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΟΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΥΧΝΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	9
1.5 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	11
1.6 ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ & ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ & ΑΡΧΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	14
ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	14
2.1 ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	15
2.2 ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	20
2.3 ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΗΛΙΚΙΑ	24

2.4 ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΥ	26
2.5 ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΤΗΚΕ.....	30
2.6 ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΕΤΟΣ	33
2.7 ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΑΙΤΙΑ	35
2.8 ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	40
ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ.....	40
3.1 ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΣΕ Ε.Ε. – 15 & ΕΛΛΑΔΑ	40
3.2 ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	49
3.3 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ EUROSTAT	68
3.3.1 Εργατικά ατυχήματα στην Ελλάδα και σε ευρωπαϊκές χώρες	68
3.3.2 Θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα στην Ελλάδα και σε ευρωπαϊκές χώρες	80
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	83
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	86
ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	87
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	88
ΒΑΣΙΚΑ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ.....	88

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2.1 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανά Περιφέρεια (2000 – 2008).....	16
Πίνακας 2.2 Ποσοστό μεταβολής των εργατικών ατυχημάτων ανά Περιφέρεια (2000 – 2008)	18
Πίνακας 2.3 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανά κλάδο δραστηριότητας (2000 – 2008)	21
Πίνακας 2.4 Ποσοστό εργατικών ατυχημάτων ανά ηλικία (1998 – 2008).....	24
Πίνακας 2.5 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανά ηλικία (1998 – 2008).....	25
Πίνακας 2.6 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανά είδος τραυματισμού (1998 – 2008) και ποσοστό μεταβολής	27
Πίνακας 2.7 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανάλογα με το μέρος του σώματος που τραυματίστηκε (1998 – 2008) και ποσοστό μεταβολής.....	31
Πίνακας 2.8 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων δηλωθέντων στο Υπουργείο Εργασίας & το Ι.Κ.Α. (1998 – 2008) και ποσοστό μεταβολής τους	33
Πίνακας 2.9 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά αιτία δηλωθέντα στο Σ.Ε.Π.Ε. (2001 – 2008).....	35
Πίνακας 2.10 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ανά Περιφέρεια δηλωθέντα στο Σ.Ε.Π.Ε. (2001 – 2008).....	37
Πίνακας 3.1 Συνολικός αριθμός εργατικών ατυχημάτων στην Ε.Ε. – 15 και στην Ελλάδα (2001 – 2006).....	41
Πίνακας 3.2 Αριθμός σοβαρών εργατικών ατυχημάτων ανά χώρα (2001 – 2008).....	44
Πίνακας 3.3 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά χώρα (2001 – 2008)	47
Πίνακας 3.4 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες και όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)	50
Πίνακας 3.5 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες και στον κλάδο της γεωργίας και της δασοκομίας σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)	52
Πίνακας 3.6 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στο μεταποιητικό τομέα σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007).....	54

Πίνακας 3.7 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο παροχής ηλεκτρισμού, αερίου και νερού σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)	56
Πίνακας 3.8 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο των κατασκευών σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007).....	58
Πίνακας 3.9 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, της επισκευής των αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσυκλετών & ειδών προσωπικής & οικιακής χρήσης σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007).....	60
Πίνακας 3.10 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο της εστίασης και του τουρισμού σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)	62
Πίνακας 3.11 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον τομέα της αποθήκευσης, των μεταφορών και της επικοινωνίας σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)	64
Πίνακας 3.12 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον τομέα της χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης και τον τομέα ακινήτων σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007).....	66
Πίνακας 3.13 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας.....	69
Πίνακας 3.14 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον τομέα της μεταποίησης ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας.....	72
Πίνακας 3.15 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον κλάδο των κατασκευών ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας.....	75
Πίνακας 3.16 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον κλάδο των μεταφορών, επικοινωνιών και αποθήκευσης ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας.....	78

Πίνακας 3.17 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) σε όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας	81
---	----

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 2.1 Εργατικά ατυχήματα δηλωθέντα στο ΙΚΑ και το ΣΕΠΕ (1998 – 2008)....	15
Σχήμα 2.2 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων για τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Δ. Μακεδονίας, Ηπείρου, Ιονίων Νήσων, Βορείου & Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης (2000 – 2008).....	19
Σχήμα 2.3 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων για τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Στερεάς Ελλάδας, Πελοποννήσου, Αττικής & Θεσσαλίας (2000 – 2008)	20
Σχήμα 2.4 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανά κλάδο δραστηριότητας (2000 – 2008)	23
Σχήμα 2.5 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανά ηλικία (1998 – 2008)	26
Σχήμα 2.6 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανά είδος τραυματισμού (1998 – 2008)	29
Σχήμα 2.7 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανάλογα με το μέρος του σώματος που τραυματίστηκε (1998 – 2008).....	32
Σχήμα 2.8 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων δηλωθέντων στο ΙΚΑ & το Υπουργείο Εργασία (1998 – 2008).....	34
Σχήμα 2.9 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά αιτία δηλωθέντα στο Σ.Ε.Π.Ε. (2001 – 2008).....	36
Σχήμα 2.10 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά Περιφέρεια δηλωθέντα στο Σ.Ε.Π.Ε. (2001 – 2008)	39
Σχήμα 3.1 Αριθμός σοβαρών εργατικών ατυχημάτων στην Ε.Ε. (2000 – 2008)	41
Σχήμα 3.2 Συνολικός αριθμός εργατικών ατυχημάτων στην Ε.Ε. – 15 και στην Ελλάδα (2001 – 2006).....	42
Σχήμα 3.3 Αριθμός σοβαρών εργατικών ατυχημάτων ανά χώρα (2001 – 2008)	45
Σχήμα 3.4 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά χώρα (2001 – 2008).	48
Σχήμα 3.5 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες και όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)	51
Σχήμα 3.6 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες και στον κλάδο της γεωργίας και της δασοκομίας σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)	53

Σχήμα 3.7 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στο μεταποιητικό τομέα σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007).....	55
Σχήμα 3.8 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο παροχής ηλεκτρισμού, αερίου και νερού σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)	57
Σχήμα 3.9 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο των κατασκευών σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007).....	59
Σχήμα 3.10 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, της επισκευής των αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσικλετών & ειδών προσωπικής & οικιακής χρήσης σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007).....	61
Σχήμα 3.11 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο της εστίασης και του τουρισμού σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)	63
Σχήμα 3.12 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον τομέα της αποθήκευσης, των μεταφορών και της επικοινωνίας σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)	65
Σχήμα 3.13 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον τομέα της χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης και τον τομέα ακινήτων σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)	67
Σχήμα 3.14 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας.....	70
Σχήμα 3.15 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον τομέα της μεταποίησης ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας.....	73
Σχήμα 3.16 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον κλάδο των κατασκευών ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας.....	76

Σχήμα 3.17 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον κλάδο των μεταφορών, επικοινωνιών και αποθήκευσης ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας	79
Σχήμα 3.18 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) σε όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας.....	82

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα ατύχημα μπορεί να οριστεί ως εργατικό οποιοδήποτε βίαιο συμβάν πραγματοποιηθεί σε κάποιον εργαζόμενο κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιακών του καθηκόντων ή εξαιτίας αυτών ή και οποιοδήποτε ατύχημα πραγματοποιείται στη διαδρομή του εργαζομένου από ή και προς την εργασία του. Ένα εργατικό ατύχημα δύναται να επιφέρει πολλές επιπτώσεις στον εργαζόμενο και την οικογένειά του, στην επιχείρηση, καθώς και στο κράτος.

Η παρούσα μελέτη διερευνά τα εργατικά ατυχήματα που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της περιόδου 2001 – 2008. Στόχος είναι να αποδειχθεί ότι η πορεία των εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα είναι πτωτική. Επίσης, θα πραγματοποιηθεί μία σύγκριση ανάμεσα στην πορεία του αριθμού των εργατικών ατυχημάτων και των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα και ορισμένες Ευρωπαϊκές χώρες κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2001 – 2008.

Για την επιτυχή ολοκλήρωση της μελέτης, συλλέχθηκαν πρωτογενή δεδομένα από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, το Σ.Ε.Π.Ε., το Ι.Κ.Α., το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. (Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής & Ασφάλειας της Εργασίας), την Eurostat και την Portdata (βάση οικονομικών και κοινωνικών δεδομένων της Πορτογαλίας). Στη συνέχεια, τα δεδομένα επεξεργάστηκαν με τη χρήση του λογιστικού πακέτου EXCEL, προκειμένου να επιτευχθεί μία ολοκληρωμένη παρουσίαση των δεδομένων σε πίνακες και σχήματα.

Κατά τη συλλογή των απαραίτητων, για την ολοκλήρωση της παρούσας μελέτης, προέκυψαν δυσκολίες αναφορικά με τις διαφορετικές χρονολογίες των εργατικών ατυχημάτων που έδιναν οι παραπάνω στατιστικές υπηρεσίες. Παραδείγματος χάρη, ενώ αρχικά η παρούσα έρευνα αποσκοπούσε στην ολοκληρωμένη μελέτη της πορείας των εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της περιόδου 2001 – 2010, αυτό δεν κατέστη δυνατό, καθώς δεν υπήρχαν διαθέσιμα (μέχρις στιγμής) στοιχεία από τις ανωτέρω υπηρεσίες. Στη συνέχεια, η έρευνα επικεντρώθηκε στη

συλλογή στοιχείων για την περίοδο 1998 – 2008. Ωστόσο, κατά τη συγγραφή της παρούσας πτυχιακής εργασίας, ορισμένες ταξινομήσεις των εργατικών ατυχημάτων και των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά έτος δεν ήταν πλέον διαθέσιμα από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία για τα έτη 1998 – 2000. Για το λόγο αυτό, σε ορισμένα σημεία της εργασίας τα εργατικά ατυχήματα διερευνώνται για την περίοδο 2001 – 2008 και όχι για την περίοδο 1998 – 2008.

Η παρούσα εργασία αποτελείται από 3 κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο αποτελείται το εισαγωγικό κομμάτι της εργασίας, καθώς πραγματοποιείται μία θεωρητική προσέγγιση των εργατικών ατυχημάτων. Πιο συγκεκριμένα, στο κεφάλαιο αυτό δίνονται οι απαραίτητοι ορισμοί, μελετώνται τα είδη, οι αιτίες και οι συνέπειες των εργατικών ατυχημάτων, καθώς και οι κλάδοι της οικονομικής δραστηριότητας, όπου πραγματοποιούνται πιο συχνά εργατικά ατυχήματα. Επιπρόσθετα, δίνονται συνοπτικά ορισμένες πληροφορίες για τις αρχές πρόληψης, καθώς και για το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο στην Ελλάδα για την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται ενδελεχώς τα πρωτογενή δεδομένα που συλλέχθηκαν. Πιο αναλυτικά, μελετώνται τα εργατικά ατυχήματα ανά Περιφέρεια, ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, ανά ηλικία των εργαζομένων, ανά είδος τραυματισμού και ανάλογα με το μέρος του σώματος των εργαζομένων που έχει τραυματισθεί για την περίοδο 2001 – 2008. Επιπλέον, καταγράφονται τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα που έχουν σημειωθεί στην Ελλάδα ανά έτος, ανά αίτιο και ανά Περιφέρεια.

Στο τρίτο κεφάλαιο πραγματοποιούνται συγκρίσεις των εργατικών ατυχημάτων (θανατηφόρων και μη) στην ΕΕ-15 και την Ελλάδα για την περίοδο 2001 – 2008, μέσα από τα επίσημα στοιχεία της Eurostat και της ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. Παράλληλα, δίδονται στοιχεία για τα σοβαρά εργατικά ατυχήματα και για τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα για ορισμένες δημοφιλείς χώρες της Ευρώπης σε σύγκριση με την Ελλάδα, όπως η Γερμανία, η Αυστρία, το Βέλγιο, η Δανία, η Ισπανία, η Φινλανδία, η Γαλλία, η Ιρλανδία, η Ιταλία, η Ολλανδία, η Πορτογαλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία και η Νορβηγία.

Στη συνέχεια του ίδιου κεφαλαίου συγκρίνονται οι δείκτες επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων και των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, για την περίοδο 2001 – 2007 (σύμφωνα με την τελευταία ανανέωση των διαθέσιμων στοιχείων της Eurostat).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

1.1 ΕΝΝΟΙΕΣ & ΟΡΙΣΜΟΙ

Εργατικό ατύχημα μπορεί να οριστεί οποιοδήποτε βίαιο συμβάν σε κάποιον εργαζόμενο το οποίο συμβαίνει κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιακών του καθηκόντων ή λόγω της εργασίας του ή και οποιοδήποτε ατύχημα του συμβεί καθ' οδόν προς την εργασία του ή και κατά τη διάρκεια της επιστροφής στο σπίτι του από το χώρο της εργασίας του.

Συνοπτικά, προκειμένου να θεωρηθεί ένα συμβάν ως εργατικό ατύχημα, πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις οι οποίες είναι οι εξής¹:

- το συμβάν να είναι βίαιο και να πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της εκτέλεση των εργασιακών καθηκόντων ή με αφορμή της εργασίας του εργαζομένου, όπως για παράδειγμα η μετακίνηση του εργαζομένου στον τόπο όπου εργάζεται
- πρέπει να υφίσταται αιτιώδης συνάφεια ανάμεσα στο συμβάν και την εργασία
- η πρόκληση του ατυχήματος να μην οφείλεται σε πρόθεση του ίδιου του εργαζομένου
- το ατύχημα να καθιστά τον εργαζόμενο αδύνατο να εργαστεί για περισσότερες από 3 ημέρες.

---

¹ Σταμάτη, Α. (2012), *Κρίσιμες Έννοιες Ατομικού Εργατικού Δικαίου Με Την Οπτική του Φύλου*, Περίληψη Εκπαιδευτικού Υλικού, ΙΝΕ – ΓΣΕΕ, Σελ. 38 Διαθέσιμο στο: <http://www.inegsee-isotita.gr/sitefiles/files/krisimes-ennoies-atomikoy-ergatikoy-dikaioy-me-tin-optiki-toy-fyloy.pdf>

Το τελευταίο σημαίνει ότι ακόμα και μία ώρα πριν ή και μία ώρα μετά την εργασία του, αν συμβεί στον εργαζόμενο κάποιο ατύχημα, είτε αυτό προέρχεται από κάποια πτώση είτε είναι τροχαίο, θεωρείται εργατικό ατύχημα. Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί το γεγονός ότι ο τόπος όπου έλαβε χώρα το συμβάν θα πρέπει να βρίσκεται στην κατεύθυνση της εργασίας ή του σπιτιού του εργαζομένου, με δεδομένο ότι το δρομολόγιο αυτό το έκανε ο εργαζόμενος, όχι λόγω δικής του επιθυμίας αλλά, λόγω των εργασιακών του καθηκόντων.

Να σημειωθεί ότι τα εργατικά ατυχήματα εμφανίζουν αύξηση στην Πολωνία (+14%), την Εσθονία (+10%), τη Λιθουανία και τη Μάλτα (+4%). Συνήθη θύματα των εργατικών ατυχημάτων αποτελούν οι άνδρες καθώς και οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι. Τα περισσότερα εργατικά ατυχήματα καταγράφονται στους κλάδους της γεωργίας και των κατασκευών. Αντίθετα, μείωση εμφανίζουν τα εργατικά ατυχήματα στη Βρετανία (-13%), τη Λετονία (-26), τη Δανία (-14%) και την Ιταλία (-3%)².

Σύμφωνα με τα δεδομένα του Διεθνή Οργανισμού της Εργασίας, περί τα 5.000 εργαζόμενοι πεθαίνουν καθημερινά λόγω των ασθενειών που δημιουργούνται λόγω των εργασιακών συνθηκών, όπου δουλεύουν. Μόνο για το έτος 2012 στην Ευρώπη σημειώθηκαν περί τις 160.000 περιπτώσεις επαγγελματικών ασθενειών.

1.2 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Ένα ατύχημα μπορεί να διακριθεί σε διάφορες κατηγορίες, όπως είναι οι ακόλουθες:

- i) ανάλογα με τη **σχέση εργασίας** που υπάρχει, σε:
  - εργατικό ατύχημα εργαζομένου που ανήκει στο προσωπικό της επιχείρησης
  - εργατικό ατύχημα υπεργολάβου που εργάζεται στο χώρο της επιχείρησης

---

² Κουζής, Γ., Γεωργιάδου, Π., Καψάλης, Α., Κούστα, Ε., Λαμπουσάκη, Σ. & Σταμάτη, Α. (2011), *Οι εργασιακές σχέσεις στην Ευρώπη και στην Ελλάδα, Ετήσια Έκθεση 2011*, Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ, Παρατηρητήριο Οικονομικών και Κοινωνικών Εξελίξεων, Σελ. 49.

- μη εργατικό ατύχημα τρίτου που δεν εργάζεται στην επιχείρηση, όπου πραγματοποιήθηκε το ατυχές συμβάν

ii) ανάλογα με τη **σοβαρότητα του ατυχήματος**, σε:

- μικρό ατύχημα, το οποίο οδηγεί τον εργαζόμενο στην προσωρινή διακοπή της εργασίας του για μία ημέρα
- κοινό ατύχημα, το οποίο οδηγεί τον εργαζόμενο στη διακοπή της εργασίας του για χρονικό διάστημα το οποίο διαρκεί περισσότερο από μια ημέρα
- σοβαρό ατύχημα, το οποίο μπορεί να προκαλέσει στον εργαζόμενο μόνιμη αναπηρία ή και ακρωτηριασμό
- θανατηφόρο ατύχημα.

iii) ανάλογα με τη **τοποθεσία που πραγματοποιήθηκε το εργατικό ατύχημα**, σε³:

- ατύχημα το οποίο συνέβη μέσα στον εργασιακό χώρο
- ατύχημα το οποίο συνέβη κατά τη διάρκεια της μετάβασης του εργαζομένου προς την εργασία του
- ατύχημα το οποίο συνέβη κατά τη διάρκεια της μετάβασης του εργαζομένου από την εργασία του.

1.3 ΑΙΤΙΕΣ & ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Υπάρχουν διάφορα αίτια που προκαλούν τα εργατικά ατυχήματα είτε αυτά εντοπίζονται στον ίδιο τον εργαζόμενο, γεγονός το οποίο αποτελεί τη μεγάλη πλειοψηφία των εργατικών ατυχημάτων, είτε στις μη ασφαλείς συνθήκες εργασίες που επικρατούν, στις μη ασφαλείς διαδικασίες, καθώς και τα μέσα τα οποία

³ Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων & Ανέργων (Κ.Ε.Π.Ε.Α.) – Γ.Σ.Ε.Ε., 2012, Διαθέσιμο στο: <http://www.kepea.gr/aarticle.php?id=182>

χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια της παραγωγικής διαδικασίας, είτε σε ορισμένα συμβάντα τα οποία δεν μπορούν να προβλεφθούν εκ των προτέρων ή ακόμα και σε διάφορα φυσικά φαινόμενα.

Όσον αφορά στα αίτια τα οποία εντοπίζονται στον ίδιο τον εργαζόμενο, αφορούν:

- στο νεαρό της ηλικίας, την έλλειψη πείρας, καθώς και στην άγνοια του εργαζόμενου (συνήθως οι νέοι τείνουν να αγνοούν τον κίνδυνο και δε διαθέτουν μεγάλη εμπειρία)
- στη διανοητική ικανότητα που κατέχει ο εκάστοτε εργαζόμενος
- στην εξάντληση που δύναται να έχει κάποια στιγμή
- σε διάφορους συναισθηματικούς ή και διάφορους παθολογικούς παράγοντες
- σε μερικές μη ορθές συνήθειες που χαρακτηρίζουν ορισμένους εργαζομένους, όπως για παράδειγμα η επίδειξη υπερβάλλοντος ζήλου κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιακών τους καθηκόντων.

Τα αίτια που αφορούν στις μη ασφαλείς εργασιακές συνθήκες και τους μη ασφαλείς χώρους εργασίας διακρίνονται σε⁴:

- έλλειψη καθαριότητας του χώρου εργασίας
- έλλειψη κατάλληλου φωτισμού, θέρμανσης και εξαερισμού
- έλλειψη τάξης στο χώρο της εργασίας
- κακή κατάσταση που δύναται να έχουν τα δάπεδα του χώρου της δουλειάς
- έλλειψη κατάλληλων προστατευτικών καλυμμάτων σε διάφορα μηχανήματα, όπου απαιτείται μεγάλη προσοχή
- έλλειψη μέσων προστασίας των εργαζομένων

---

⁴ Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής & Ασφάλειας της Εργασίας. (2005), *Θέματα υγείας και ασφάλειας της εργασίας για επιχειρήσεις Γ' κατηγορίας* (αρθ. 2, Π.Δ. 294/1988), Β' έκδοση, Αθήνα, Διαθέσιμο στο: http://www.elinyae.gr/el/lib_file_upload/themata_G%20KAT.1256113241515.pdf, Σελ. 12 – 14.

- μη ορθή τοποθέτηση (στοίβαγμα) των διάφορων υλικών τα οποία δύνανται να επιφέρουν κάποιο ατύχημα.

Τα αίτια που αφορούν στις μη ασφαλείς εργασιακές διαδικασίες αφορούν στις λάθος ενέργειες που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια έλλειψης της απαιτούμενης προσοχής, ή όταν οι εργαζόμενοι αστειεύονται μεταξύ τους. Επίσης, εργατικά ατυχήματα δύνανται να προκληθούν όταν οι εργαζόμενοι αφαιρούν, αλλά στη συνέχεια δεν προβαίνουν στην επανατοποθέτηση των κατάλληλων προστατευτικών καλυμμάτων ορισμένων μηχανών που απαιτούν ειδική προσοχή και μεταχείριση από το προσωπικό⁵.

Αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχει συσχέτιση ανάμεσα στον επαγγελματικό κίνδυνο και τη συχνότητα όπου εκτίθεται ο εργαζόμενος σε μια πηγή κινδύνου, η οποία βρίσκεται μέσα στο περιβάλλον της εργασίας, όπως είναι για παράδειγμα ορισμένες χημικές ή τοξικές ουσίες, τα αυξημένα επίπεδα θορύβου κοκ. Οι επαγγελματικοί κίνδυνοι μπορούν να διακριθούν στις εξής κατηγορίες:

- **Κίνδυνοι για την ασφάλεια**, οι οποίοι περιλαμβάνουν το ενδεχόμενο ένας εργαζόμενος να τραυματισθεί λόγω της έκθεσής του σε ορισμένες πηγές κινδύνων, όπως είναι για παράδειγμα διάφοροι φυσικοί ή και χημικοί παράγοντες και ουσίες, χρήση επικίνδυνων μηχανημάτων κοκ⁶.
- **Κίνδυνοι για την υγεία**, που περιλαμβάνουν το ενδεχόμενο να αρρωστήσει ο εργαζόμενος λόγω της παρατεταμένης έκθεσής του σε ορισμένους χημικούς ή φυσικούς παράγοντες, οι οποίοι δύνανται να είναι επικίνδυνοι για την ανθρώπινη υγεία⁷.

⁵ Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής & Ασφάλειας της Εργασίας. (2005), *Θέματα υγείας και ασφάλειας της εργασίας για επιχειρήσεις Γ' κατηγορίας* (αρθ. 2, Π.Δ. 294/1988), Β' έκδοση, Αθήνα, Διαθέσιμο στο: http://www.elinyae.gr/el/lib_file_upload/themata_G%20KAT.1256113241515.pdf, Σελ. 12 – 14.

⁶ Δρίβας, Σ., Ζορμπά, Κ. & Κουκουλάκη, Θ. (2003), *Μεθοδολογικός οδηγός για την εκτίμηση και πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου*, Αθήνα: Εκδόσεις ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Σελ. 21.

⁷ Sullivan, T. & Adler, S. (1999), "Work, Stress and Disability", *International Journal of Law and Psychiatry*, 22(5-6):417 - 424.

➤ Άλλες πηγές κινδύνων που δημιουργούνται λόγω της φύσης και της δομής της διαδικασίας της παραγωγής, είναι για παράδειγμα:

- οι εργονομικοί κίνδυνοι, οι οποίοι αποτελούν παράγοντες που μπορούν να προκαλέσουν σωματική καταπόνηση στον εργαζόμενο και να τραυματίσουν το μυοσκελετικό του σύστημα⁸
- οι αντίξοες συνθήκες που επικρατούν στο χώρο της εργασίας
- η οργάνωση της ίδιας της εργασίας.

Να σημειωθεί, επίσης, ότι μερικοί από τους βασικούς παράγοντες που επιδρούν αρνητικά στους εργαζομένους μέσα στο χώρο εργασίας αποτελούν οι διάφοροι κραδασμοί, η υψηλή ή η χαμηλή θερμοκρασία, η ακτινοβολία κ.ά.⁹

1.4 ΚΛΑΔΟΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΟΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΥΧΝΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

Υπάρχουν ορισμένοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας όπου καταγράφονται πιο συχνά εργατικά ατυχήματα. Ενδεικτικά οι κλάδοι αυτοί είναι οι εξής¹⁰:

- ο τομέας παροχής υπηρεσιών υγείας. Στον τομέα της υγείας ελλοχεύουν πολλοί κίνδυνοι όπως η μετάδοση λοιμωδών νοσημάτων, μέσα από τρυπήματα από βελόνες, διάφορες μυοσκελετικές παθήσεις, μεγάλη έκθεση σε ακτινοβολία ή και σε επικίνδυνες ουσίες, διάφοροι ψυχικοί παράγοντες, καθώς η εργασία

⁸ Λώμη, Κ. (2007), *Διερεύνηση Εργονομικών Παραγόντων σε Τράπεζες και Δημόσιες Υπηρεσίες*, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Σελ. 2, Διαθέσιμο στο: http://www.elinyae.gr/el/lib_file_upload/5%20-%20LOMI%20CONST ANTINA.1169020168803.pdf

⁹ Δοντάς, Σ. (2001), *Επικίνδυνες Χημικές ουσίες στους χώρους εργασίας*, Αθήνα: Εκδόσεις ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Σελ. 5-7.

¹⁰ Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής & Ασφάλειας της Εργασίας (2012), "Εργασιακά & Περιβαλλοντικά Νέα", *e-δησεόγραμμα, Μηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο του Ελληνικού Ινστιτούτου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.)*, 76-77: 5-9.

στον τομέα αυτό απορροφά μεγάλη ενέργεια από τους εργαζομένους, ενώ το κυκλικό ωράριο και οι εξαντλητικές βάρδιες τους οδηγούν σε σύνδρομο εξουθένωσης και στρες

- **ο τομέας εμπορίου.** Οι εργαζόμενοι στον τομέα αυτό μπορούν να υποφέρουν από διάφορες μυοσκελετικές παθήσεις, λόγω της χειρωνακτικής δουλειάς που κάνουν, όπως είναι η μετακίνηση φορτίων και η πολύωρη ορθοστασία, από μεγάλο φόρτο εργασίας, την πίεση του χρόνου (συνήθως όταν υπάρχουν προθεσμίες), από πολύ στρες, προκειμένου να επιτευχθούν ορισμένοι στόχοι και άλλα
- **ο τομέας των υπηρεσιών εστίασης,** όπου οι εργαζόμενοι δύνανται να αντιμετωπίζουν διάφορες μυοσκελετικές παθήσεις (όπως και στον τομέα του εμπορίου), εκτίθενται στη ζέστη ή στο κρύο ή σε θορυβώδες περιβάλλον, συνήθως έχουν μη σταθερό ωράριο εργασίας, αντιμετωπίζουν στρες και άλλα
- **ο τομέας των υπηρεσιών καθαρισμού,** όπου οι εργαζόμενοι εκτίθενται σε επικίνδυνες ουσίες ή υπάρχει ο κίνδυνος να γλιστρήσουν από σκάλες ή σκαλωσιές, αντιμετωπίζουν διάφορες μυοσκελετικές παθήσεις, λόγω της χειρωνακτικής εργασίας, άσθμα ή και αλλεργίες, ενώ ελλοχεύει ο κίνδυνος ηλεκτροπληξίας
- **ο τομέας παροχής υπηρεσιών γραφείου.** Στον τομέα αυτό οι εργαζόμενοι δύνανται να βρεθούν αντιμέτωποι με διάφορες μυοσκελετικές παθήσεις, λόγω της καθιστικής στάσης που υιοθετούν ή διάφορες παθήσεις στα μάτια λόγω της πολύωρης χρήσης του ηλεκτρονικού υπολογιστή, με εργασιακό στρες, μη ικανοποιητικές εργασιακές συνθήκες που οδηγούν στην επαγγελματική εξουθένωση και άλλα
- **ο τομέας βιομηχανίας των τροφίμων,** όπου ελλοχεύουν διάφοροι κίνδυνοι από την επαφή των εργαζομένων με διάφορους βιολογικούς παράγοντες και μπορεί να αντιμετωπίσουν διάφορες λοιμώδεις νόσους,. Επίσης, οι εργαζόμενοι ενδέχεται να αντιμετωπίσουν διάφορες μυοσκελετικές παθήσεις και άλλα

- **ο τομέας της εκπαίδευσης**, όπου οι εργαζόμενοι αντιμετωπίζουν μυοσκελετικές παθήσεις λόγω της πολύωρης ορθοστασίας ή και της καθιστικής στάσης κατά τη διάρκεια της εργασίας τους. Επίσης, ορισμένες ειδικότητες εργαζομένων έρχονται σε επαφή με διάφορες χημικές ουσίες ή και εργαλεία (πχ. οι φυσικοί και οι χημικοί), των οποίων μία κακή χρήση δύναται να επιφέρει κινδύνους τραυματισμού.

1.5 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Ένα εργατικό ατύχημα δύναται να έχει έμμεσες ή άμεσες συνέπειες στον ίδιο τον εργαζόμενο και το περιβάλλον του, οικονομικές ή ψυχολογικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

Οι άμεσες συνέπειες ενός εργατικού ατυχήματος μπορούν να είναι είτε οικονομικές είτε σωματικές. Ενδεχομένως να αφορούν σε έναν πρόωρο θάνατο του εργαζομένου ή σε κάποια μόνιμη αναπηρία. Επομένως, θα σημάνει και απώλεια εισοδήματος για τον τραυματία ή το θύμα. Επιπλέον, ο τραυματίας θα πρέπει να καταβάλλει αρκετά έξοδα για την κάλυψη της νοσοκομειακής και της ιατροφαρμακευτικής του περίθαλψης. Επιπροσθέτως, ένα εργατικό ατύχημα δύναται να επιφέρει στο θύμα πόνο, παραμόρφωση ή και αναπηρία κ.ά.

Ένα εργατικό ατύχημα έχει κόστος και για την επιχείρηση, καθώς ο εργαζόμενος που τραυματίστηκε αναγκαστικά θα απουσιάσει από τη δουλειά του. Επιπρόσθετα, θα πρέπει η ίδια η επιχείρηση να διερευνήσει το εργατικό ατύχημα και τους λόγους που το δημιούργησαν. Ενδεχομένως, να αντιμετωπίσει και το πρόσθετο κόστος της αντικατάστασης του θύματος με κάποιον άλλον εργαζόμενο. Παράλληλα, ένα εργατικό ατύχημα μπορεί να προκαλέσει αρνητικό κλίμα μέσα στο εργασιακό περιβάλλον ή ακόμα και να δημιουργήσει μία άκρως αρνητική εικόνα της επιχείρησης. Ένα άλλο πρόσθετο κόστος αποτελούν οι ενδεχόμενες ζημιές σε κάποιο μηχάνημα και κόστος επισκευής ή αντικατάστασής του.

Πέρα από αυτά, δημιουργούνται επιπλέον κόστη στο κράτος που αποτελούνται από δαπάνες περίθαλψης του εργαζομένου σε κάποιο νοσηλευτικό ίδρυμα, δαπάνες διερεύνησης του ατυχήματος από τις αρμόδιες Αρχές και απόδοσης δικαιοσύνης. Επιπλέον, δημιουργούνται κόστη για τα ασφαλιστικά ταμεία που θα καλύψουν τα έξοδα περίθαλψης.

Οι κοινωνικές – ψυχολογικές συνέπειες αφορούν στη μειωμένη, πλέον, ποιότητα ζωής για τον εργαζόμενο, η οποία ενδεχομένως να προέλθει είτε από κάποια αναπηρία είτε από τη μείωση της δραστηριότητας του εργαζομένου εκτός εργασίας. Επιπλέον, ενδεχομένως να βρεθεί αντιμέτωπος με κάποιο ψυχολογικό πρόβλημα ή φοβίες το θύμα, ή ακόμα και η οικογένειά του.

1.6 ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ & ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ & ΑΡΧΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

Η Υγιεινή και Ασφάλεια των Εργαζομένων καλύπτεται από ένα ευρύ θεσμικό πλαίσιο στην Ελλάδα, το οποίο αποτελείται από πολλά νομοθετήματα. Λόγω του μεγάλου όγκου του θεσμικού πλαισίου, παρουσιάζονται ορισμένα μόνο βασικά νομοθετήματα, ενώ στο παράρτημα Ι καταχωρείται πλήθος αυτών. Μερικά από τα βασικά νομοθετήματα είναι:¹¹

- Ν. 1568/85 (177/Α) περί Υγιεινής και Ασφάλειας των εργαζομένων
- Π.Δ. 294/88 (138/Α) περί Ελάχιστου χρόνου απασχόλησης του τεχνικού ασφαλείας και του ιατρού εργασίας, του επιπέδου γνώσεων και της ειδικότητας του τεχνικού ασφαλείας για τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του άρθρου 1, παράγραφος 1 του Ν. 1568/85
- Π.Δ. 17/96 (11/Α) περί μέτρων για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά τη διάρκεια της εργασίας τους

---

¹¹ Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής & Ασφάλειας της Εργασίας. (2005), *Θέματα υγείας και ασφάλειας της εργασίας για επιχειρήσεις Γ' κατηγορίας* (αρθ. 2, Π.Δ. 294/1988), Β' έκδοση, Αθήνα, Διαθέσιμο στο: http://www.elinyae.gr/el/lib_file_upload/themata_G%20KAT.1256113241515.pdf, Σελ. 26.

- Π.Δ. 95/99 (102/Α) περί των όρων ίδρυσης και λειτουργίας των Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης
- Π.Δ. 159/99 (157/Α) που αφορά σε τροποποίηση του Π.Δ. 17/96
- Ν. 3144/03 (111/Α) περί κοινωνικού διαλόγου για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία των εργαζομένων και άλλες διατάξεις.

Ο εργοδότης οφείλει να διασφαλίζει ότι τηρούνται όλες οι απαραίτητες συνθήκες κατά τη διάρκεια της εργασίας, προκειμένου να εξασφαλίζεται η σωματική και η ψυχική ακεραιότητα των εργαζομένων και των τρίτων, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Π.Δ. 17/96. Ορισμένες από τις βασικές αρχές πρόληψης που πρέπει να τηρούνται από μία επιχείρηση είναι οι ακόλουθες:

- αποφυγή των κινδύνων, καθώς και εκτίμηση όλων των κινδύνων, οι οποίοι δεν υπάρχει τρόπος για να αποφευχθούν
- προσαρμογή των διαδικασιών της εργασίας στα μέτρα των εργαζομένων, προκειμένου να αποφεύγονται ατυχήματα
- αντικατάσταση των επικίνδυνων σημείων της εργασίας από άλλα μη επικίνδυνα ή έστω από λιγότερο επικίνδυνα
- λήψη μέτρων από τον εργοδότη με σκοπό την ομαδική προστασία των εργαζομένων
- μείωση ή και εξάλειψη των προβλεπόμενων κινδύνων
- παροχή αναλυτικών οδηγιών προς τους εργαζομένους.

Σε περίπτωση που πραγματοποιηθεί ένα εργατικό ατύχημα, ο εργοδότης θεωρείται υπόχρεος να προβεί σε αναγγελία του συμβάντος στο πλησιέστερο αστυνομικό τμήμα, στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας μέσα σε διάστημα 48 ωρών, καθώς και στο ΙΚΑ μέσα σε διάστημα 5 ημερών. Ενώ ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα να λάβει ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη, καθώς και χρηματική αποζημίωση από τον εργοδότη για το εργατικό ατύχημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

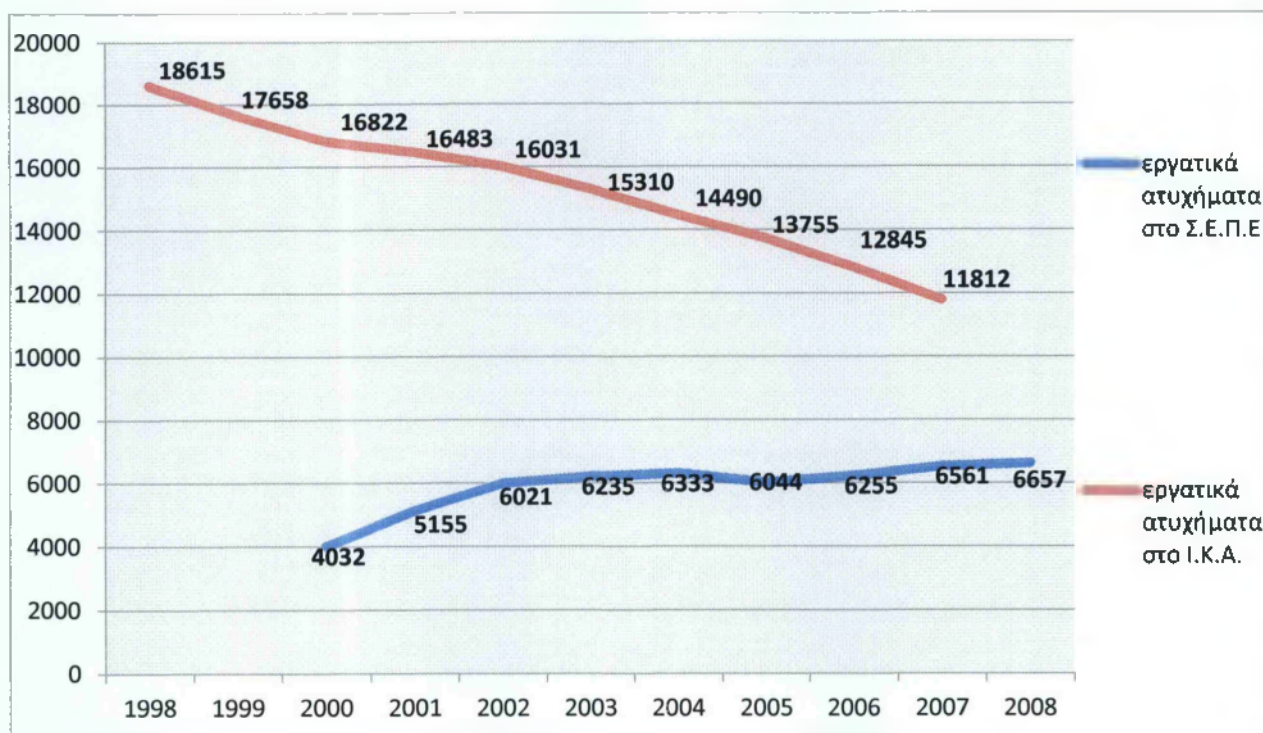
Στο παρόν κεφάλαιο διερευνάται η εξέλιξη του αριθμού των εργατικών ατυχημάτων και των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, ανά Περιφέρεια, ανά ηλικία, ανά είδος τραυματισμού, ανά αίτιο πρόκλησης θανατηφόρου εργατικού ατυχήματος κ.ά.

Στην Ελλάδα τα εργατικά ατυχήματα καταγράφονται από διαφορετικές υπηρεσίες, όπως είναι το ΙΚΑ, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας (το οποίο καταγράφει τα εργατικά ατυχήματα που πραγματοποιούνται στα εμπορικά πλοία της Ελλάδας), το Υπουργείο Έρευνας και Τεχνολογίας (το οποίο καταγράφει τα εργατικά ατυχήματα που συμβαίνουν στις δικές του υπηρεσίες) και το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (το οποίο καταγράφει τα εργατικά ατυχήματα τα οποία έχουν σχέση με επικοινωνίες και μεταφορές)¹².

Προτού προβούμε στην ενδελεχή μελέτη των εργατικών και των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων, προβαίνουμε σε μία σύγκριση των δεδομένων του ΙΚΑ και του ΣΕΠΕ αναφορικά με το σύνολο των εργατικών ατυχημάτων που έχουν δηλωθεί για την περίοδο 1998 – 2008 (για το ΙΚΑ διαθέτουμε στοιχεία έως και το 2007).

---

¹² Μπράνης, Σ. (1998), *Στατιστικές εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα*, Σειρά: Θέματα συνθηκών εργασίας, No. 1, Αθήνα: ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Σελ. 15 – 16.

Πηγή: ΕΣΥΕ (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 2.1 Εργατικά ατυχήματα δηλωθέντα στο ΙΚΑ και το ΣΕΠΕ (1998 – 2008)

Παρατηρούμε ότι ο αριθμός των δηλωθέντων εργατικών ατυχημάτων στο ΙΚΑ έχει πτωτική πορεία, ενώ ο αριθμός των δηλωθέντων εργατικών ατυχημάτων στο ΣΕΠΕ έχει μικρή ανοδική πορεία με ορισμένες διακυμάνσεις, κατά τη διάρκεια της περιόδου 1998 - 2008.

2.1 ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Στον Πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων που έχουν λάβει χώρα ανά Περιφέρεια σε ολόκληρη την Ελλάδα για την περίοδο 2000 – 2008, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

Πίνακας 2.1 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανά Περιφέρεια (2000 – 2008)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	424	288	389	304	301	272	250	252	201
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	185	214	167	153	154	146	165	153	167
ΗΠΕΙΡΟΣ	354	329	299	257	259	235	255	242	247
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	132	129	101	119	126	102	111	96	86
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	377	335	322	288	233	255	272	193	232
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	326	285	231	224	211	141	177	189	177
ΚΡΗΤΗ	897	717	703	709	570	570	711	693	649
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	2796	2677	2779	2581	2397	1954	2189	1905	1910
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	618	575	493	467	446	393	494	452	385
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	1136	1183	1164	986	996	823	745	778	659
ΙΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	562	510	553	564	467	440	449	428	425
ΑΤΤΙΚΗ	7681	6737	6371	6244	5833	5079	4360	4179	3658
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	691	461	432	406	332	274	311	340	317

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σύμφωνα με τα δεδομένα του παραπάνω Πίνακα, τα εργατικά ατυχήματα μεταβλήθηκαν ως εξής:

- στην Αν. Μακεδονία & Θράκη από 424 το 2000, μειώθηκαν σε 201 το 2008 (μείωση κατά 52,60%)
- στη Δ. Μακεδονία από 185 το 2000, μειώθηκαν σε 167 το 2008 (μείωση κατά 9,73%)
- στην Ήπειρο από 354 το 2000, μειώθηκαν σε 247 το 2008 (μείωση κατά 30,23%)

- στα Ιόνια Νησιά από 132 το 2000, μειώθηκαν σε 86 το 2008 (μείωση κατά 34,85%)
- στο Βόρειο Αιγαίο από 377 το 2000, μειώθηκαν σε 232 το 2008 (μείωση κατά 38,46%)
- στο Νότιο Αιγαίο από 326 το 2000, μειώθηκαν σε 177 το 2008 (μείωση κατά 45,71%)
- στην Κρήτη από 897 το 2000, μειώθηκαν σε 649 το 2008 (μείωση κατά 27,65%)
- στην Κεντρική Μακεδονία από 2796 το 2000, μειώθηκαν σε 1910 το 2008 (μείωση κατά 31,69%)
- στη Δυτική Ελλάδα από 618 το 2000, μειώθηκαν σε 385 το 2008 (μείωση κατά 37,70%)
- στη Στερεά Ελλάδα από 1136 το 2000, μειώθηκαν σε 659 το 2008 (μείωση κατά 41,99%)
- στην Πελοπόννησο από 562 το 2000, μειώθηκαν σε 425 το 2008 (μείωση κατά 24,38%)
- στην Αττική από 7681 το 2000, μειώθηκαν σε 3658 το 2008 (μείωση κατά 52,38%)
- στη Θεσσαλία από 691 το 2000, μειώθηκαν σε 317 το 2008 (μείωση κατά 54,12%).

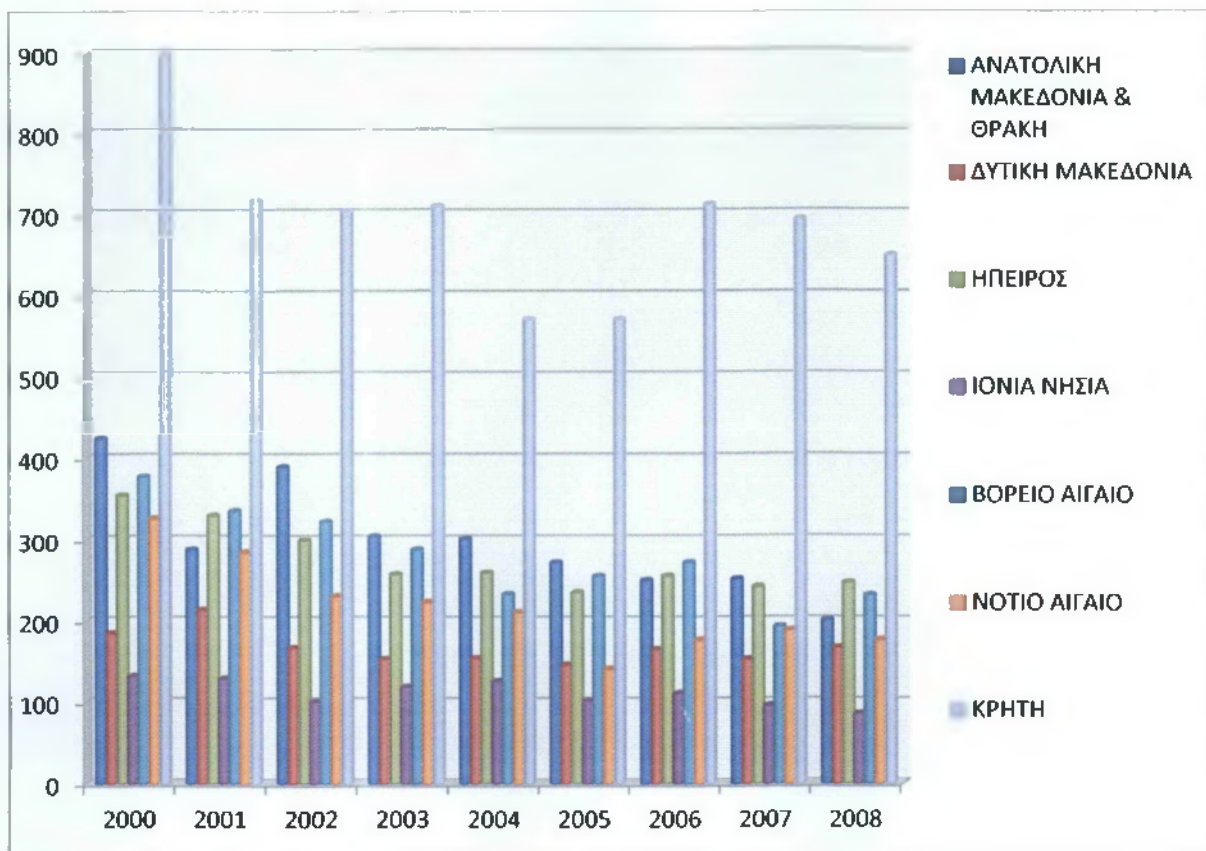
Στον πίνακα που ακολουθεί υπολογίζονται τα ποσοστά μεταβολής των εργατικών ατυχημάτων ανά Περιφέρεια κατά τη διάρκεια της περιόδου 2000 – 2008.

Πίνακας 2.2 Ποσοστό μεταβολής των εργατικών ατυχημάτων ανά Περιφέρεια (2000 – 2008)

	ποσοστό μεταβολής
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	-52,59%
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	-9,73%
ΗΠΕΙΡΟΣ	-30,23%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	-34,85%
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	-38,46%
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	-45,71%
ΚΡΗΤΗ	-27,65%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	-31,69%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	-37,70%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	-41,99%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	-24,38%
ΑΤΤΙΚΗ	-52,38%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	-54,12%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σύμφωνα με τα δεδομένα του παραπάνω Πίνακα, παρατηρούμε ότι οι πιο μεγάλες μειώσεις στα εργατικά ατυχήματα κατά τη διάρκεια της περιόδου 2000 – 2008 έχουν σημειωθεί στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη (-52,59%), στην Αττική (-52,38%) και στη Θεσσαλία (-54,12%).

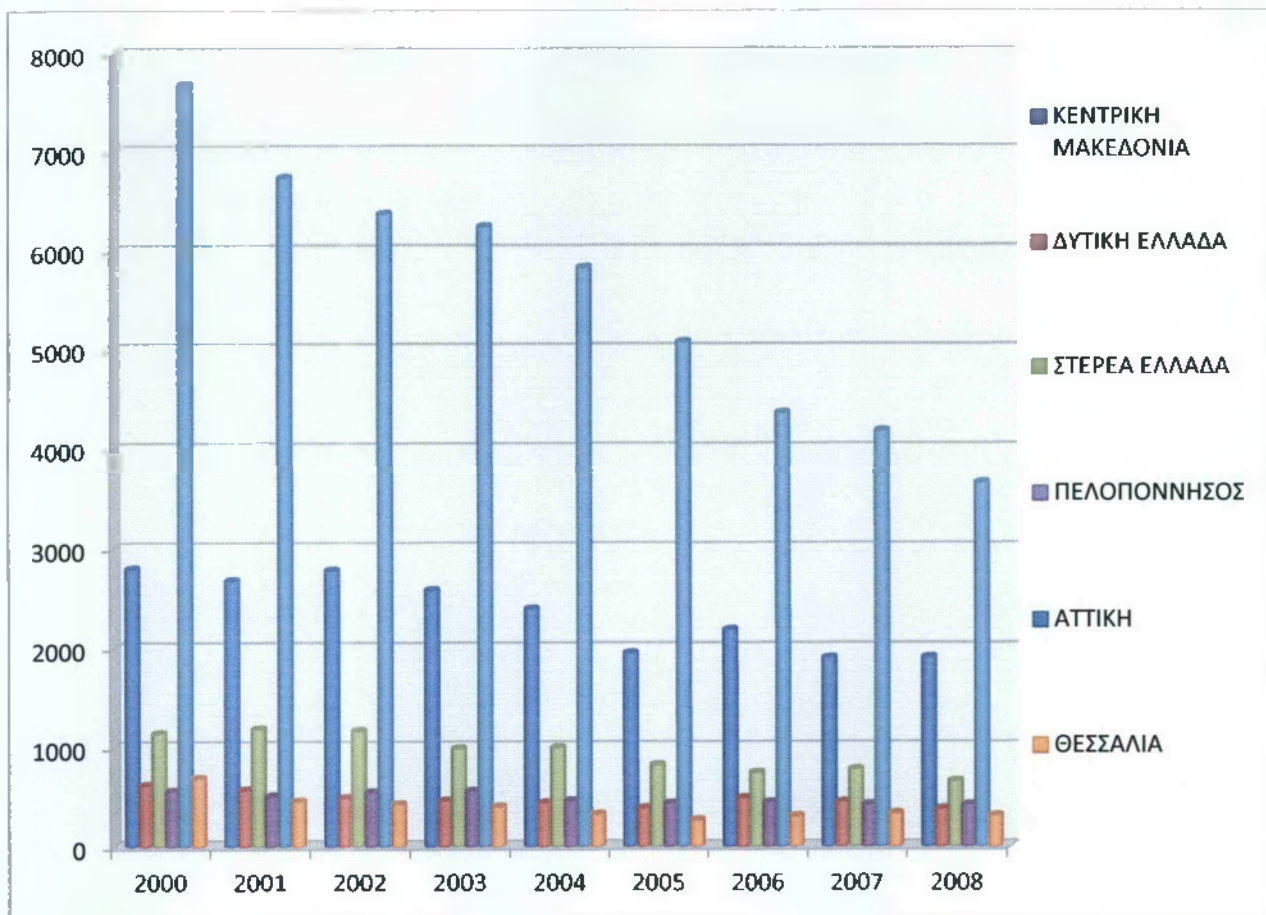

Σχήμα 2.2 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων για τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Δ. Μακεδονίας, Ηπείρου, Ιονίων Νήσων, Βορείου & Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης (2000 – 2008)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Στο παραπάνω σχήμα απεικονίζεται ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων για τις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Ιονίων Νήσων, Βορείου και Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης για την περίοδο 1998 – 2008.

Παρατηρούμε ότι τα περισσότερα εργατικά ατυχήματα λαμβάνουν χώρα στην Αττική και στην Κεντρική Μακεδονία, το οποίο θεωρείται εύλογο, καθώς οι περιοχές αυτές περιλαμβάνουν μεγάλα αστικά κέντρα με μεγάλο εργατικό δυναμικό.

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 2.3 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων για τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Στερεάς Ελλάδας, Πελοποννήσου, Αττικής & Θεσσαλίας (2000 – 2008)

Σε γενικές γραμμές παρατηρείται μία μείωση των εργατικών ατυχημάτων σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 1998 έως και 2008.

2.2 ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Στον Πίνακα που ακολουθεί καταγράφονται τα εργατικά ατυχήματα που έχουν πραγματοποιηθεί σε ορισμένους κλάδους δραστηριότητας κατά τη διάρκεια της περιόδου 2000 – 2008, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

Πίνακας 2.3 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανά κλάδο δραστηριότητας (2000 – 2008)

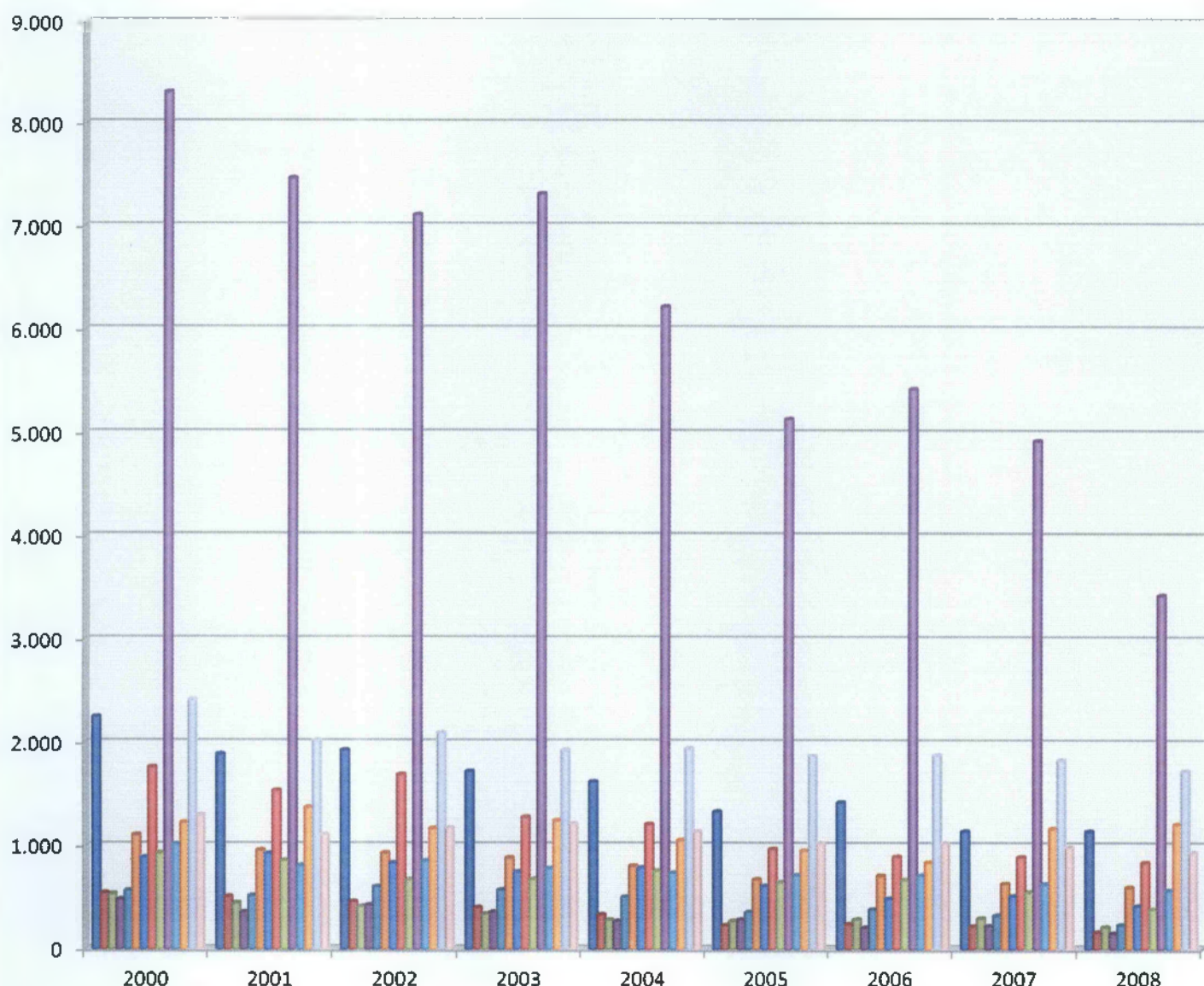
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	ποσοστό μεταβολής
Βιομηχανία τροφίμων και ποτών	2.252	1.890	1928	1722	1620	1330	1420	1140	1140	-49,38%
Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	544	510	460	402	332	228	242	220	164	-69,85%
Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από τα έπιπλα: κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής	532	446	410	338	278	268	284	294	210	-60,53%
Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	482	358	426	358	270	284	206	224	150	-68,88%
Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ)	564	516	602	570	504	358	382	324	232	-58,87%
Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά	1.106	958	930	884	804	674	710	632	596	-46,11%
Παραγωγή βασικών μετάλλων	888	926	834	746	786	610	490	514	418	-52,93%
Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	1.764	1.536	1692	1276	1208	968	894	892	838	-52,49%
Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ.	928	856	670	672	754	642	666	548	384	-58,62%
Κατασκευές κτιρίων	8.304	7.468	7112	7316	6220	5138	5428	4930	3432	-58,67%
Εμπόριο, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών: λιανική πώληση καυσίμων για οχήματα	1.018	808	854	778	736	716	712	630	568	-44,20%
Χονδρικό εμπόριο και εμπόριο με προμήθεια, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών	1.226	1.374	1170	1244	1054	954	840	1.168	1210	-1,31%
Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών: επισκευή ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	2.418	2.024	2098	1928	1944	1874	1882	1.834	1728	-28,54%
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1.300	1.110	1174	1212	1138	1026	1028	988	938	-27,85%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Με βάση τα στοιχεία του Πίνακα, παρατηρούμε ότι τα εργατικά ατυχήματα έχουν μειωθεί σε όλους τους κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας. Ωστόσο, οι κλάδοι στους οποίους έχουν μειωθεί τα εργατικά ατυχήματα σε πολύ μεγάλο βαθμό είναι οι εξής:

- βιομηχανία τροφίμων και ποτών (μείωση κατά 49,38%)
- παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών (μείωση κατά 69,85%)
- βιομηχανία ξύλου & κατασκευή προϊόντων από ξύλο & φελλό, εκτός από τα έπιπλα: κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής (μείωση κατά 60,53%)
- παραγωγή χημικών ουσιών & προϊόντων (μείωση κατά 68,88%)
- κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) (μείωση κατά 58,87%)
- κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά (μείωση κατά 46,11%)
- παραγωγή βασικών μετάλλων (μείωση κατά 52,93%)
- κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού (μείωση κατά 52,49%)
- κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ. (μείωση κατά 58,62%)
- κατασκευές κτιρίων (μείωση κατά 58,67%)
- εμπόριο, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών: λιανική πώληση καυσίμων για οχήματα (μείωση κατά 44,20%).

- Βιομηχανία τροφίμων και ποτών
- Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών
- Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από τα έπιπλα: κατασκευή ειδών καθαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής
- Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων
- Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ)
- Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά
- Παραγωγή βασικών μετάλλων
- Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού
- Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ.
- Κατασκευές κτιρίων
- Εμπόριο, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών: λιανική πώληση καυσίμων για οχήματα
- Χονδρικό εμπόριο και εμπόριο με προμήθεια, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών
- Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών: επισκευή ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης
- Ξενοδοχεία και εστιατόρια

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 2.4 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανά κλάδο δραστηριότητας (2000 – 2008)

Οι μεταβολές αυτές των εργατικών ατυχημάτων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας είναι εμφανείς στο παραπάνω Σχήμα.

2.3 ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΗΛΙΚΙΑ

Στην ενότητα αυτή διερευνούμε τον αριθμό και το ποσοστό των εργατικών ατυχημάτων ανά ηλικία για την περίοδο 1998 έως και 2008, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

Στον ακόλουθο πίνακα καταγράφονται τα ποσοστά των εργατικών ατυχημάτων ανά ηλικιακή ομάδα για την περίοδο 1998 – 2008.

Πίνακας 2.4 Ποσοστό εργατικών ατυχημάτων ανά ηλικία (1998 – 2008)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ως 15 ετών	0,03	0,02	0,02	0,05	0,01	0,03	0,01	0	0	0	0,02
5 - 19 ετών	1,92	1,34	1,56	1,54	1,46	1,2	1,04	0,9	0,96	1,17	0,7
0 - 24 ετών	12,57	13,57	13,12	12,95	12,94	12,87	11,69	10,43	9,6	9,46	8,58
5-29 των	16,78	16,62	17,13	16,93	17,03	17,6	17,3	17,06	16,96	17,05	16,03
0 - 34 ετών	14,93	15,49	15,43	15,78	15,13	15,73	16,34	15,48	15,67	15,65	16,16
5 - 39 ετών	12,29	12,29	13,05	12,76	13,27	13,89	13,82	14,87	15,13	14,84	15,19
0 - 44 ετών	11,73	11,47	11,45	11,81	11,8	11,25	11,72	12,44	12,61	13,17	13,85
5 - 49 ετών	10,03	10,18	9,93	10,08	10,08	10,16	10,74	10,85	10,7	10,51	11,26
0 - 54 ετών	9,77	9,00	8,66	8,27	8,62	8,13	8,69	8,79	9,21	8,98	9,16
5 - 59 ετών	5,80	5,72	5,17	5,93	6,18	6,02	5,72	5,84	6,03	6,14	6,41
0 - 64 ετών	1,82	1,83	1,79	1,43	1,51	1,35	1,33	1,68	1,64	1,67	1,54
5 ετών και νω	0,25	0,27	0,40	0,29	0,29	0,2	0,19	0,26	0,22	0,21	0,29
γνωστη λικία	2,09	2,21	2,29	2,19	1,67	1,56	1,41	1,39	1,27	1,15	0,81

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Όπως παρατηρούμε, τα μεγαλύτερα ποσοστά των εργατικών ατυχημάτων συμβαίνουν για τις ηλικίες 20 έως 44 ετών. Αντίθετα, τα μικρότερα ποσοστά εργατικών ατυχημάτων, όπως είναι λογικό παρατηρούνται στα παιδιά έως 15 ετών και στους ηλικιωμένους από 65 ετών και άνω, καθώς δεν ανήκουν στο εργατικό δυναμικό.

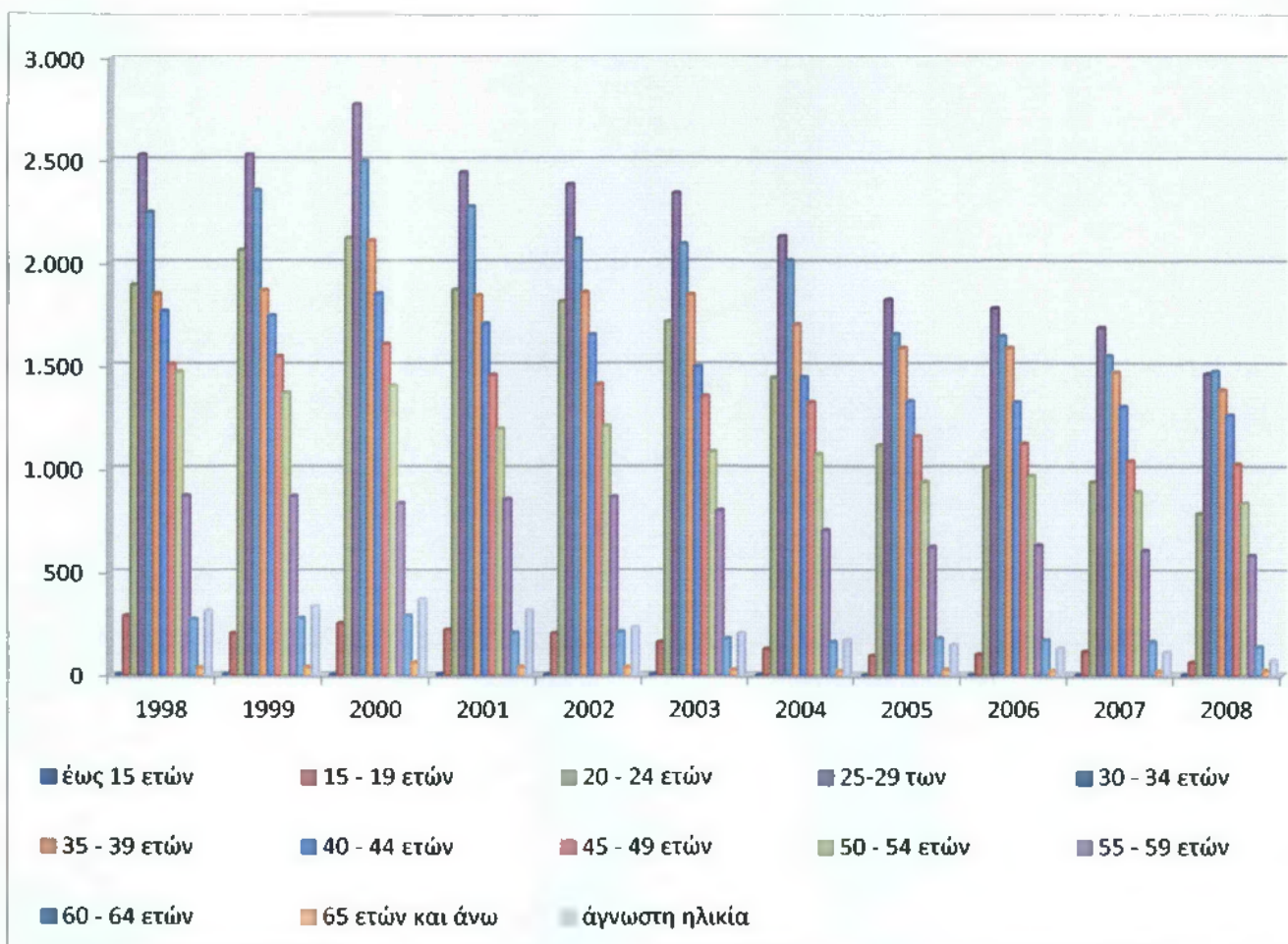
Αξίζει να αναφερθεί ότι αρκετή μείωση καταγράφεται στα ποσοστά των εργατικών ατυχημάτων για την ηλικιακή ομάδα 20 – 24 ετών, ενώ σημαντικές αυξήσεις καταγράφονται στις ηλικιακές ομάδες 35 – 39 ετών και 40 – 44 ετών. Οι υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες καταγράφουν σχεδόν σταθερή πορεία με μικρές αυξομειώσεις.

Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων ανά ηλικιακή ομάδα για την περίοδο 1998 – 2008.

Πίνακας 2.5 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανά ηλικία (1998 – 2008)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ς 15 ετών	4	3	3	7	2	4	1	0	0	0	2
- 19 ετών	289	203	253	222	204	160	128	96	101	116	64
- 24 ετών	1.893	2062	2.122	1.870	1.812	1.712	1.441	1.114	1.007	937	782
- 29 των	2.527	2526	2.772	2.444	2.385	2.341	2.132	1.823	1.779	1.688	1.461
- 34 ετών	2.248	2354	2.497	2.278	2.119	2.093	2.014	1.654	1.644	1.549	1.473
- 39 ετών	1.851	1868	2.111	1.843	1.859	1.847	1.703	1.589	1.587	1.469	1.384
- 44 ετών	1.766	1744	1.852	1.705	1.653	1.497	1.445	1.329	1.323	1.304	1.262
- 49 ετών	1.510	1547	1.607	1.456	1.411	1.352	1.324	1.159	1.122	1.040	1.026
- 54 ετών	1.471	1368	1.401	1.194	1.207	1.082	1.071	939	966	889	835
- 59 ετών	874	870	837	856	866	801	705	624	632	608	584
- 64 ετών	274	278	290	207	212	179	164	180	172	165	140
ετών και ω	38	41	64	42	40	27	23	28	23	21	26
νωστη ικία	314	336	370	316	234	207	174	149	133	114	74
νολο	15059	15200	16179	14440	14004	13302	12325	10684	10489	9900	9113

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 2.5 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανά ηλικία (1998 – 2008)

Στο παραπάνω Σχήμα απεικονίζεται η πορεία του αριθμού των εργατικών ατυχημάτων ανά ηλικία για την περίοδο 1998 - 2008. Παρατηρούμε ότι το σύνολο των εργατικών ατυχημάτων ανά ηλικία σημειώνει πτωτική πορεία.

2.4 ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΥ

Στην ενότητα αυτή διερευνώνται τα εργατικά ατυχήματα που έχουν συμβεί στην Ελλάδα την περίοδο 1998 – 2008, ανά είδος του τραυματισμού που έχουν προκαλέσει στους εργαζόμενους.

Πίνακας 2.6 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανά είδος τραυματισμού (1998 – 2008) και ποσοστό μεταβολής

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	ποσοστό μεταβολής
Θλάση	3.331	3329	3736	3.038	2.741	2.612	2.825	2.386	2.205	2.152	2.102	-36,90%
Κρανιο-εγκεφαλική κάκωση	454	461	582	475	429	427	335	388	438	212	190	-58,15%
Θλαστικό τραύμα	4.588	4833	4977	4.846	4.301	4.043	3.452	2.851	2.716	2.830	2.303	-49,80%
Ακρωτηριασμός	320	273	303	308	361	368	342	273	329	262	217	-32,19%
Επιπλεγμένο κάταγμα	143	138	168	179	212	211	194	181	194	115	128	-10,49%
Κάταγμα	3.749	3926	4179	3.536	3.707	3.593	3.395	3.012	3.082	2.930	2.820	-24,78%
Εξάρθρωμα	255	271	256	221	221	278	204	182	212	175	189	-25,88%
Διάστρεμμα, ρήξη συνδέσμων	1.301	1289	1389	1.308	1.336	1.141	1.108	1.028	945	881	796	-38,82%
Ασφυξία, δηλητηρίαση από αέρια, πνιγμός	10	17	10	7	17	7	8	5	10	7	14	40%
Δηλητηρίαση (εκτός από αέρια)	4	0	0	0	3	2	0	2	0	1	0	-100%
Εγκαύματα	474	535	521	479	487	410	397	335	312	281	297	-37,34%
Επιδράσεις ακτινοβολίας	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
Ηλεκτροπληξία	20	27	26	27	38	38	27	24	37	26	24	20%
Μη εξακριβωμένος τραυματισμός	14	18	6	2	6	10	8	1	2	0	4	-71,43%
Άλλη περίπτωση	396	82	26	14	145	162	30	16	7	28	29	-92,68%

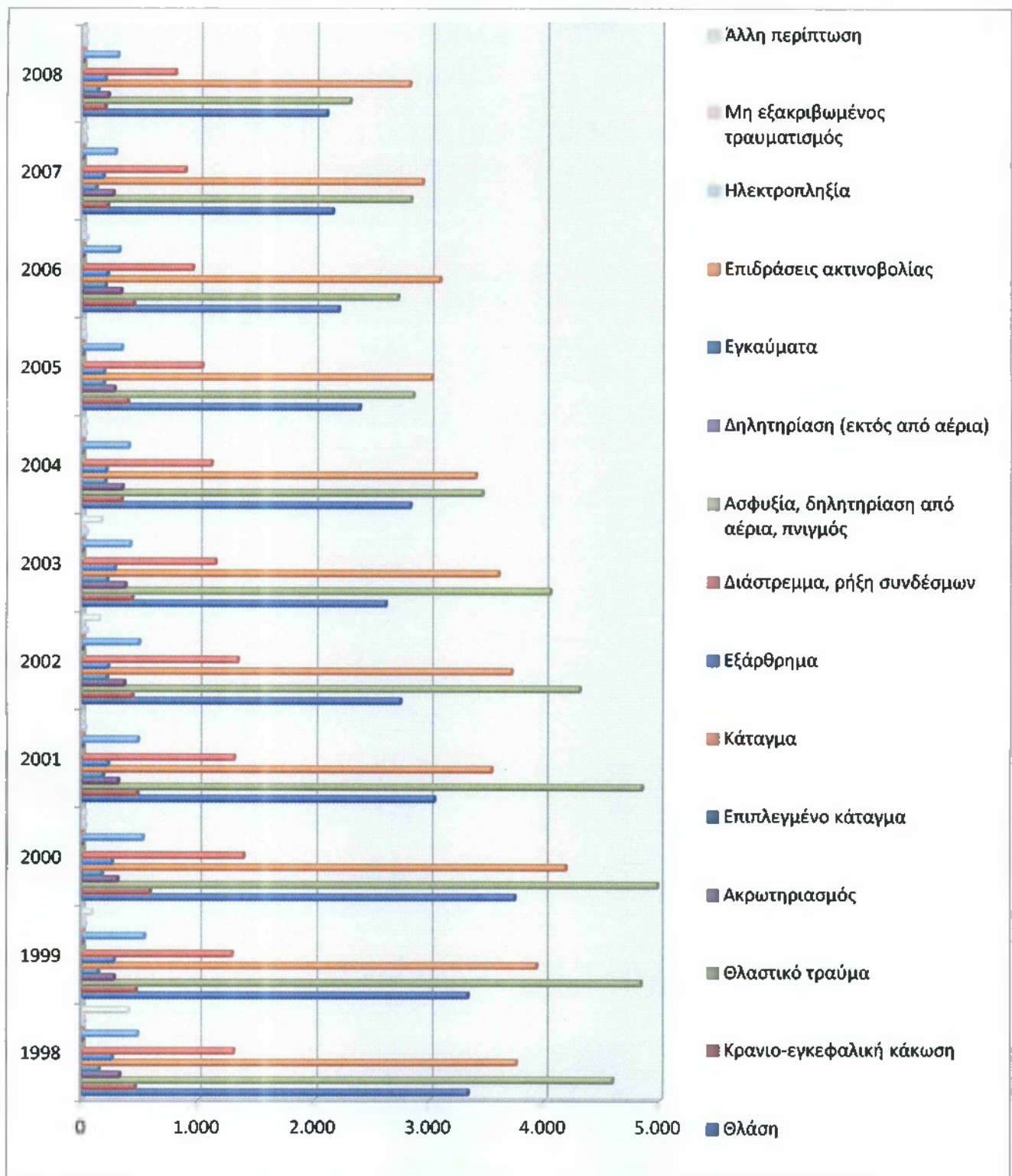
Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι τα περισσότερα εργατικά ατυχήματα έχουν προκαλέσει θλάση, θλαστικό τραύμα, κάταγμα και διάστρεμμα ή ρήξη συνδέσμων.

Επιπρόσθετα, παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι τραυματισμοί από εργατικά ατυχήματα έχουν μειωθεί σε σημαντικό βαθμό. Από αυτούς, τη μεγαλύτερη μείωση κατά τη διάρκεια της περιόδου 1998 – 2008 εμφανίζουν οι εξής τραυματισμοί:

- Κρανιο-εγκεφαλική κάκωση (μείωση κατά 58,15%)
- Θλαστικό τραύμα (μείωση κατά 49,80%)
- Δηλητηρίαση (εκτός από αέρια) (μείωση κατά 100%)
- Μη εξακριβωμένος τραυματισμός (μείωση κατά 71,43%)

Οι μεταβολές αυτές είναι περισσότερο εμφανείς στο σχήμα που ακολουθεί, όπου απεικονίζονται οι αριθμοί των εργατικών ατυχημάτων ανά είδος τραυματισμού για την περίοδο 1998 – 2008.

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 2.6 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανά είδος τραυματισμού (1998 – 2008)

Στο παραπάνω Σχήμα απεικονίζεται η πορεία του αριθμού των εργατικών ατυχημάτων ανά είδος τραυματισμού για την περίοδο 1998 – 2008, η οποία, κατά πλειοψηφία είναι πτωτική.

2.5 ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΤΗΚΕ

Στην ενότητα αυτή μελετάμε τον αριθμό των εργατικών ατυχημάτων που έχουν πραγματοποιηθεί για τη περίοδο 1998 – 2008 ανάλογα με το μέρος του σώματος που τραυματίστηκε.

Όπως παρατηρούμε από τα δεδομένα του Πίνακα, στα περισσότερα εργατικά ατυχήματα έχουν τραυματιστεί το κεφάλι (εκτός από τα μάτια), ο καρπός και τα δάκτυλα, η άρθρωση στο γόνατο, η ποδοκνημική άρθρωση και το άκρος πους.

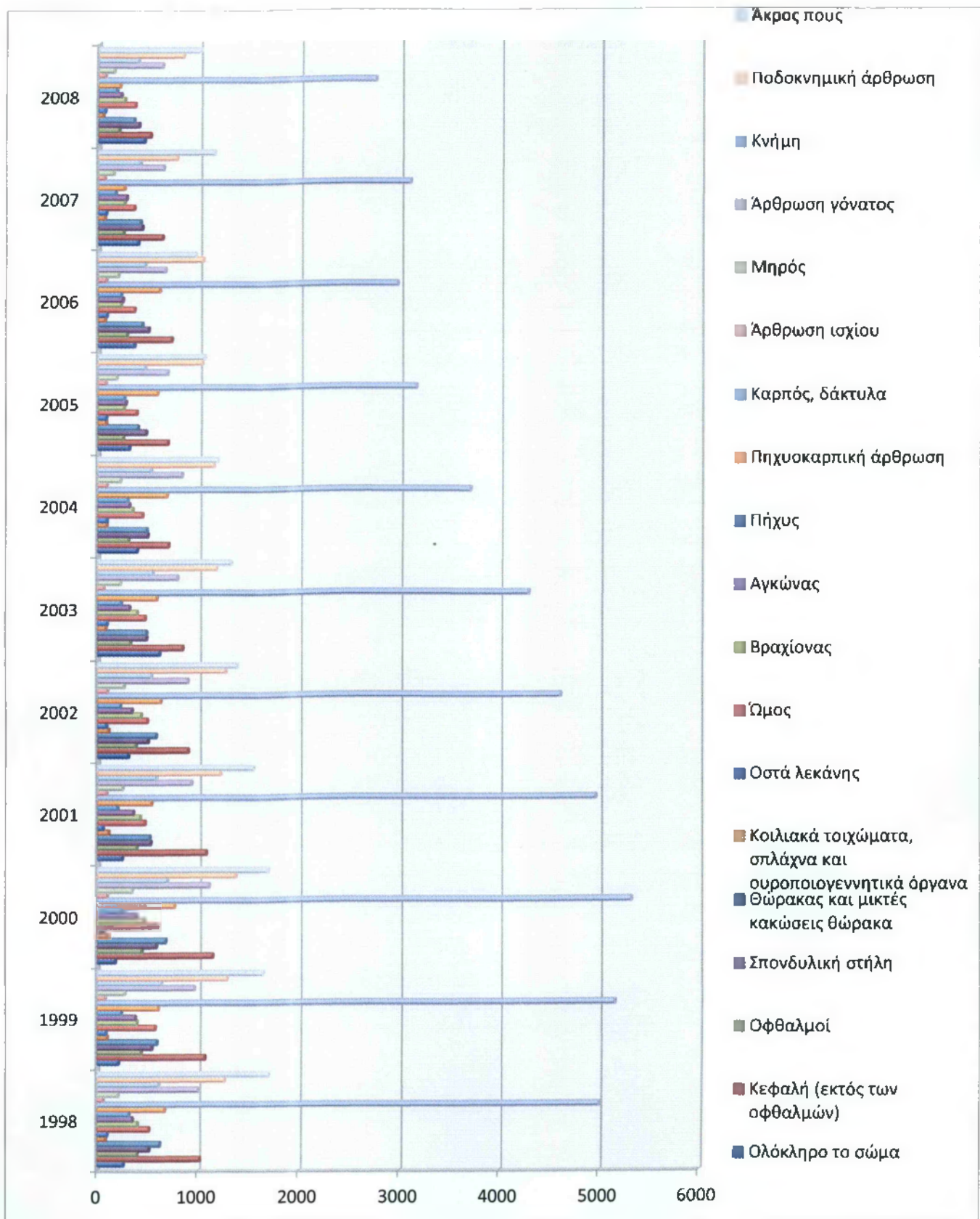
Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι σχεδόν σε όλα τα είδη τραυματισμού, τα εργατικά ατυχήματα έχουν μειωθεί, εκτός από τα ατυχήματα με τραυματισμό την άρθρωση ισχίου (αύξηση κατά 14%) και ολόκληρο το σώμα (αύξηση κατά 77%).

Η απεικόνιση των στοιχείων του παραπάνω Πίνακα γίνεται στο Σχήμα που ακολουθεί.

Πίνακας 2.7 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανάλογα με το μέρος του σώματος που τραυματίστηκε (1998 – 2008) και ποσοστό μεταβολής

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	ποσοστό μεταβολής
Ολόκληρο το σώμα	257	208	174	242	304	612	390	310	357	395	455	77%
Κεφαλή (εκτός των οφθαλμών)	1.015	1065	1.140	1.075	896	841	699	690	727	636	515	-49%
Οφθαλμοί	395	435	438	385	379	324	301	250	284	250	204	-48%
Σπονδυλική στήλη	514	540	580	524	500	483	494	476	498	435	401	-22%
Θώρακας και μικτές κακώσεις θώρακα	619	589	674	515	579	482	485	395	436	418	352	-43%
Κοιλιακά τοιχώματα, σπλάχνα και ουροποιογεννητικά όργανα	81	96	92	107	108	79	86	80	66	62	44	-46%
Οστά λεκάνης	97	84	46	51	88	92	88	79	83	76	65	-33%
Ωμος	513	571	586	467	491	468	441	380	358	354	362	-29%
Βραχίονας	399	390	457	421	430	389	345	256	224	259	258	-35%
Αγκώνας	348	374	375	352	340	314	312	273	243	279	222	-36%
Πήχυς	314	235	251	194	223	231	294	258	226	170	177	-44%
Πηχνοκαρπική άρθρωση	670	600	762	535	625	584	682	586	609	256	212	-68%
Καρπός, δάκτυλα	4.999	5156	5.320	4.960	4.608	4.290	3.702	3.158	2.969	3.100	2.753	-44%
Άρθρωση ισχίου	56	72	93	87	97	60	89	73	76	62	64	14%
Μηρός	207	270	341	249	263	223	223	182	197	151	152	-26%
Άρθρωση γόνατος	1.002	957	1103	930	893	789	832	687	665	648	632	-37%
Κνήμη	609	633	689	582	533	546	527	467	466	417	392	-36%
Ποδοκνημική άρθρωση	1.264	1283	1368	1218	1267	1.175	1.148	1.030	1.040	781	840	-34%
Άκρος πους	1.700	1642	1690	1546	1380	1.320	1.187	1.054	965	1.151	1.013	-40%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 2.7 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων ανάλογα με το μέρος του σώματος που τραυματίστηκε (1998 – 2008)

Στο παραπάνω Σχήμα απεικονίζεται η πορεία του αριθμού των εργατικών ατυχημάτων ανάλογα με το μέρος του σώματος που τραυματίστηκε για την περίοδο 1998 – 2008, η οποία, κατά πλειοψηφία, χαρακτηρίζεται πτωτική.

2.6 ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

Στον ακόλουθο Πίνακα καταχωρείται ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων ανά έτος από το 1998 έως και το 2008, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδας.

Πίνακας 2.8 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων δηλωθέντων στο Υπουργείο Εργασίας & το Ι.Κ.Α. (1998 – 2008) και ποσοστό μεταβολής τους

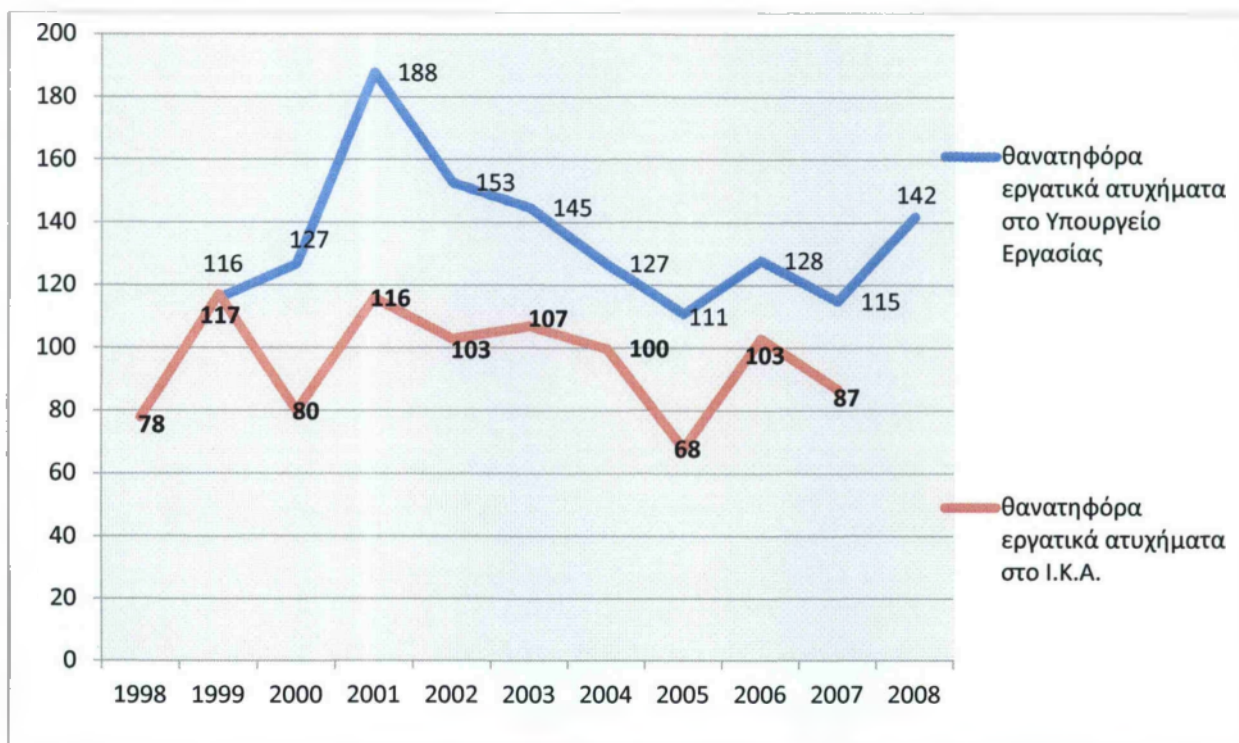
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	ποσοστό μεταβολής
θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα στο Υπουργείο Εργασίας	-	116	127	188	153	145	127	111	128	115	142	22%
θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα στο Ι.Κ.Α.	78	117	80	116	103	107	100	68	103	87	-	12%

Πηγή: Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας, 2013
(Ιδια Επεξεργασία)

Από τα δεδομένα του Πίνακα προκύπτει μία συνολική αύξηση των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων που έχουν δηλωθεί στο Υπουργείο Εργασίας η οποία αγγίζει

το 22%, ενώ κατά 12% τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα που έχουν δηλωθεί στο Ι.Κ.Α.

Τα στοιχεία του παραπάνω Πίνακα απεικονίζονται στο Σχήμα που ακολουθεί, όπου σκιαγραφείται η τάση των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά έτος για την περίοδο 1998 – 2008, όπως έχουν καταγραφεί από το Σύνδεσμο Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδας.

**Πηγή: Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας, 2013
(Ίδια Επεξεργασία)**

Σχήμα 2.8 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων δηλωθέντων στο ΙΚΑ & το Υπουργείο Εργασίας (1998 – 2008)

Όπως είναι εμφανές από το παραπάνω Σχήμα, η πορεία του αριθμού των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων που έχουν δηλωθεί στο Σ.Ε.Π.Ε. ακολουθεί πτωτική πορεία, με ορισμένες διακυμάνσεις.

2.7 ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΑΙΤΙΑ

Στην ενότητα αυτή διερευνάται η πορεία του αριθμού των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά αιτία σύμφωνα με τα στοιχεία του Σ.Ε.Π.Ε. για την περίοδο 2001 – 2008.

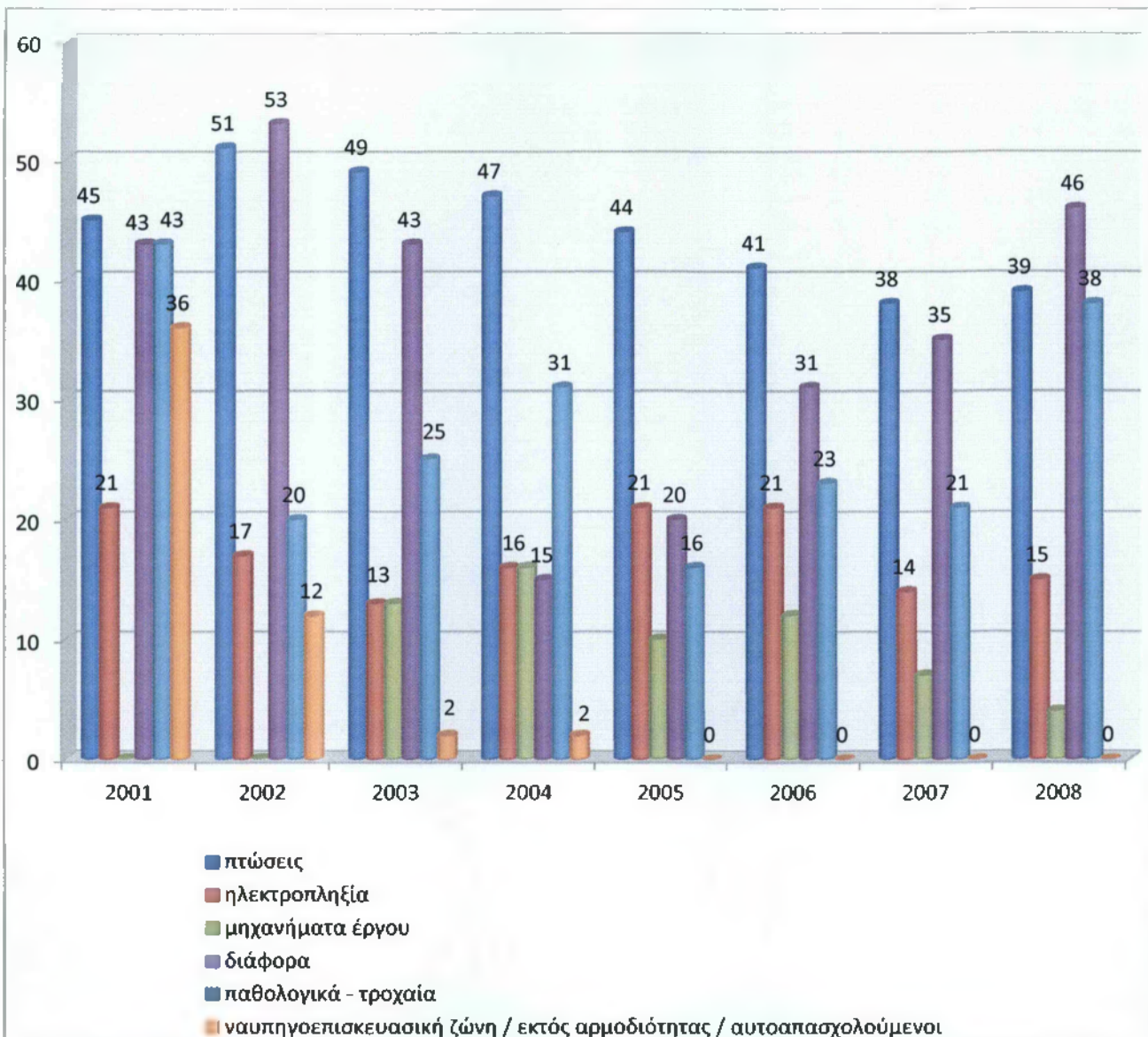
Πίνακας 2.9 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά αιτία δηλωθέντα στο Σ.Ε.Π.Ε. (2001 – 2008)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	ποσοστό μεταβολής
πτώσεις	45	51	49	47	44	41	38	39	-13,33%
ηλεκτροπληξία	21	17	13	16	21	21	14	15	-28,57%
μηχανήματα έργου	0	0	13	16	10	12	7	4	-
διάφορα	43	53	43	15	20	31	35	46	-7%
παθολογικά - τροχαία	43	20	25	31	16	23	21	38	-11,63
αυπηγοεπισκευασική ζώνη / εκτός αρμοδιότητας / αυτοαπασχολούμενοι	36	12	2	2	0	0	0	0	-100%

Πηγή: Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Παρατηρούμε ότι τα περισσότερα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα έχουν προέλθει κατά την περίοδο 2001 – 2008 από πτώσεις και από παθολογικά – τροχαία εργατικά ατυχήματα.

Πιο συγκεκριμένα, οι πτώσεις ως αίτιο θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων δηλωθέντων στο Σ.Ε.Π.Ε. μειώθηκαν κατά 13,33% την περίοδο 2001 – 2008. Η ηλεκτροπληξία ως αίτιο μειώθηκε κατά 28,57% και τα παθολογικά – τροχαία εργατικά ατυχήματα μειώθηκαν κατά 11,63%.

**Πηγή: Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας, 2013
(Ίδια Επεξεργασία)**

Σχήμα 2.9 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά αιτία δηλωθέντα στο Σ.Ε.Π.Ε. (2001 – 2008)

Ένα γενικό συμπέρασμα από το παραπάνω Σχήμα είναι η πτωτική πορεία με ορισμένες διακυμάνσεις των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων δηλωθέντων στο Σ.Ε.Π.Ε. που έχουν προέλθει από πτώσεις, ηλεκτροπληξία και άλλα παθολογικά ή τροχαία αίτια.

2.8 ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Στην ενότητα αυτή καταγράφεται η πορεία του αριθμού των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά Περιφέρεια που έχουν δηλωθεί στο Σ.Ε.Π.Ε. τη χρονική περίοδο 2001 – 2008.

Πίνακας 2.10 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά Περιφέρεια δηλωθέντα στο Σ.Ε.Π.Ε. (2001 – 2008)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	ποσοστό μεταβολής
Περιφέρεια Κεντρικής Ελλάδας	31	24	15	14	11	14	14	23	-25,81%
Περιφέρεια Μακεδονίας - Θράκης	51	35	37	38	24	31	26	31	-39,22%
Περιφέρεια Δυτικής Αττικής - Πελοποννήσου	22	14	27	14	9	17	8	15	-31,82%
Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας - Ηπείρου - Ιονίων Νήσων	11	7	11	12	7	10	13	10	-9,10%
Περιφέρεια Ανατολικής Αττικής - Βορείου Αιγαίου	12	25	14	8	10	12	7	14	16,67%
Περιφέρεια Πειραιά - Νοτίου Αιγαίου	23	12	6	6	11	10	15	20	-13,04%
Περιφέρεια Αθηνών - Κρήτης	38	36	35	35	39	34	32	29	-23,68%

Πηγή: Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας, 2013
(Ίδια Επεξεργασία)

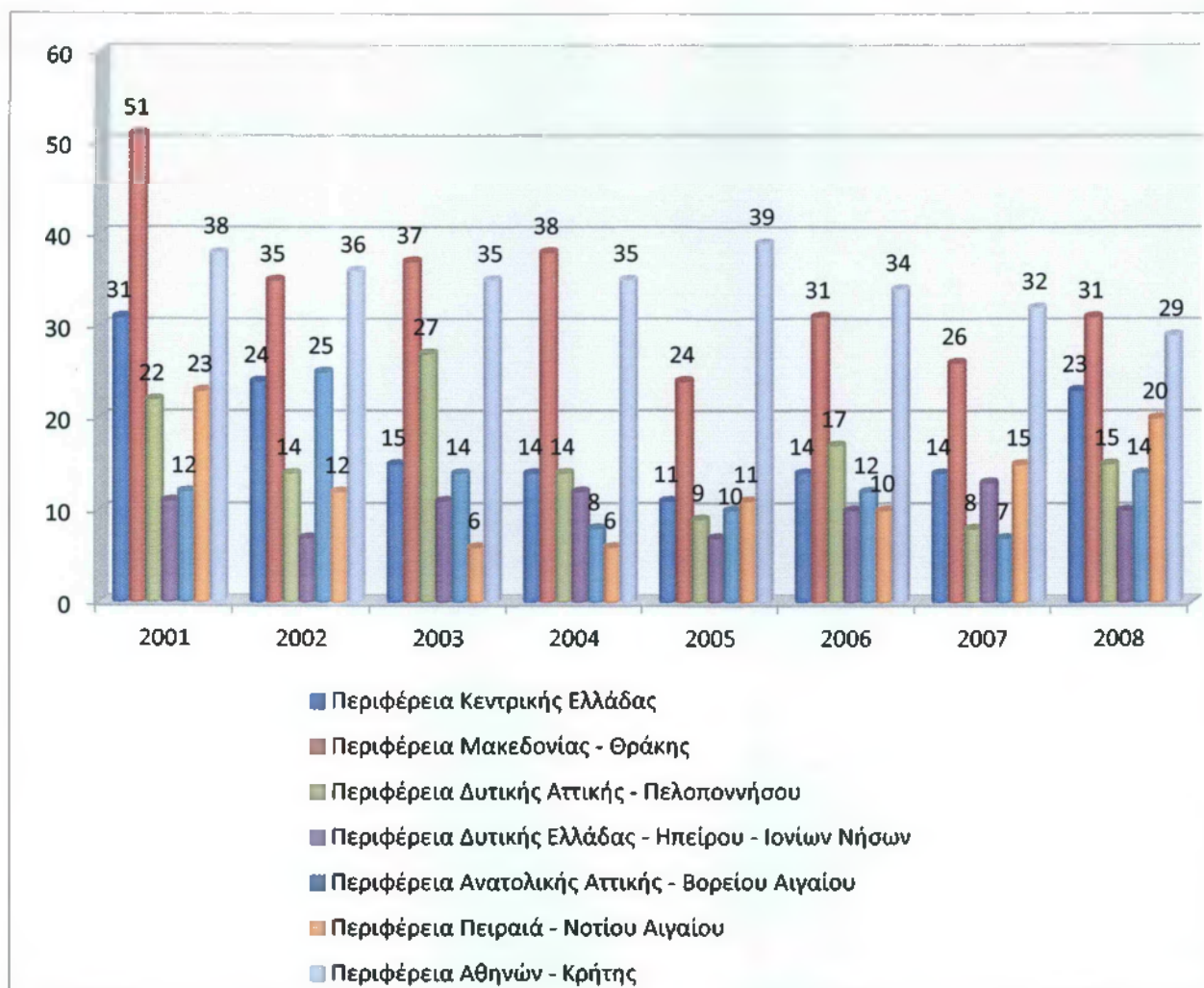

Από τα δεδομένα του παραπάνω Πίνακα, παρατηρούμε ότι σε όλες τις Περιφέρειες της Ελλάδας ο αριθμός των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά Περιφέρεια που έχουν δηλωθεί στο Σ.Ε.Π.Ε. κατά τη διάρκεια της περιόδου 2001 – 2008 έχουν καταγράψει πτωτική πορεία, με εξαίρεση την Περιφέρεια Ανατολικής Αττικής και Βορείου Αιγαίου, όπου καταγράφηκε μικρή αύξηση της τάξης 16,67%. Να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής ο αριθμός των δηλωθέντων στο Σ.Ε.Π.Ε. θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων είχε πτωτική πορεία, με μικρές αυξήσεις τη διετία 2005 – 2006, το 2007 μειώθηκε, ενώ το 2008 αυξήθηκε ξανά.

Η μεγαλύτερη μείωση των δηλωθέντων στο Σ.Ε.Π.Ε. θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων σημειώθηκε στις Περιφέρειες:

- Κεντρικής Ελλάδας, με ποσοστό της τάξης -25,81%
- Μακεδονίας – Θράκης, με ποσοστό -39,22%
- Δυτικής Αττικής – Πελοποννήσου, με ποσοστό -31,82% και
- Αθηνών – Κρήτης, με ποσοστό το οποίο αγγίζει το -23,68%.

Στη συνέχεια, στο Σχήμα που ακολουθεί γίνεται η απεικόνιση των στοιχείων του Πίνακα.

**Πηγή: Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας, 2013
(Ίδια Επεξεργασία)**

Σχήμα 2.10 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά Περιφέρεια δηλωθέντα στο Σ.Ε.Π.Ε. (2001 – 2008)

Οι Περιφέρειες με το μεγαλύτερο αριθμό των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων που έχουν δηλωθεί στο Σ.Ε.Π.Ε. κατά τη διάρκεια της περιόδου 2001 – 2008 είναι οι εξής:

- Κεντρικής Ελλάδας, όπου από 31 τα ατυχήματα το 2001, μειώθηκαν σε 23 το 2008
- Μακεδονίας – Θράκης, όπου από 51 τα ατυχήματα το 2001, μειώθηκαν σε 31 το 2008
- Περιφέρεια Αθηνών – Κρήτης, όπου από 38 τα ατυχήματα το 2001, μειώθηκαν σε 29 το 2008.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Σύμφωνα με υπολογισμούς στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκτιμάται περί τα 10 εκατομμύρια εργαζομένων πέφτουν θύμα κάποιου εργατικού ατυχήματος, ήτοι το 6,6% του συνολικού εργατικού δυναμικού των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αντίστοιχα, τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα στοιχίζουν τη ζωή κάθε χρόνο σε περίπου 8.000 εργαζομένους¹³.

Πέρα από τους ίδιους τους εργαζομένους, τα εργατικά ατυχήματα αποτελούν κόστος στα κράτη και τις επιχειρήσεις, καθώς τα θύματα των εργατικών ατυχημάτων προβαίνουν σε αναγκαστική απουσία από την εργασία τους για ορισμένο χρονικό διάστημα. Εκτιμάται ότι τα εργατικά ατυχήματα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27 οδήγησαν συνολικά σε απουσία 83.000.000 ημερολογιακών ημερών από το χώρο εργασίας¹⁴.

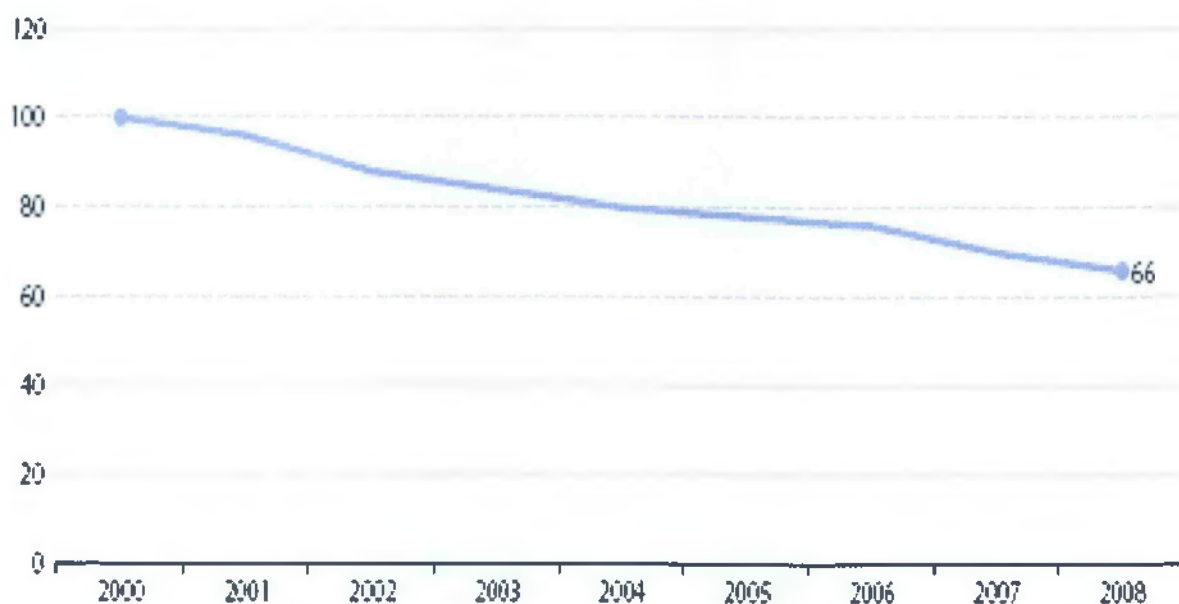
3.1 ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΣΕ Ε.Ε. – 15 & ΕΛΛΑΔΑ

Αρχικά, όπως παρατηρούμε στο ακόλουθο Σχήμα ο αριθμός των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων καταγράφει πτωτική πορεία την περίοδο 2000 – 2008, η οποία ανέρχεται σε -5,1% ετησίως κατά μέσο όρο και σε -34% από την αρχή της υπό μελέτης περιόδου.

---

¹³ Τούντας, Ι. (2011), “Η επιδημία του εργατικού ατυχήματος”, *Εφημερίδα Ελευθεροτυπία*, Διαθέσιμο στο: <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=301304>, Ημερομηνία ανάκτησης: 7/10/2013.

¹⁴ Στο ίδιο.

Πηγή: Eurostat, 2011

Σχήμα 3.1 Αριθμός σοβαρών εργατικών ατυχημάτων στην Ε.Ε. (2000 – 2008)

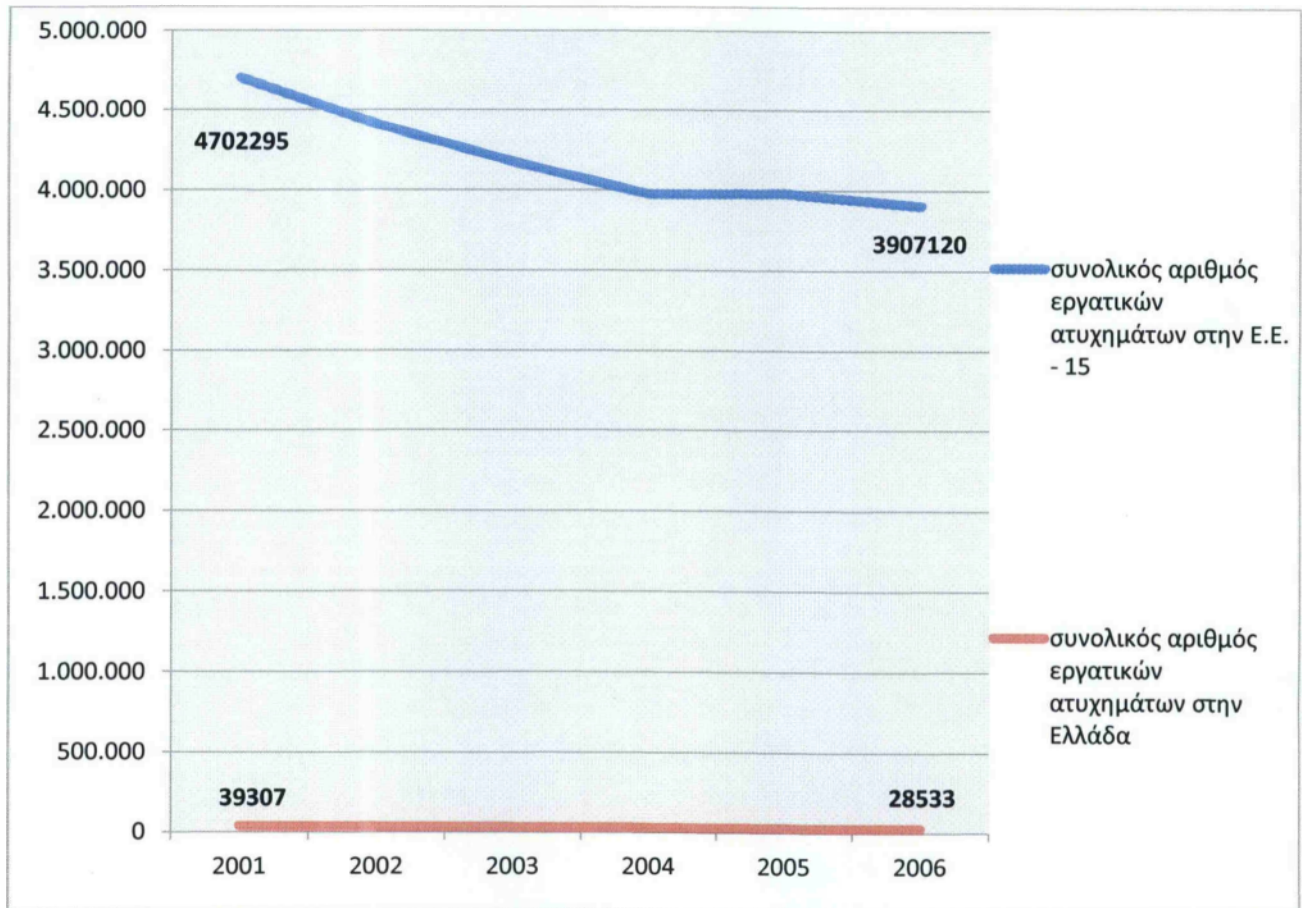
Στη συνέχεια προβαίνουμε σε σύγκριση ανάμεσα στο συνολικό αριθμό των εργατικών ατυχημάτων που έχουν δηλωθεί σε χώρες της Ε.Ε. – 15 και στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2001 – 2006.

Πίνακας 3.1 Συνολικός αριθμός εργατικών ατυχημάτων στην Ε.Ε. – 15 και στην Ελλάδα (2001 – 2006)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	ποσοστό μεταβολής
συνολικός αριθμός εργατικών ατυχημάτων στην Ε.Ε. - 15	4702295	4408616	4176286	3976093	3983881	3907120	-16,91%
συνολικός αριθμός εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα	39307	38029	36150	34370	29742	28533	-27,41%

Πηγή: Eurostat

Επεξεργασία στοιχείων: Στατιστική, Κέντρο Τεκμηρίωσης Πληροφόρησης, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Πηγή: Eurostat & ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.2 Συνολικός αριθμός εργατικών ατυχημάτων στην Ε.Ε. – 15 και στην Ελλάδα (2001 – 2006)

Στο παραπάνω Σχήμα απεικονίζεται η σύγκριση της πορείας του αριθμού των εργατικών ατυχημάτων στη Ε.Ε.-15 και στην Ελλάδα. Παρατηρούμε ότι στις χώρες της Ε.Ε.-15 κατά μέσο όρο και στην Ελλάδα, ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων καταγράφει πτωτική πορεία.

Αν και από το Σχήμα φαίνεται ότι κατά μέσο όρο η μείωση των συνολικών εργατικών ατυχημάτων στην Ε.Ε.-15 είναι μεγαλύτερη από την αντίστοιχη μείωση στην Ελλάδα, ωστόσο, έπειτα από υπολογισμό προκύπτει το αντίθετο. Πιο συγκεκριμένα, το ποσοστό μείωσης των εργατικών ατυχημάτων κατά μέσο όρο στις χώρες της Ε.Ε.-15 για την περίοδο 2001 – 2006 είναι -16,91%, ενώ για την Ελλάδα η μείωση αυτή ανέρχεται στο -27,41%.

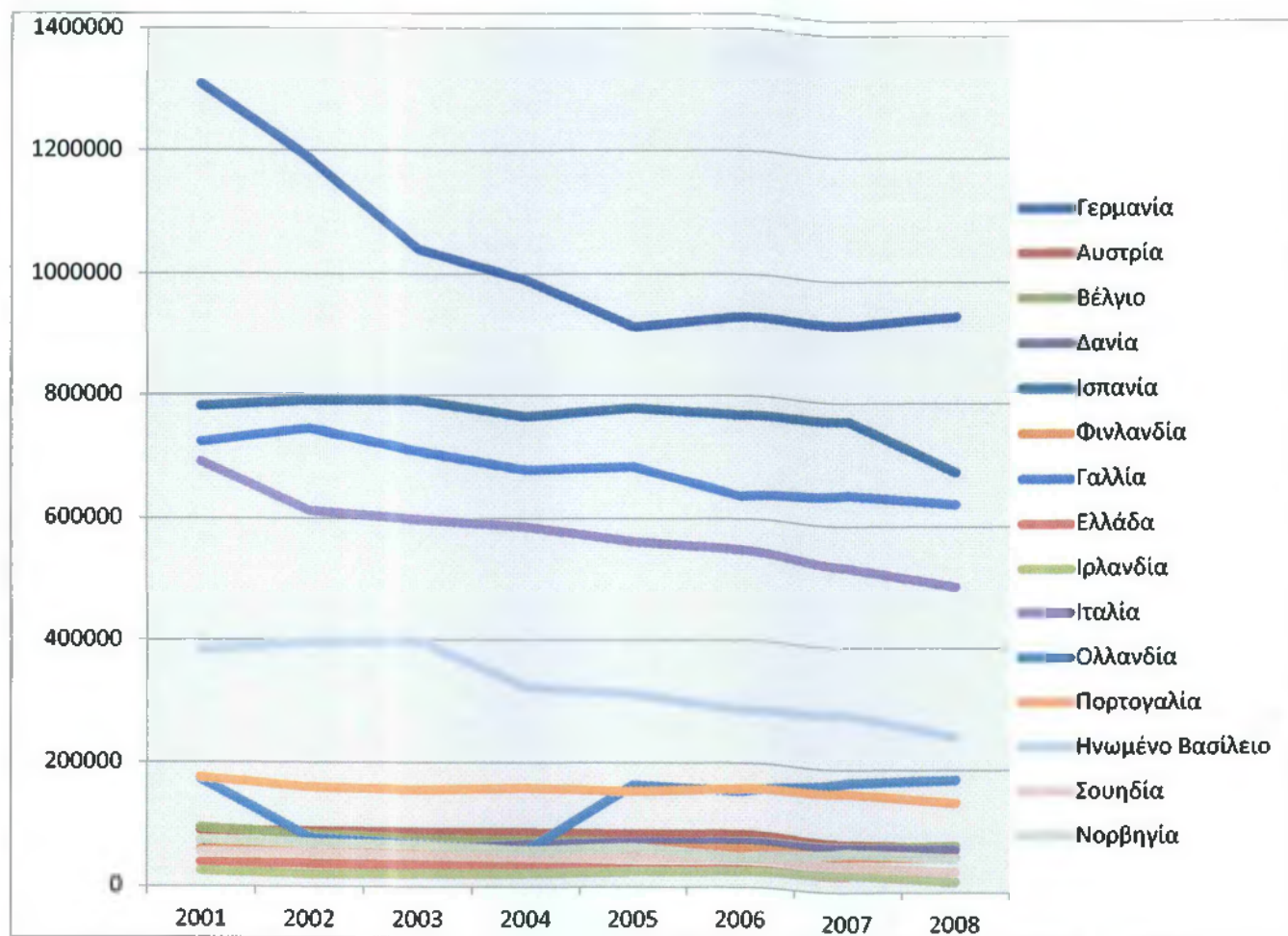
Στη συνέχεια, παρουσιάζεται ο αριθμός των συνολικών σοβαρών εργατικών ατυχημάτων που έχουν συμβεί κατά τη διάρκεια της περιόδου 2001 – 2008 στις εξής χώρες:

- Γερμανία (όπου καταγράφεται μείωση των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων κατά 27,90%)
- Αυστρία (μείωση των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων κατά 19,40%)
- Βέλγιο (μείωση των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων κατά 19,70%)
- Δανία (μείωση των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων κατά 5,80%)
- Ισπανία (μείωση των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων κατά 12%)
- Φινλανδία (μείωση των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων κατά 4,66%)
- Γαλλία (μείωση των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων κατά 12,17%)
- Ελλάδα (μείωση των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων κατά 31,97%)
- Ιρλανδία (μείωση των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων κατά 31,42%)
- Ιταλία (μείωση των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων κατά 27,41%)
- Ολλανδία (αύξηση των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων κατά 5,93%)
- Πορτογαλία (μείωση των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων κατά 16,78%%)
- Ηνωμένο Βασίλειο (μείωση των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων κατά 33,49%)
- Σουηδία (μείωση των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων κατά 38,76%)
- Νορβηγία (μείωση των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων κατά 26,35%).

Πίνακας 3.2 Αριθμός σοβαρών εργατικών ατυχημάτων ανά χώρα (2001 – 2008)

	Γερμανία	Αυστρία	Βέλγιο	Δανία	Ισπανία	Φινλανδία	Γαλλία	Ελλάδα	Ιρλανδία	Ιταλία	Ολλανδία	Πορτογαλία	Ηνωμένο Βασίλειο	Σουηδία	Νορβηγία
2001	1309331	90559	95285	75681	783117	60176	725644	39307	26362	693549	174554	177059	384069	56168	76735
2002	1186803	90197	85441	66031	792773	60067	747602	38029	21107	614390	80189	161405	397261	55153	71295
2003	1040303	88792	77807	62076	792565	58504	710282	36150	21547	599708	69240	156856	399763	51387	68008
2004	990193	88398	75803	68902	766460	58123	680384	34370	21967	588152	59010	160443	324261	49015	59083
2005	913902	85501	72541	73097	780433	62959	685856	29742	25614	564166	165466	155093	313305	47346	64610
2006	931064	86328	74868	73876	769657	63462	638743	29533	26627	551663	156025	160165	287233	47936	48673
2007	928228	77917	73520	72824	771014	58766	651722	26740	29145	532892	179642	161452	289975	42658	64545
2008	943993	72990	76514	71288	689131	57373	637357	-	18078	503431	184901	147349	255464	34413	56518
ποσοστό μεταβολής	-27,9%	-19,4%	-19,7%	-5,8%	-12%	-4,66%	-12,17%	-31,97%	-31,42%	-27,41%	5,93%	-16,78%	-33,49%	-38,73%	-26,35%

Πηγή: Portdata, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Πηγή: Portdata, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.3 Αριθμός σοβαρών εργατικών ατυχημάτων ανά χώρα (2001 – 2008)

Όπως φαίνεται από το παραπάνω Σχήμα, ο αριθμός των σοβαρών εργατικών ατυχημάτων καταγράφει μείωση. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί η Ολλανδία, όπου καταγράφεται μικρή αύξηση στα σοβαρά εργατικά ατυχήματα.

Στη συνέχεια, παρουσιάζεται ο αριθμός των συνολικών θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων που έχουν συμβεί κατά τη διάρκεια της περιόδου 2001 – 2008 στις εξής χώρες:

- Γερμανία (καταγράφεται μείωση κατά 37,21%)
- Αυστρία (καταγράφεται μείωση κατά 23,42%)

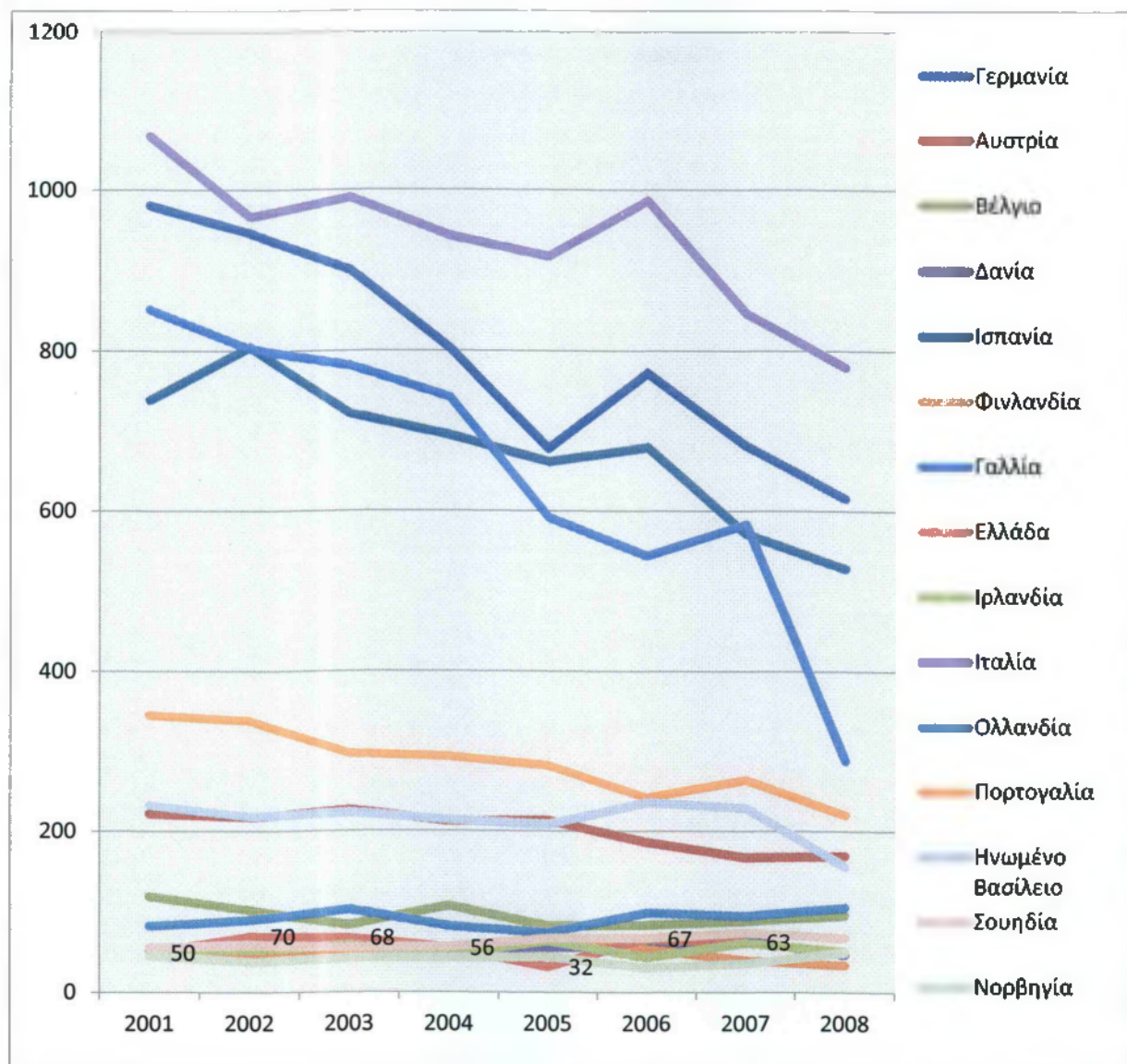

- Βέλγιο (καταγράφεται μείωση κατά 20%)
- Δανία (μείωση κατά 9,62%)
- Ισπανία (μείωση κατά 28,42%)
- Φινλανδία (μείωση κατά 38,18%)
- Γαλλία (μείωση κατά 66,10%)
- Ελλάδα (αύξηση κατά 26%)
- Ιρλανδία (μείωση κατά 5,56%)
- Ιταλία (μείωση κατά 26,90%)
- Ολλανδία (αύξηση κατά 27,71%)
- Πορτογαλία (μείωση κατά 36,13%)
- Ηνωμένο Βασίλειο (μείωση κατά 32,62%)
- Σουηδία (αύξηση κατά 21,43%)
- Νορβηγία (αύξηση κατά 8,70%).

Πίνακας 3.3 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά χώρα (2001 – 2008)

2001	981	222	120	52	739	55	852	50	54	1067	83	346	233	56	46
2002	947	218	103	57	805	48	803	70	53	967	91	339	219	60	38
2003	901	227	84	51	722	49	782	68	59	991	104	298	224	56	43
2004	804	213	108	44	695	57	743	56	47	944	83	294	215	57	43
2005	678	214	83	56	662	65	593	32	65	918	75	283	209	68	45
2006	773	187	84	58	680	54	545	67	44	987	100	243	237	68	31
2007	682	168	89	65	572	40	584	63	62	847	96	265	230	75	36
2008	616	170	96	47	529	34	289	-	51	780	106	221	157	68	50
ποσοστό μεταβολής	-37,2%	-23,42%	-10%	-9,62%	-28,42%	-38,18%	-66,08%	26%	-5,56%	-26,90%	27,71%	-36,13%	-32,62%	21,43%	8,70%

Πηγή: Portdata, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Πηγή: Portdata, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.4 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά χώρα (2001 – 2008)

Όπως φαίνεται από το παραπάνω Σχήμα, ο αριθμός των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων την περίοδο 2001 – 2008 καταγράφει μείωση σε όλες τις χώρες σχεδόν, με εξαίρεση την Ελλάδα, την Ολλανδία, τη Σουηδία και τη Νορβηγία. Η μεγαλύτερη αύξηση των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων σημειώθηκε στην Ελλάδα και την Ολλανδία.

3.2 ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Στην ενότητα αυτή θα συγκρίνουμε τους δείκτες επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων και των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, για την περίοδο 2001 – 2007 (σύμφωνα με την τελευταία ανανέωση των διαθέσιμων στοιχείων της Eurostat, η οποία παρέχει στοιχεία μέχρι και για το 2007).

Στο σημείο αυτό, όμως, οφείλουμε να ορίσουμε το δείκτη επίπτωσης ως το λόγο του αριθμού των εργατικών ατυχημάτων (θανατηφόρων ή μη) προς τον αριθμό του εργατικού δυναμικού στον υπό μελέτη πληθυσμό επί 100.000. Δηλαδή, ισχύει η εξής σχέση:

$$\text{Δείκτης επίπτωσης} = \frac{\text{αριθμός των εργατικών ατυχημάτων (θανατηφόρων ή μη)}}{\text{αριθμός του εργατικού δυναμικού στον υπό μελέτη πληθυσμό}} \times 100.000$$

Ο δείκτης επίπτωσης είναι ένας από τους βασικούς δείκτες που εφαρμόζει η μεθοδολογία ESAW για την καταγραφή των εργατικών ατυχημάτων. Η μεθοδολογία αυτή χρησιμοποιείται για την καταγραφή συγκρίσιμων στοιχείων που αφορούν στα εργατικά ατυχήματα, για να μπορεί να γίνεται σύγκριση ανάμεσα στις υπό μελέτη χώρες, με απώτερο σκοπό την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι δείκτες επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων την περίοδο 2001 - 2007 ανά έτος σε όλες τις ηλικίες και όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας για την ΕΕ-15, την Ευρωζώνη, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Πορτογαλία και το Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat (η τελευταία ενημέρωση στοιχείων από την Eurostat έγινε τον Ιούλιο του 2013).

Στον Πίνακα παρουσιάζεται ο δείκτης επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (για πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες και όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15. Τα διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat αφορούν την περίοδο 2001 – 2007.

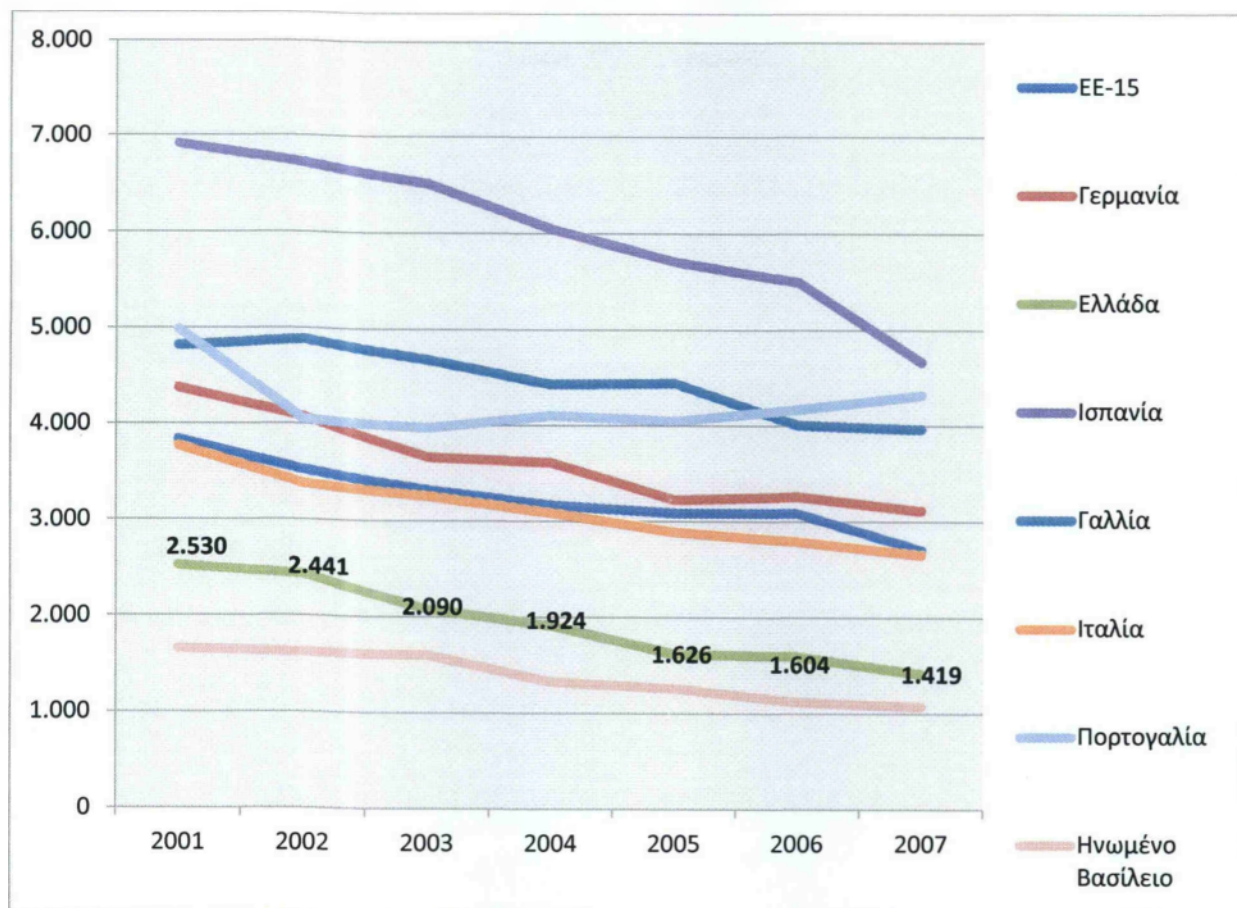
Πίνακας 3.4 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες και όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	ποσοστό μεταβολής
ΕΕ-15	3.841	3.529	3.329	3.176	3.098	3.093	2.716	-29,29%
Ευρωζώνη	-	-	-	-	-	-	3.251	-
Γερμανία	4.380	4.082	3.674	3.618	3.233	3.270	3.119	-28,90%
Ελλάδα	2.530	2.441	2.090	1.924	1.626	1.604	1.419	-43,91%
Ισπανία	6.917	6.728	6.520	6.054	5.715	5.507	4.668	-32,51%
Γαλλία	4.819	4.887	4.689	4.434	4.448	4.017	3.969	-17,64%
Ιταλία	3.779	3.387	3.267	3.098	2.900	2.803	2.664	-29,51%
Πορτογαλία	4.986	4.054	3.979	4.111	4.056	4.178	4.325	-13,26%
Ηνωμένο Βασίλειο	1.665	1.632	1.614	1.336	1.271	1.131	1.080	-35,14%

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι οι δείκτες επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων έχουν μειωθεί σημαντικά, γεγονός το οποίο οφείλεται στη μείωση των εργατικών ατυχημάτων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2001 – 2007.

Η απεικόνιση των στοιχείων του Πίνακα γίνεται στο Σχήμα που ακολουθεί στη συνέχεια.

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.5 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες και όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

Από το παραπάνω Σχήμα είναι εμφανής η πτωτική πορεία των δεικτών επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων. Οι μεγαλύτερες μειώσεις καταγράφονται στη Γερμανία, η οποία αγγίζει το -28,90%, στην Ελλάδα με μείωση της τάξης -43,91%, την Ισπανία με ποσοστό μείωσης 32,51%, την Ιταλία με ποσοστό -29,51% και το Ηνωμένο Βασίλειο με ποσοστό μείωσης -35,14%. Η αντίστοιχη μείωση του μέσου όρου των δεικτών επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων για την περίοδο 2001 – 2007 στην ΕΕ-15 ήταν -29,30% σχεδόν. Δηλαδή, στην Ελλάδα η μείωση είναι μεγαλύτερη από όλες τις υπό μελέτη ευρωπαϊκές χώρες, καθώς από την ΕΕ-15.

Στη συνέχεια, στον Πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται η πορεία του δείκτη επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες και στον κλάδο της γεωργίας και της δασοκομίας σε ευρωπαϊκές χώρες και την ΕΕ-15 για τη χρονική περίοδο 2001 – 2007.

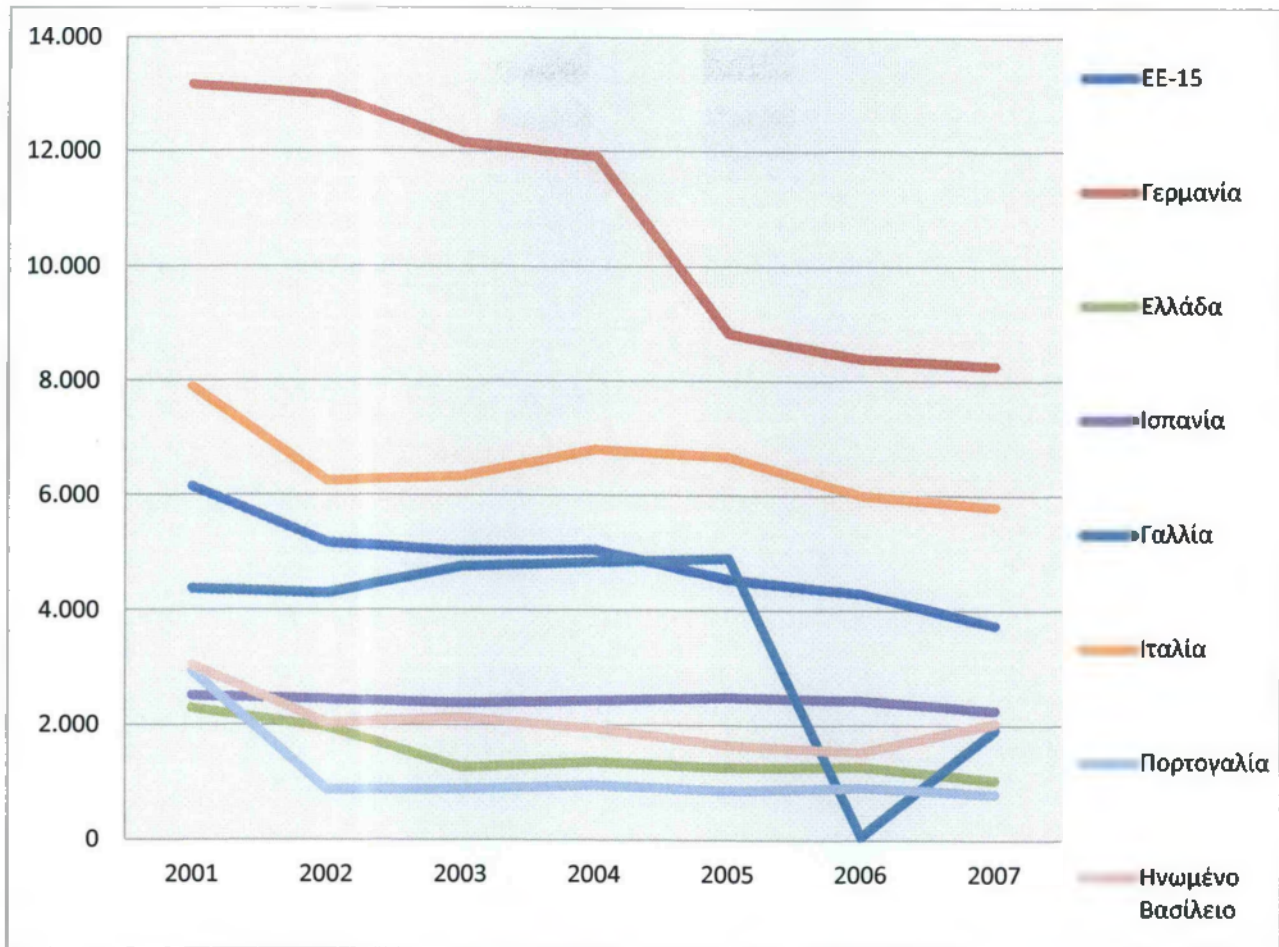
Πίνακας 3.5 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες και στον κλάδο της γεωργίας και της δασοκομίας σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	ποσοστό μεταβολής
ΕΕ-15	6.159	5.193	5.048	5.068	4.560	4.313	3.760	-38,95%
Ευρωζώνη	-	-	-	-	-	-	4.213	-
Γερμανία	13.168	12.991	12.160	11.916	8.831	8.393	8.267	-37,22%
Ελλάδα	2.300	1.970	1.265	1.364	1.270	1.283	1.049	-54,39%
Ισπανία	2.523	2.461	2.401	2.444	2.497	2.451	2.270	-10,03%
Γαλλία	4.389	4.313	4.778	4.855	4.926	67	1.929	-56,05%
Ιταλία	7.902	6.261	6.341	6.805	6.684	6.013	5.812	-26,45%
Πορτογαλία	2.951	880	899	967	878	933	816	-72,35%
Ηνωμένο Βασίλειο	3.056	2.040	2.139	1.947	1.658	1.547	2.048	-32,98%

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι οι δείκτες επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων έχουν μειωθεί σημαντικά για τον κλάδο της γεωργίας και της δασοκομίας, γεγονός το οποίο οφείλεται στη μείωση των εργατικών ατυχημάτων που πραγματοποιήθηκαν στον κλάδο αυτό κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2001 – 2007.

Η απεικόνιση των στοιχείων του Πίνακα γίνεται στο Σχήμα που ακολουθεί στη συνέχεια.

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.6 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες και στον κλάδο της γεωργίας και της δασοκομίας σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

Η μεγαλύτερη μείωση του δείκτη επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (για πάνω από 3 μέρες απουσίας) σε όλες τις ηλικίες και στον κλάδο της γεωργίας και της δασοκομίας έγινε στην Πορτογαλία (-72,35%). Ακολουθεί η Γαλλία με μείωση κατά 56,05% και η Ελλάδα με πτώση που αγγίζει το 54,39%, όταν η αντίστοιχη μείωση του δείκτη αυτού κατά μέσο όρο είναι -38,95%. Η τόσο μεγάλη μείωση μπορεί να οφείλεται είτε στη μείωση των εργατικών ατυχημάτων, είτε στους περισσότερους ελέγχους που αφορούν στις εργασιακές συνθήκες ασφαλείας, είτε στη μειωμένη απασχόληση του εργατικού δυναμικού στον κλάδο αυτό.

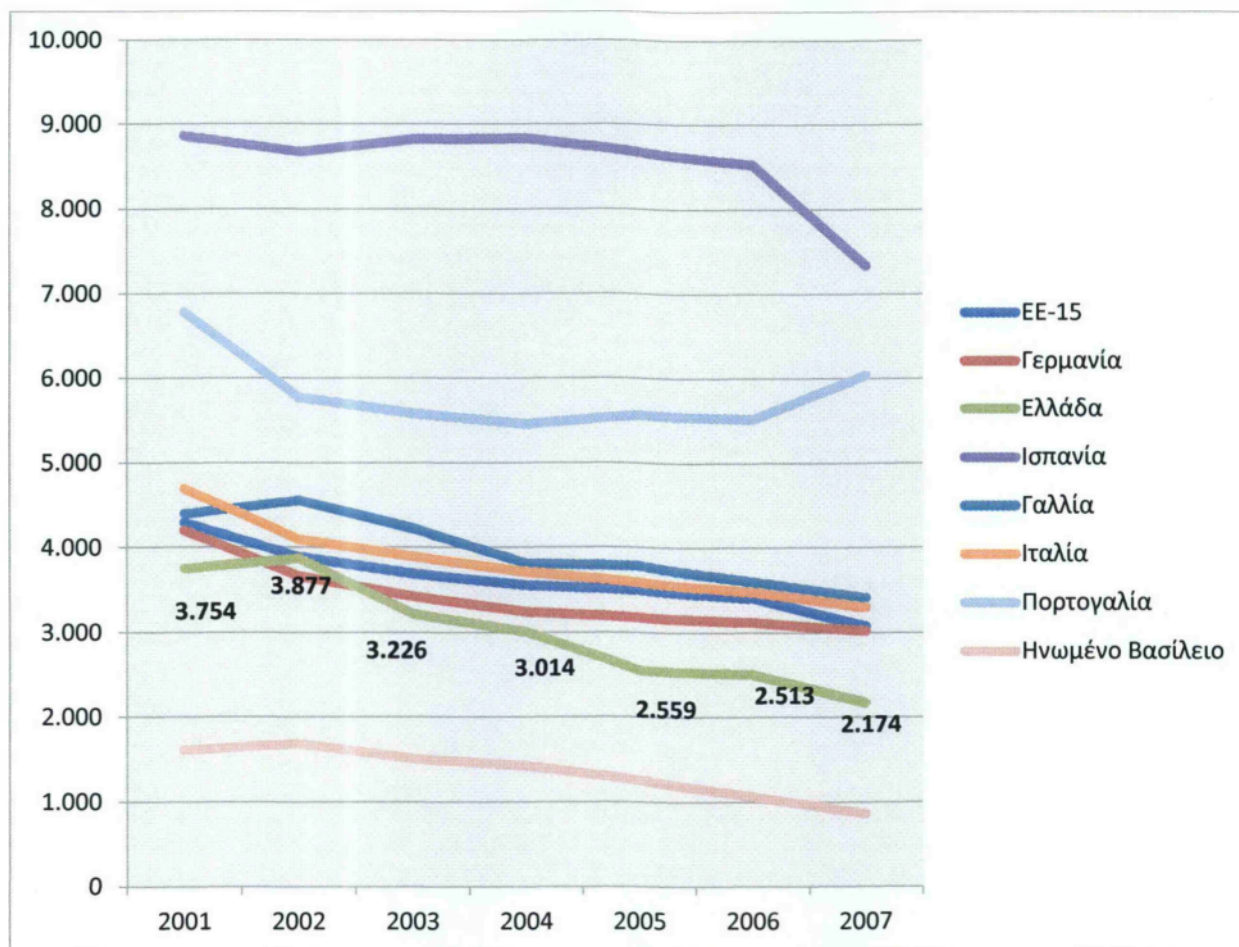
Πίνακας 3.6 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στο μεταποιητικό τομέα σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	ποσοστό μεταβολής
ΕΕ-15	4.298	3.895	3.701	3.564	3.505	3.410	3.082	-28,29%
Ευρωζώνη	-	-	-	-	-	-	3.656	-
Γερμανία	4.206	3.672	3.432	3.250	3.183	3.130	3.029	-27,98%
Ελλάδα	3.754	3.877	3.226	3.014	2.559	2.513	2.174	-42,09%
Ισπανία	8.861	8.674	8.820	8.830	8.671	8.530	7.338	-17,19%
Γαλλία	4.399	4.559	4.232	3.818	3.788	3.605	3.415	-22,37%
Ιταλία	4.698	4.105	3.899	3.717	3.596	3.488	3.306	-29,63%
Πορτογαλία	6.781	5.773	5.583	5.458	5.567	5.522	6.039	-10,94%
Ηνωμένο Βασίλειο	1.611	1.691	1.519	1.431	1.264	1.069	867	-46,18%

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Από τον παραπάνω Πίνακα παρατηρούμε ότι οι δείκτες επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων έχουν μειωθεί σημαντικά όσον αφορά στο μεταποιητικό τομέα, το οποίο οφείλεται στη μείωση των εργατικών ατυχημάτων που πραγματοποιήθηκαν στον κλάδο αυτό κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2001 – 2007.

Η απεικόνιση των στοιχείων του Πίνακα γίνεται στο Σχήμα που ακολουθεί στη συνέχεια.

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.7 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στο μεταποιητικό τομέα σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

Σε όλες τις υπό μελέτη χώρες και στο μέσο όρο της ΕΕ-15, ο δείκτης επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων στο μεταποιητικό τομέα καταγράφει πτωτική πορεία. Η μεγαλύτερη μείωση σημειώνεται στη Βρετανία με ποσοστό μείωση 46,18%, ενώ ακολουθεί η Ελλάδα με ποσοστό μείωσης 42,10% σχεδόν. Στην ΕΕ-15 η μέση μείωση αγγίζει το 28,30% περίπου. Με άλλα λόγια, τα εργατικά ατυχήματα στον τομέα της μεταποίησης κατέγραψαν μείωση.

Στον ακόλουθο Πίνακα καταγράφεται η πορεία του δείκτη επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο παροχής ηλεκτρισμού, αερίου και νερού σε ευρωπαϊκές χώρες και ΕΕ-15 για την περίοδο 2001 – 2007).

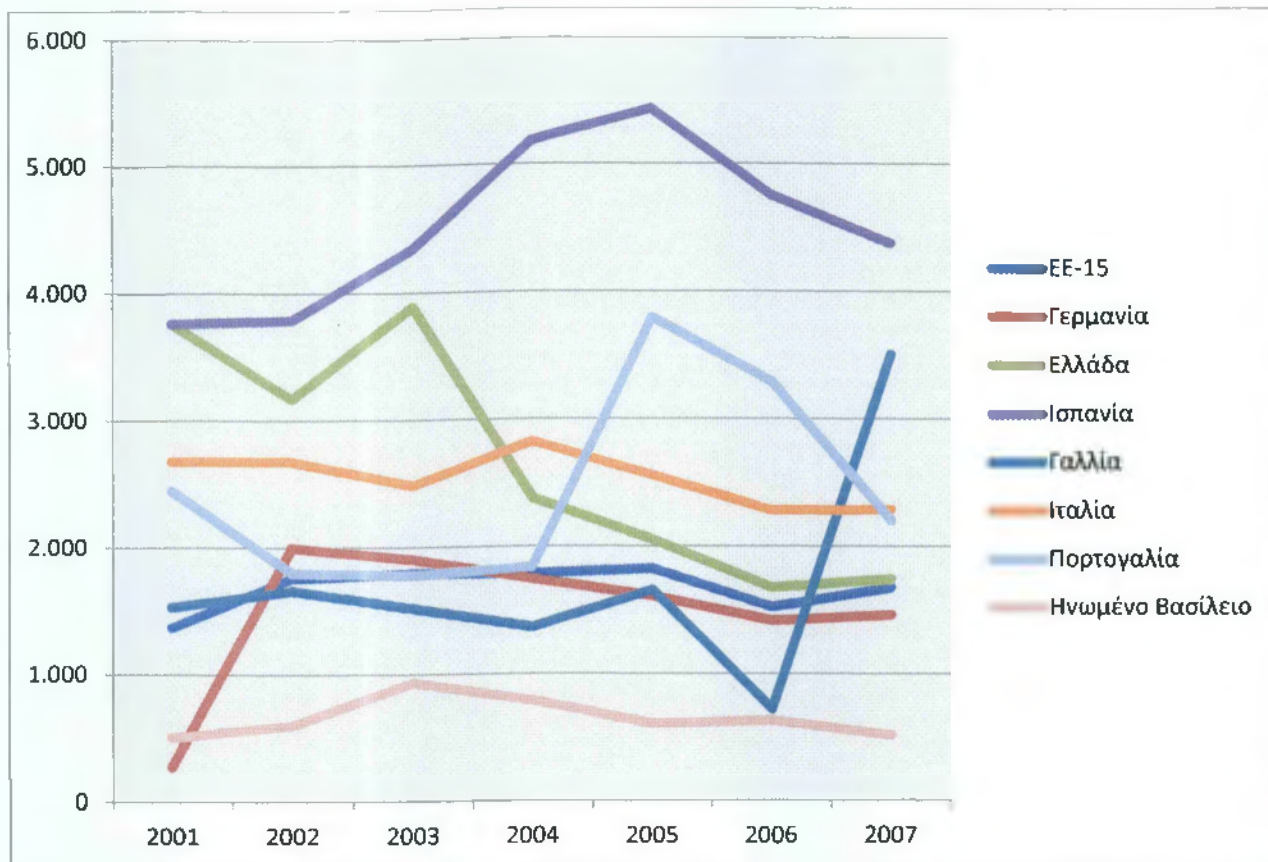
Πίνακας 3.7 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο παροχής ηλεκτρισμού, αερίου και νερού σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	ποσοστό μεταβολής
ΕΕ-15	1.374	1.764	1.800	1.791	1.830	1.527	1.679	22,20%
Ευρωζώνη	-	-	-	-	-	-	2.139	-
Γερμανία	278	2.001	1.908	1.748	1.611	1.417	1.462	425,90%
Ελλάδα	3.761	3.171	3.893	2.383	2.056	1.678	1.746	-53,58%
Ισπανία	3.761	3.791	4.347	5.187	5.436	4.760	4.380	16,458%
Γαλλία	1.534	1.665	1.524	1.369	1.661	725	3.507	128,62%
Ιταλία	2.679	2.681	2.489	2.829	2.562	2.288	2.291	-14,48%
Πορτογαλία	2.452	1.804	1.785	1.841	3.799	3.297	2.206	-10,03%
Ηνωμένο Βασίλειο	510	606	936	792	611	640	523	2,55%

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Από τα στοιχεία του Πίνακα παρατηρούμε ότι σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες ο δείκτης επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) σε όλες τις ηλικίες των εργαζομένων στον κλάδο παροχής ηλεκτρισμού, αερίου και νερού έχει σημειώσει αύξηση. Το γεγονός αυτό οφείλεται ενδεχομένως στην αύξηση των εργατικών ατυχημάτων που έγιναν στον κλάδο παροχής ηλεκτρισμού, αερίου και νερού σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2001 – 2007.

Η απεικόνιση των στοιχείων του Πίνακα γίνεται στο Σχήμα που ακολουθεί στη συνέχεια.

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.8 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο παροχής ηλεκτρισμού, αερίου και νερού σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

Παρατηρούμε ότι ο μέσος όρος της ΕΕ-15 έχει σημειώσει αύξηση κατά 22,20%, ενώ στην Ελλάδα έχει καταγράψει μείωση κατά 53,58%. Αξιοσημείωτο είναι ότι στη Γερμανία ο δείκτης επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (για πάνω από 3 μέρες απουσίας) σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο παροχής ηλεκτρισμού, αερίου και νερού έχει καταγράψει αύξηση της τάξης του 425,90% και στη Γαλλία κατά 128,62%

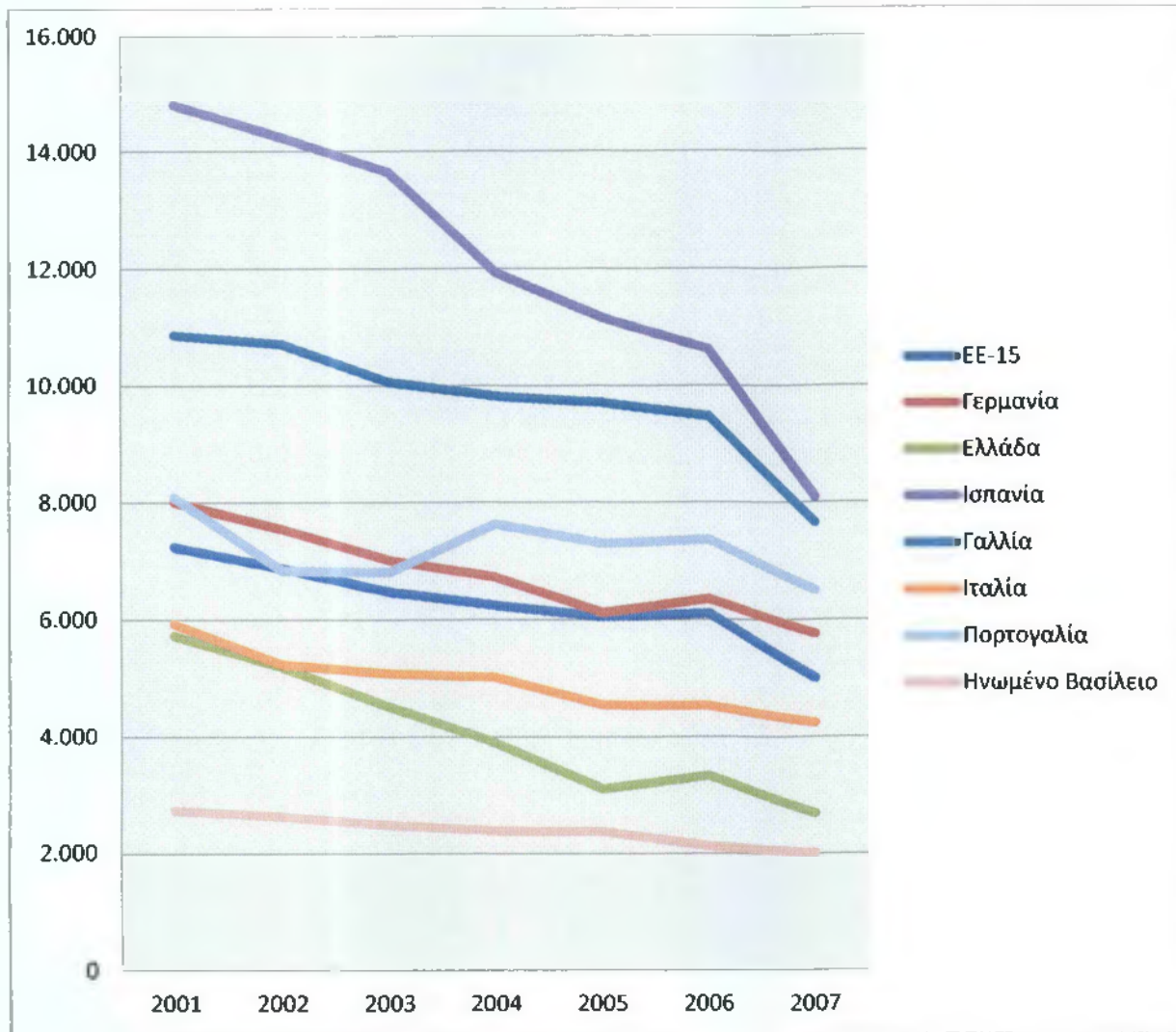
Στον Πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται η πορεία του δείκτη επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο των κατασκευών σε ευρωπαϊκές χώρες και ΕΕ-15 για την περίοδο 2001 – 2007).

Πίνακας 3.8 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο των κατασκευών σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	ποσοστό μεταβολής
ΕΕ-15	7.247	6.890	6.492	6.257	6.069	6.118	5.013	-30,83%
Ευρωζώνη	-	-	-	-	-	-	6.075	-
Γερμανία	8.013	7.554	7.029	6.737	6.136	6.366	5.773	-27,95%
Ελλάδα	5.732	5.203	4.519	3.904	3.112	3.336	2.681	-53,23%
Ισπανία	14.797	14.246	13.651	11.947	11.166	10.632	8.090	-45,33%
Γαλλία	10.864	10.716	10.066	9.824	9.712	9.479	7.656	-29,53%
Ιταλία	5.934	5.248	5.097	5.027	4.557	4.539	4.249	-28,40%
Πορτογαλία	8.089	6.851	6.821	7.640	7.311	7.376	6.509	-19,53%
Ηνωμένο Βασίλειο	2.737	2.635	2.493	2.390	2.382	2.135	2.010	-26,56%

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Από τα στοιχεία του Πίνακα παρατηρούμε ότι σε όλες τις υπό μελέτη ευρωπαϊκές χώρες ο δείκτης επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) σε όλες τις ηλικίες των εργαζομένων στον κλάδο των κατασκευών έχει σημειώσει μείωση. Το γεγονός αυτό οφείλεται ενδεχομένως στη μείωση των εργατικών ατυχημάτων που έγιναν στον κλάδο των κατασκευών κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2001 – 2007.

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.9 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο των κατασκευών σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

Η πτωτική πορεία του δείκτη επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων στον κλάδο των κατασκευών είναι εμφανής και στο παραπάνω Σχήμα. Στην ΕΕ-15 η μείωση άγγιξε το -30,83%, ενώ στην Ελλάδα το -53,23%, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη μείωση του δείκτη αυτού στον κλάδο των κατασκευών σε σύγκριση και με την ΕΕ-15 και με τις εξεταζόμενες ευρωπαϊκές χώρες.

Στον Πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται η πορεία του δείκτη επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, της επισκευής των αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσικλετών & ειδών προσωπικής & οικιακής χρήσης σε ευρωπαϊκές χώρες και ΕΕ-15 για την περίοδο 2001 – 2007).

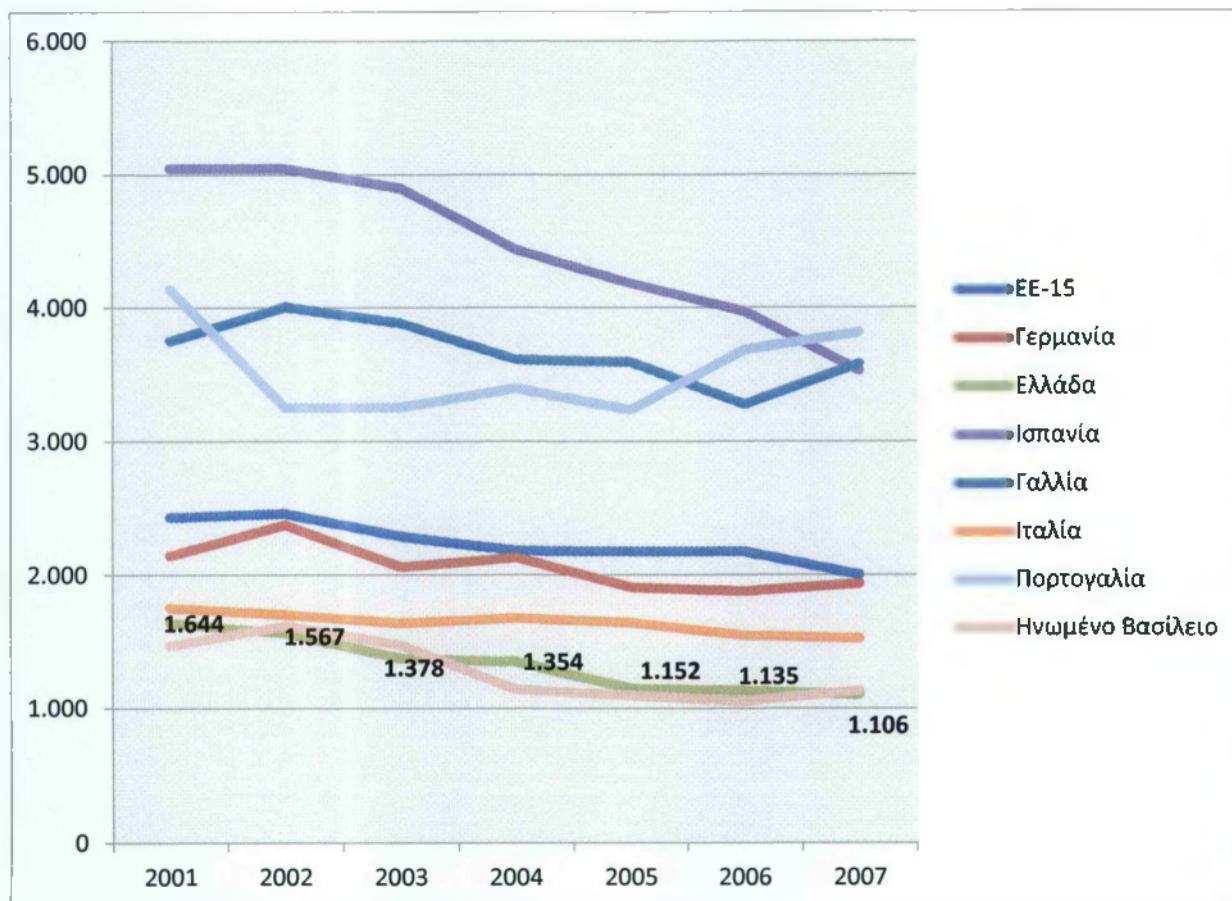
Πίνακας 3.9 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, της επισκευής των αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσικλετών & ειδών προσωπικής & οικιακής χρήσης σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	ποσοστό μεταβολής
ΕΕ-15	2.438	2.469	2.297	2.191	2.184	2.183	2.008	-17,64%
Ευρωζώνη	-	-	-	-	-	-	2.394	-
Γερμανία	2.149	2.382	2.066	2.137	1.914	1.883	1.941	-9,68%
Ελλάδα	1.644	1.567	1.378	1.354	1.152	1.135	1.106	-32,73%
Ισπανία	5.047	5.049	4.903	4.442	4.187	3.976	3.533	-30%
Γαλλία	3.756	4.011	3.890	3.617	3.599	3.283	3.588	-4,47%
Ιταλία	1.755	1.707	1.644	1.683	1.646	1.551	1.528	-12,93%
Πορτογαλία	4.140	3.257	3.263	3.405	3.242	3.690	3.823	-7,66%
Ηνωμένο Βασίλειο	1.473	1.624	1.478	1.146	1.100	1.058	1.138	-22,74%

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Από τα στοιχεία του Πίνακα παρατηρούμε ότι σε όλες τις υπό μελέτη ευρωπαϊκές χώρες ο δείκτης επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) σε όλες τις ηλικίες των εργαζομένων στον κλάδο του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, της επισκευής των αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσικλετών και ειδών προσωπικής και οικιακής χρήσης έχει μειωθεί. Το γεγονός αυτό οφείλεται

ενδεχομένως στη μείωση των εργατικών ατυχημάτων που έγιναν στον κλάδο αυτό κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2001 – 2007.

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.10 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, της επισκευής των αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσυκλετών & ειδών προσωπικής & οικιακής χρήσης σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

Αν και η πτωτική πορεία του δείκτη επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, της επισκευής των αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσυκλετών & ειδών προσωπικής και οικιακής χρήσης σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 είναι εμφανής, ωστόσο να σημειωθεί ότι στις περισσότερες χώρες (Γαλλία, Γερμανία,

Πορτογαλία και Βρετανία) από το 2006 έως το 2007 ο δείκτης επίπτωσης καταγράφει μικρή αύξηση.

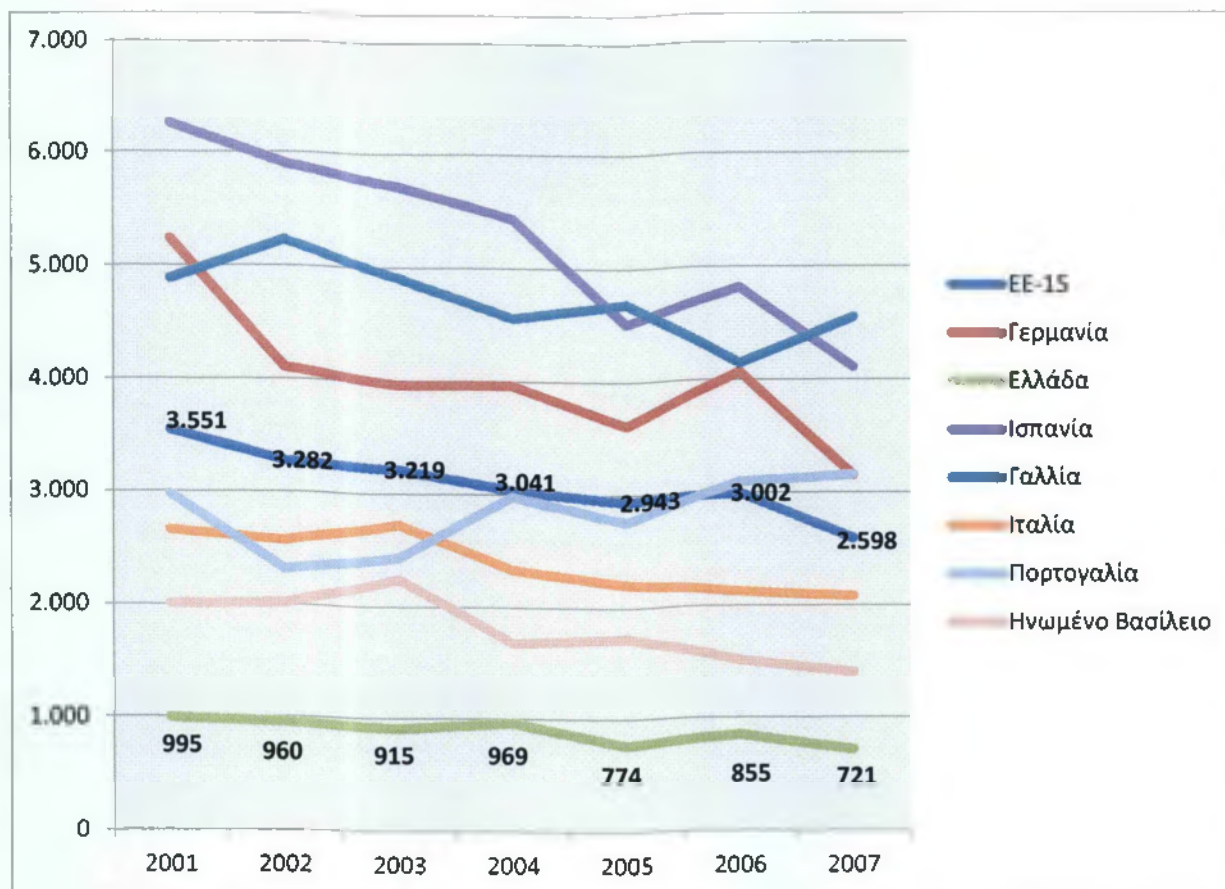
Στις χώρες της ΕΕ-15 κατά μέσο όρο ο δείκτης επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων στον κλάδο αυτό σημείωσε μείωση κατά -17,64%, ενώ στην Ελλάδα κατά -32,73% αποτελώντας τη μεγαλύτερη μείωση ανάμεσα στις υπό μελέτη ευρωπαϊκές χώρες.

Πίνακας 3.10 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο της εστίασης και του τουρισμού σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	ποσοστό μεταβολής
ΕΕ-15	3.551	3.282	3.219	3.041	2.943	3.002	2.598	-26,84%
Ευρωζώνη	-	-	-	-	-	-	3.060	-
Γερμανία	5.236	4.109	3.968	3.966	3.617	4.073	3.154	-39,76%
Ελλάδα	995	960	915	969	774	855	721	-27,54%
Ισπανία	6.254	5.908	5.718	5.440	4.519	4.822	4.115	-34,20%
Γαλλία	4.891	5.234	4.912	4.567	4.695	4.151	4.556	-6,85%
Ιταλία	2.664	2.574	2.727	2.336	2.212	2.133	2.086	-21,70%
Πορτογαλία	2.982	2.321	2.438	2.987	2.761	3.103	3.161	6,00%
Ηνωμένο Βασίλειο	2.010	2.019	2.244	1.690	1.734	1.529	1.418	-29,45%

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Από τα στοιχεία του Πίνακα παρατηρούμε ότι σε όλες τις υπό μελέτη ευρωπαϊκές χώρες ο δείκτης επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) σε όλες τις ηλικίες των εργαζομένων στον κλάδο της εστίασης και του τουρισμού έχει μειωθεί, με μοναδική εξαίρεση την Πορτογαλία. Το γεγονός αυτό οφείλεται ενδεχομένως στη μείωση των εργατικών ατυχημάτων που έγιναν στον κλάδο αυτό κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2001 – 2007.

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.11 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο της εστίασης και του τουρισμού σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

Από το παραπάνω Σχήμα η πτωτική πορεία που καταγράφει ο δείκτης επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) σε όλες τις ηλικίες στον κλάδο της εστίασης και του τουρισμού στην ΕΕ-15 και σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, με εξαίρεση την Πορτογαλία, είναι εμφανής.

Η μέση μείωση του δείκτη επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων στον κλάδο αυτό στις χώρες της ΕΕ-15 για την περίοδο 2001 – 2007 είναι -26,84%, απέχοντας λίγο από το ποσοστό μεταβολής του δείκτη επίπτωσης της Ελλάδας, το οποίο ανέρχεται στο -27,54%.

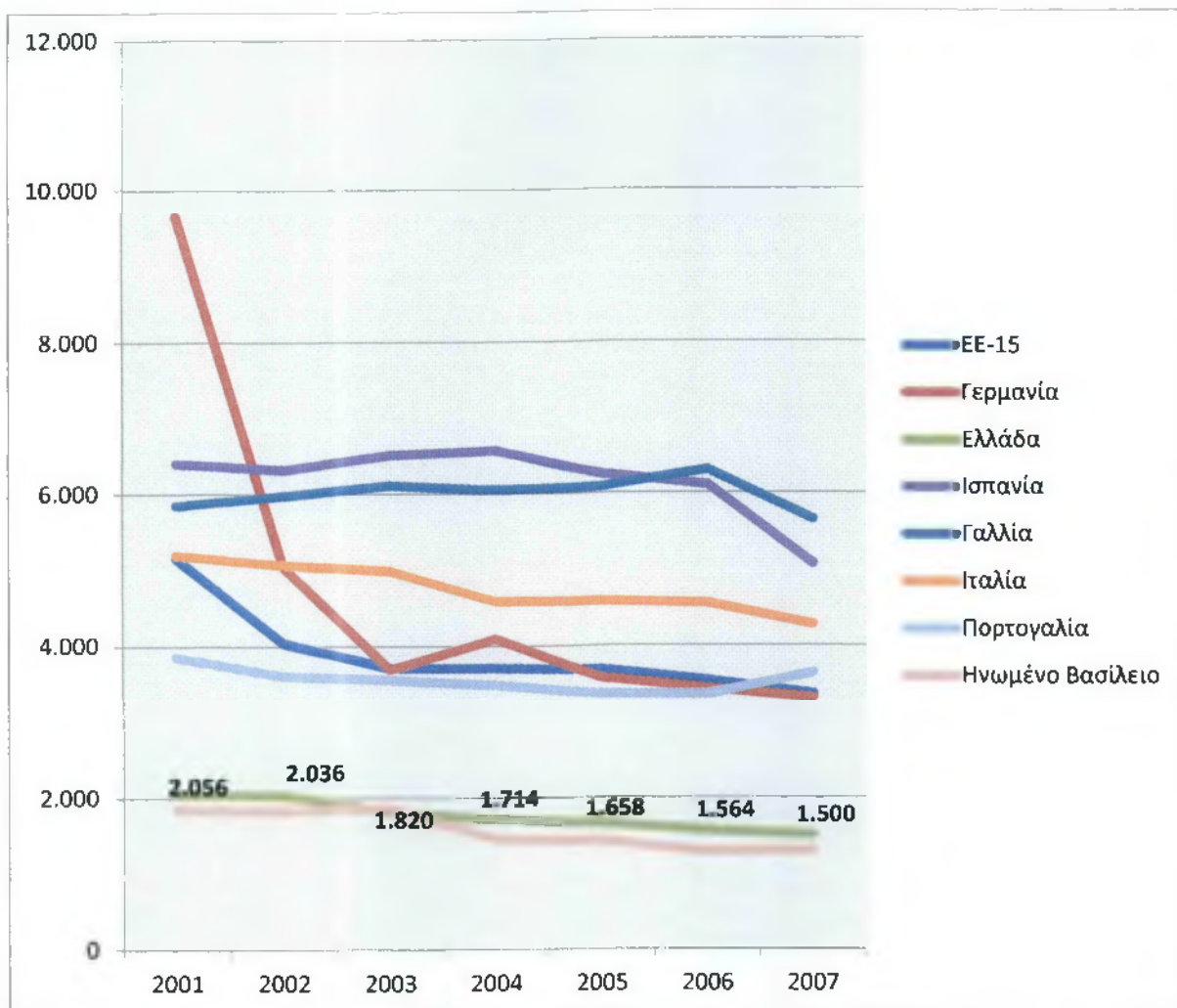
Στον Πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται η πορεία του δείκτη επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον τομέα της αποθήκευσης, των μεταφορών και της επικοινωνίας σε ευρωπαϊκές χώρες και ΕΕ-15 για την περίοδο 2001 – 2007).

Πίνακας 3.11 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον τομέα της αποθήκευσης, των μεταφορών και της επικοινωνίας σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	ποσοστό μεταβολής
ΕΕ-15	5.162	4.056	3.722	3.719	3.696	3.548	3.374	-34,64%
Ευρωζώνη	-	-	-	-	-	-	4.069	-
Γερμανία	9.651	5.058	3.702	4.101	3.582	3.441	3.320	-65,60%
Ελλάδα	2.056	2.036	1.820	1.714	1.658	1.564	1.500	-27,04%
Ισπανία	6.414	6.330	6.526	6.582	6.262	6.119	5.076	-20,86%
Γαλλία	5.856	5.987	6.123	6.059	6.093	6.314	5.657	-3,40%
Ιταλία	5.203	5.078	5.000	4.599	4.593	4.562	4.284	-17,66%
Πορτογαλία	3.870	3.624	3.572	3.502	3.375	3.364	3.650	-5,68%
Ηνωμένο Βασίλειο	1.844	1.825	1.868	1.456	1.426	1.283	1.305	-29,23%

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Από τα στοιχεία του Πίνακα παρατηρούμε ότι σε όλες τις εξεταζόμενες ευρωπαϊκές χώρες ο δείκτης επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) σε όλες τις ηλικίες των εργαζομένων στον τομέα της αποθήκευσης, των μεταφορών και της επικοινωνίας έχει μειωθεί. Επομένως, συμπεραίνουμε ότι έχουν μειωθεί τα εργατικά ατυχήματα που έγιναν στον κλάδο αυτό κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2001 – 2007.

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.12 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον τομέα της αποθήκευσης, των μεταφορών και της επικοινωνίας σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

Από το Σχήμα παρατηρούμε ότι είναι εμφανής η πτωτική πορεία του δείκτη επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον τομέα της αποθήκευσης, των μεταφορών και της επικοινωνίας στις υπό μελέτη ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15. Στην ΕΕ-15 η μέση μείωση του δείκτη επίπτωσης αγγίζει το -34,64%, ενώ στην Ελλάδα το -27,04%. Η μεγαλύτερη μείωση στο δείκτη επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων καταγράφηκε στην Γερμανία με ποσοστό μείωσης που αγγίζει το -65,60%.

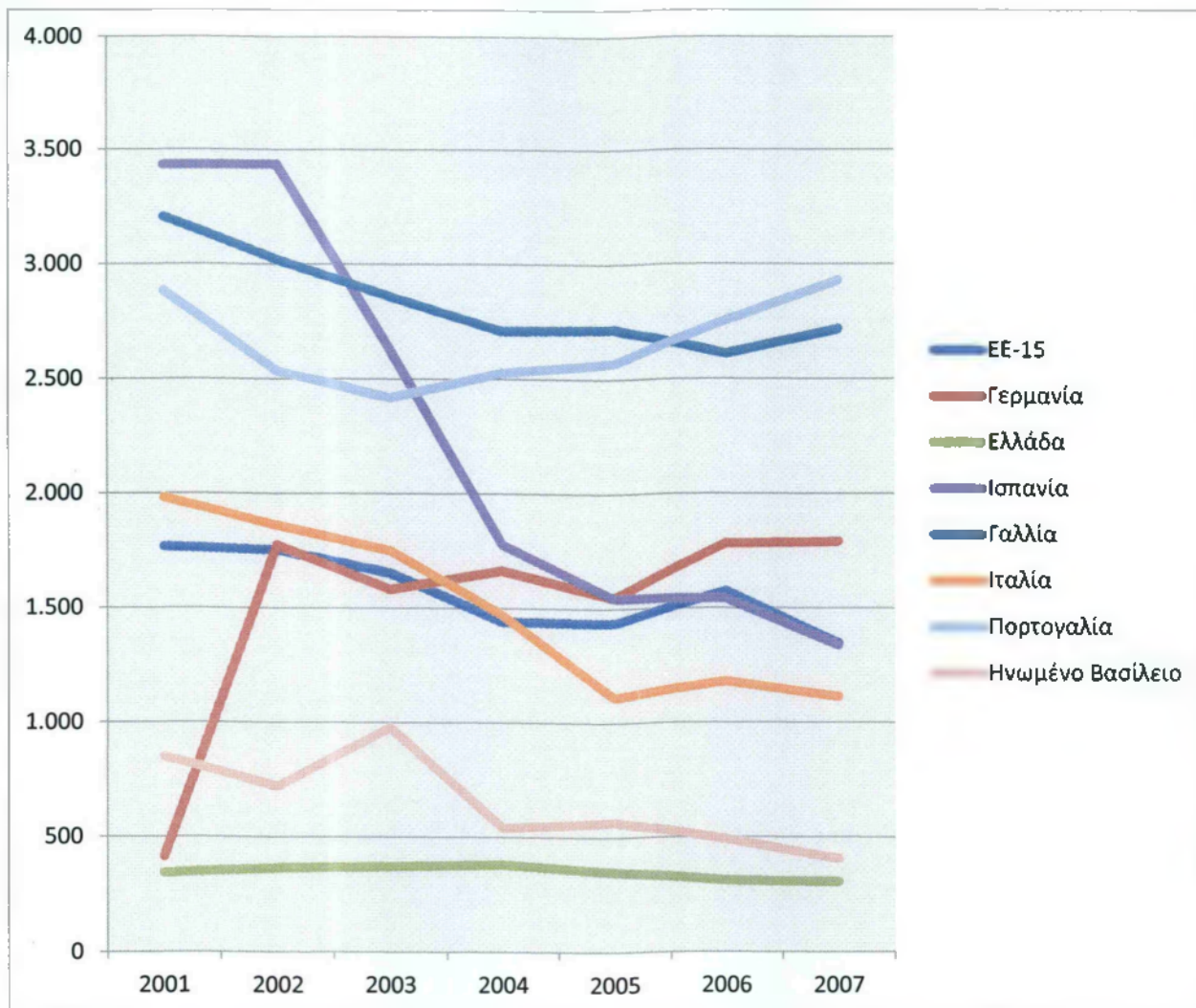
Στον Πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται η πορεία του δείκτη επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον τομέα της χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης και τον τομέα ακινήτων σε ευρωπαϊκές χώρες και ΕΕ-15 για την περίοδο 2001 – 2007).

Πίνακας 3.12 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον τομέα της χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης και τον τομέα ακινήτων σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	ποσοστό μεταβολής
ΕΕ-15	1.767	1.754	1.656	1.444	1.439	1.576	1.349	-23,66%
Ευρωζώνη	-	-	-	-	-	-	1.685	-
Γερμανία	414	1.775	1.583	1.665	1.549	1.783	1.790	332,37%
Ελλάδα	344	365	372	382	349	312	306	-11,05%
Ισπανία	3.432	3.437	2.633	1.779	1.546	1.545	1.342	-61%
Γαλλία	3.206	3.022	2.862	2.712	2.720	2.613	2.720	-15,16%
Ιταλία	1.982	1.862	1.752	1.474	1.113	1.184	1.116	-43,69%
Πορτογαλία	2.885	2.538	2.422	2.529	2.572	2.757	2.931	1,59%
Ηνωμένο Βασίλειο	853	724	981	542	568	493	406	-52,40%

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Από τα στοιχεία του Πίνακα παρατηρούμε ότι σε όλες τις εξεταζόμενες ευρωπαϊκές χώρες ο δείκτης επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) σε όλες τις ηλικίες των εργαζομένων στον τομέα της χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης και τον τομέα ακινήτων έχει μειωθεί, με εξαίρεση τη Γερμανία και την Πορτογαλία. Επομένως, συμπεραίνουμε έχουν μειωθεί τα εργατικά ατυχήματα που έγιναν στον κλάδο αυτό κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2001 – 2007.

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.13 Δείκτης επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων (πάνω από 3 μέρες απουσίας) ανά έτος σε όλες τις ηλικίες στον τομέα της χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης και τον τομέα ακινήτων σε ευρωπαϊκές χώρες και στην ΕΕ-15 (περίοδος 2001 – 2007)

Στην ΕΕ.-15 η μέση μείωση του δείκτη επίπτωσης στον τομέα της χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης και τον τομέα ακινήτων αγγίζει το -23,66%, ενώ στην Ελλάδα το -11,05%. Η μεγαλύτερη μείωση στο δείκτη επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων στον τομέα αυτό καταγράφηκε στη Βρετανία με ποσοστό μείωσης που αγγίζει το -52,40%. Αξιοσημείωτη είναι η μεγάλη αύξηση του δείκτη επίπτωσης εργατικών ατυχημάτων στον τομέα αυτό στη Γερμανία, η οποία αγγίζει το 332,37%.

3.3 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ EUROSTAT

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα εργατικά ατυχήματα (θανατηφόρα και μη) στην Ελλάδα σε σύγκριση με ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat για την περίοδο 1998 – 2008. Να σημειωθεί ότι σε ορισμένες χώρες δε διαθέτει στοιχεία για όλα τα έτη.

3.3.1 Εργατικά ατυχήματα στην Ελλάδα και σε ευρωπαϊκές χώρες

Στον Πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα, την Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, για την περίοδο 1998 – 2007 (καθώς δε δίνονται στοιχεία για το 2008) στον τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας.

Στον τομέα αυτό παρατηρούμε ότι σε όλες τις χώρες τα εργατικά ατυχήματα σημείωσαν μείωση. Πιο αναλυτικά, στην Ευρωζώνη τα εργατικά ατυχήματα στον τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας μειώθηκαν κατά σχεδόν 44%, ενώ στην Ελλάδα κατά 66,10%.

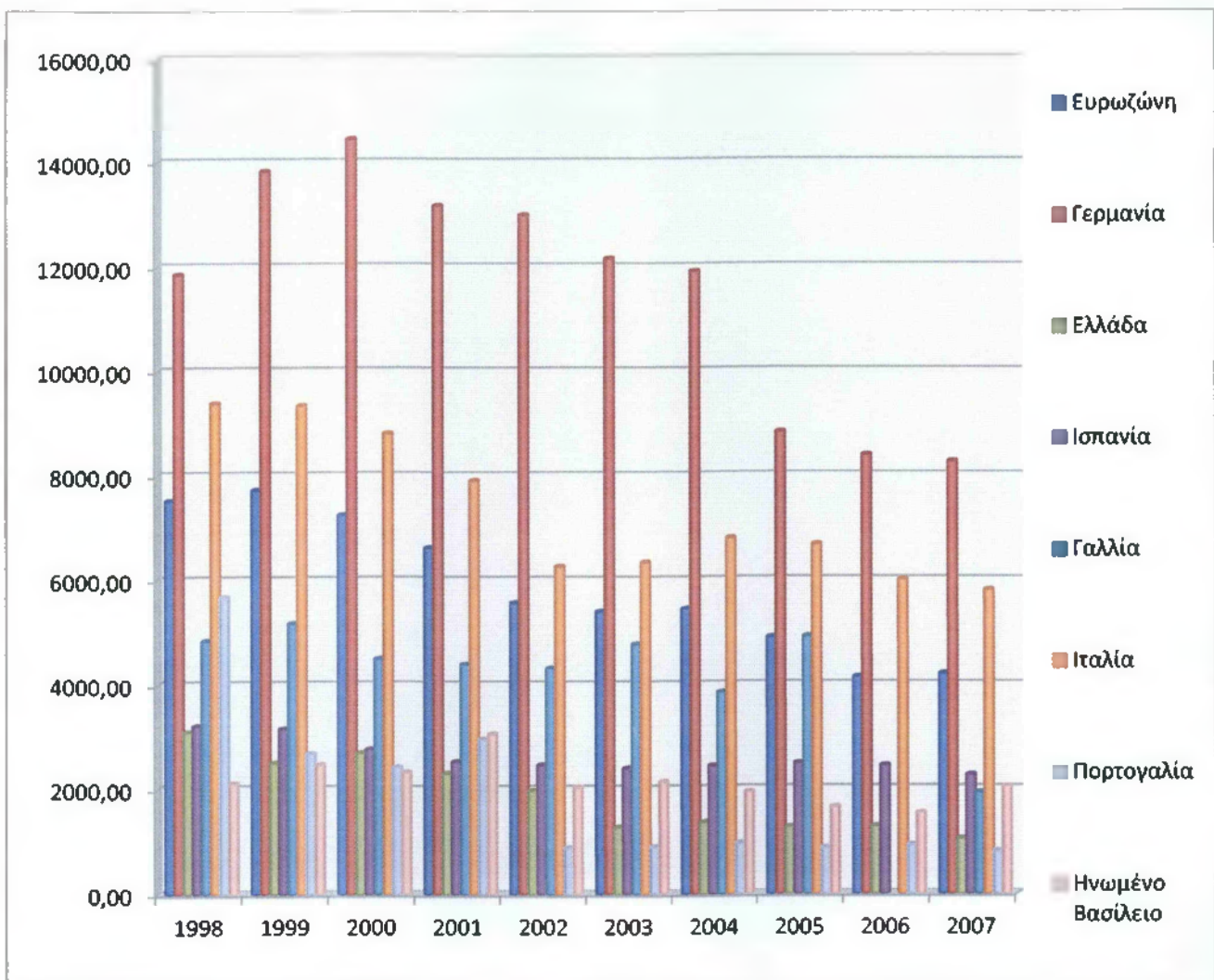
Η απεικόνιση των δεδομένων του Πίνακα γίνεται στο επόμενο Σχήμα.

Πίνακας 3.13 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	ποσοστό μεταβολής
Ευρωζώνη	7520	7721	7250	6620	5568	5401	5456	4914	4145	4213	-43,98%
Γερμανία	11852	13825	14443	13168	12991	12160	11916	8831	8393	8267	-30,25%
Ελλάδα	3094	2500	2695	2300	1970	1265	1364	1270	1283	1049	-66,10%
Ισπανία	3208	3152	2763	2523	2461	2401	2444	2497	2451	2270	-29,24%
Γαλλία	4839	5175	4496	4389	4313	4778	4855	4926		1929	-60,14%
Ιταλία	9381	9341	8808	7902	6261	6341	6805	6684	6013	5812	-38,05%
Πορτογαλία	5682	2682	2422	2951	880	899	967	878	933	816	-85,64%
Ηνωμένο Βασίλειο	2114	2474	2328	3056	2040	2139	1947	1658	1547	2048	-3,12%

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.14 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας

Παρατηρούμε ότι η μεγαλύτερη μείωση των εργατικών ατυχημάτων στον τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας καταγράφεται στην Πορτογαλία και έπειτα στην Ελλάδα. Το γεγονός αυτό ενδεχομένως να οφείλεται είτε στους περισσότερους ελέγχους είτε στη μείωση των απασχολούμενων στον τομέα αυτό.

Στον Πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα, την Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, για την περίοδο 1998 – 2007 (καθώς δε δίνονται στοιχεία για το 2008) στον τομέα της μεταποίησης ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας.

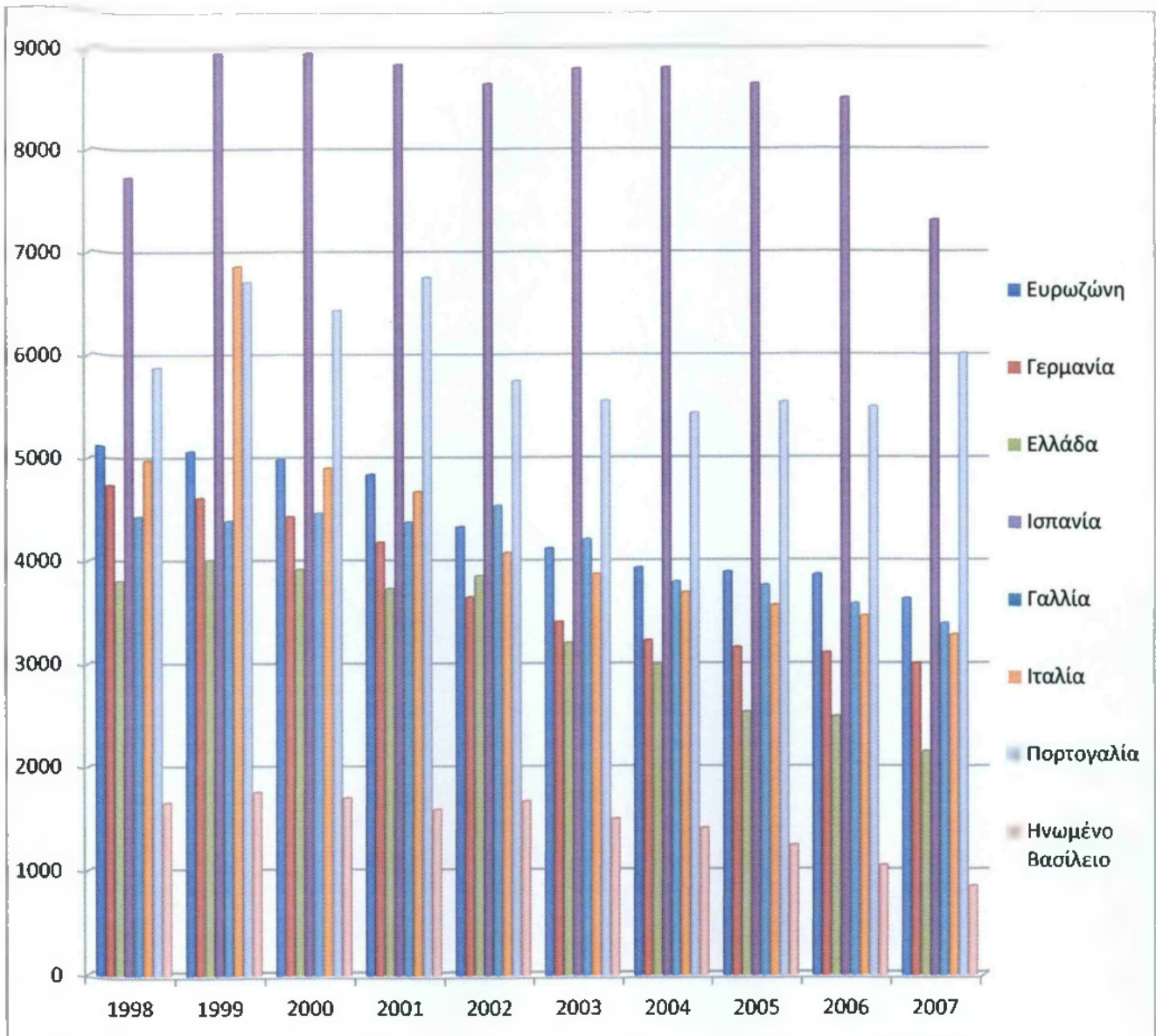
Στον τομέα αυτό παρατηρούμε ότι σε όλες τις χώρες τα εργατικά ατυχήματα σημείωσαν μείωση, με εξαίρεση την Πορτογαλία, η οποία σημείωσε ελαφρά αύξηση. Πιο συγκεκριμένα, στην Ευρωζώνη τα εργατικά ατυχήματα στον τομέα της μεταποίησης μειώθηκαν κατά σχεδόν 29%, ενώ στην Ελλάδα κατά 43,25%.

Η απεικόνιση των δεδομένων του Πίνακα γίνεται στο επόμενο Σχήμα.

Πίνακας 3.14 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον τομέα της μεταποίησης ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	ποσοστό μεταβολής
Ευρωζώνη	5140	5095	5016	4866	4354	4146	3956	3916	3890	3656	-28,87%
Γερμανία	4761	4639	4455	4206	3672	3432	3250	3183	3130	3029	-36,38%
Ελλάδα	3831	4034	3944	3754	3877	3226	3014	2559	2513	2174	-43,25%
Ισπανία	7758	8983	8977	8861	8674	8820	8830	8671	8530	7338	-5,41%
Γαλλία	4458	4412	4488	4399	4559	4232	3818	3788	3605	3415	-23,40%
Ιταλία	5006	6889	4930	4698	4105	3899	3717	3596	3488	3306	-33,96%
Πορτογαλία	5909	6733	6462	6781	5773	5583	5458	5567	5522	6039	2,20%
Ηνωμένο Βασίλειο	1678	1779	1723	1611	1691	1519	1431	1264	1069	867	-48,33%

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.15 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον τομέα της μεταποίησης ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας

Παρατηρούμε ότι η μεγαλύτερη μείωση των εργατικών ατυχημάτων στον τομέα της μεταποίησης ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας καταγράφεται στο Ηνωμένο Βασίλειο και στη συνέχεια στην Ελλάδα. Το γεγονός αυτό ενδεχομένως να οφείλεται είτε στους περισσότερους ελέγχους είτε στη μείωση των απασχολούμενων στον τομέα αυτό (κυρίως στην Ελλάδα).

Στον Πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα, την Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, για την περίοδο 1998 – 2007 (καθώς δε δίνονται στοιχεία για το 2008) στον κλάδο των κατασκευών ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας.

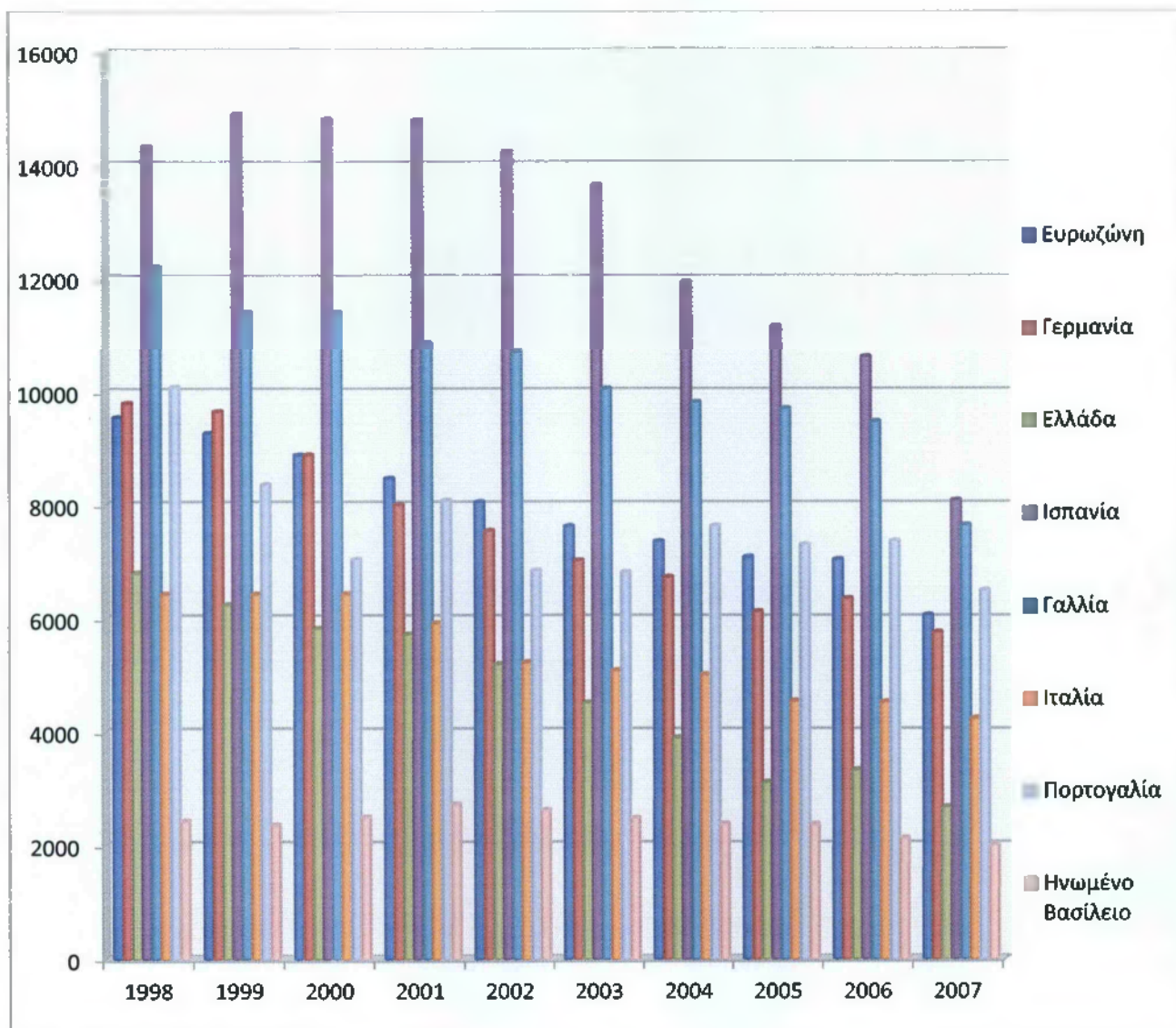
Στον τομέα αυτό παρατηρούμε ότι σε όλες τις χώρες τα εργατικά ατυχήματα σημείωσαν μείωση. Πιο συγκεκριμένα, στην Ευρωζώνη τα εργατικά ατυχήματα στον κλάδο των κατασκευών μειώθηκαν κατά 36,41%, ενώ στην Ελλάδα κατά 60,59%.

Η απεικόνιση των δεδομένων του Πίνακα γίνεται στο επόμενο Σχήμα.

Πίνακας 3.15 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον κλάδο των κατασκευών ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	ποσοστό μεταβολής
Ευρωζώνη	9553	9273	8891	8479	8061	7631	7367	7093	7049	6075	-36,41%
Γερμανία	9810	9659	8893	8013	7554	7029	6737	6136	6366	5773	-41,15%
Ελλάδα	6803	6247	5838	5732	5203	4519	3904	3112	3336	2681	-60,59%
Ισπανία	14332	14901	14807	14797	14246	13651	11947	11166	10632	8090	-43,55%
Γαλλία	12205	11409	11407	10864	10716	10066	9824	9712	9479	7656	-37,27%
Ιταλία	6445	6440	6450	5934	5248	5097	5027	4557	4539	4249	-34,07%
Πορτογαλία	10093	8370	7048	8089	6851	6821	7640	7311	7376	6509	-35,51%
Ηνωμένο Βασίλειο	2439	2367	2506	2737	2635	2493	2390	2382	2135	2010	-17,59%

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.16 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον κλάδο των κατασκευών ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας

Παρατηρούμε ότι η μεγαλύτερη μείωση των εργατικών ατυχημάτων στον κλάδο των κατασκευών ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας καταγράφεται στην Ελλάδα. Το γεγονός αυτό ενδεχομένως να οφείλεται είτε στους περισσότερους ελέγχους είτε στη μείωση της απασχόλησης στον τομέα αυτό, κυρίως τα τελευταία χρόνια.

Στον Πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα, την Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, για την περίοδο 1998 – 2007 (καθώς δε δίνονται στοιχεία για το 2008) στον κλάδο των μεταφορών, επικοινωνιών και αποθήκευσης ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας.

Στον τομέα αυτό παρατηρούμε ότι σε όλες τις χώρες τα εργατικά ατυχήματα σημείωσαν μείωση. Πιο συγκεκριμένα, στην Ευρωζώνη τα εργατικά ατυχήματα στον κλάδο των κατασκευών μειώθηκαν κατά 44,42%, ενώ στην Ελλάδα κατά 25,60%.

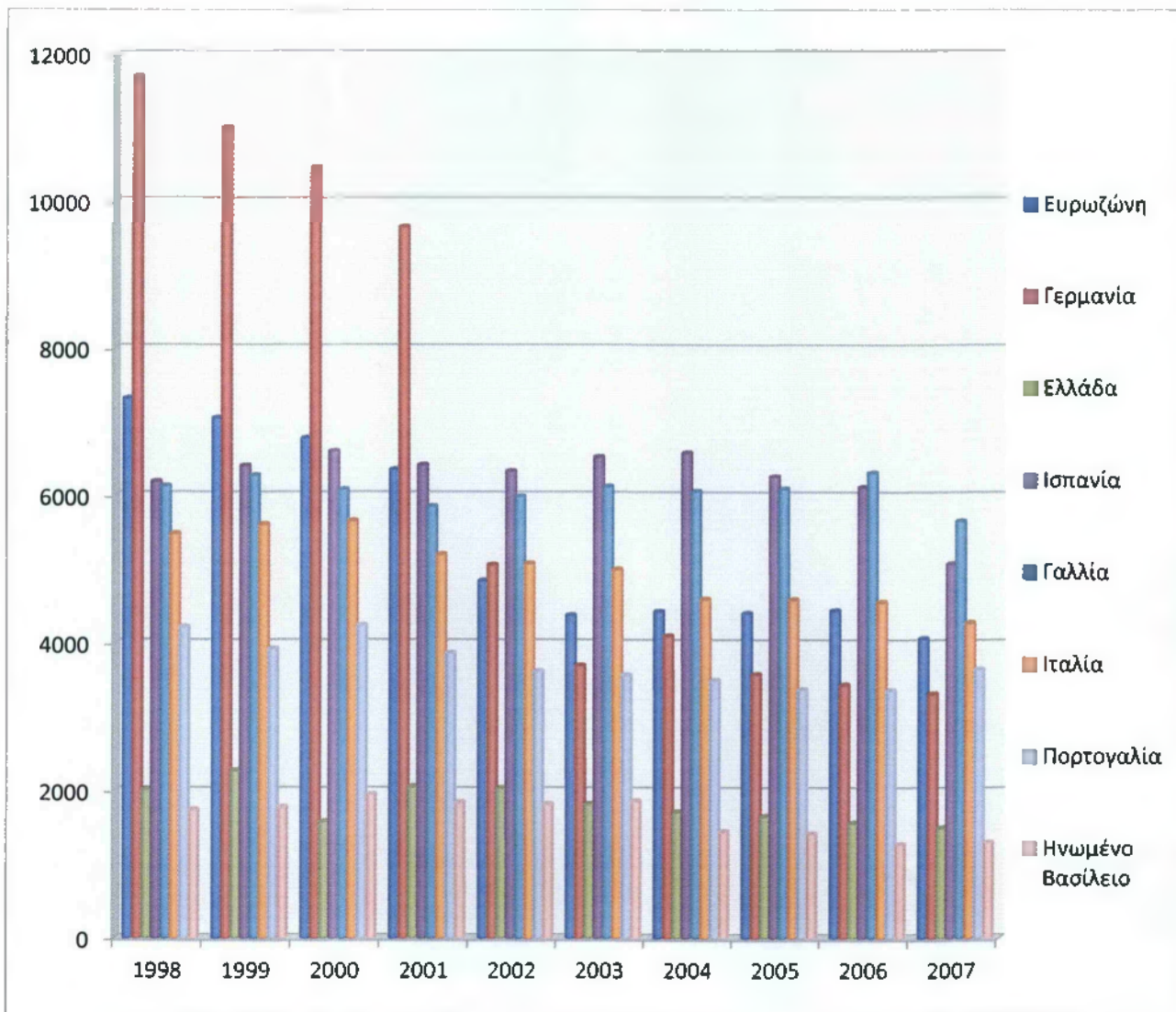
Η απεικόνιση των δεδομένων του Πίνακα γίνεται στο επόμενο Σχήμα.

Πίνακας 3.16 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον κλάδο των μεταφορών, επικοινωνιών και αποθήκευσης ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	ποσοστό μεταβολής
Ευρωζώνη	7321	7057	6783	6355	4847	4381	4434	4411	4447	4069	-44,42%
Γερμανία	11691	11000	10460	9651	5058	3702	4101	3582	3441	3320	-71,60%
Ελλάδα	2016	2275	1585	2056	2036	1820	1714	1658	1564	1500	-25,60%
Ισπανία	6190	6404	6603	6414	6330	6526	6582	6262	6119	5076	-18%
Γαλλία	6128	6276	6084	5856	5987	6123	6059	6093	6314	5657	-7,69%
Ιταλία	5482	5613	5659	5203	5078	5000	4599	4593	4562	4284	-21,85%
Πορτογαλία	4221	3929	4243	3870	3624	3572	3502	3375	3364	3650	-13,53%
Ηνωμένο Βασίλειο	1746	1781	1957	1844	1825	1868	1456	1426	1283	1305	-25,26%

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.17 Αριθμός εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) στον κλάδο των μεταφορών, επικοινωνιών και αποθήκευσης ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας

Παρατηρούμε ότι η μεγαλύτερη μείωση των εργατικών ατυχημάτων στον κλάδο των μεταφορών, επικοινωνιών και αποθήκευσης ανά 100.000 άτομα για πάνω από 3 ημέρες απουσίας καταγράφεται στη Γερμανία (-71,60%). Η μείωση των εργατικών ατυχημάτων στον κλάδο αυτό στην Ελλάδα είναι πολύ χαμηλότερη από τον αντίστοιχο μέσο όρο στην Ευρωζώνη.

3.3.2 Θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα στην Ελλάδα και σε ευρωπαϊκές χώρες

Στον Πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται ο αριθμός των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα, την Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, για την περίοδο 1998 – 2007 (καθώς δε δίνονται στοιχεία για το 2008) σε όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας.

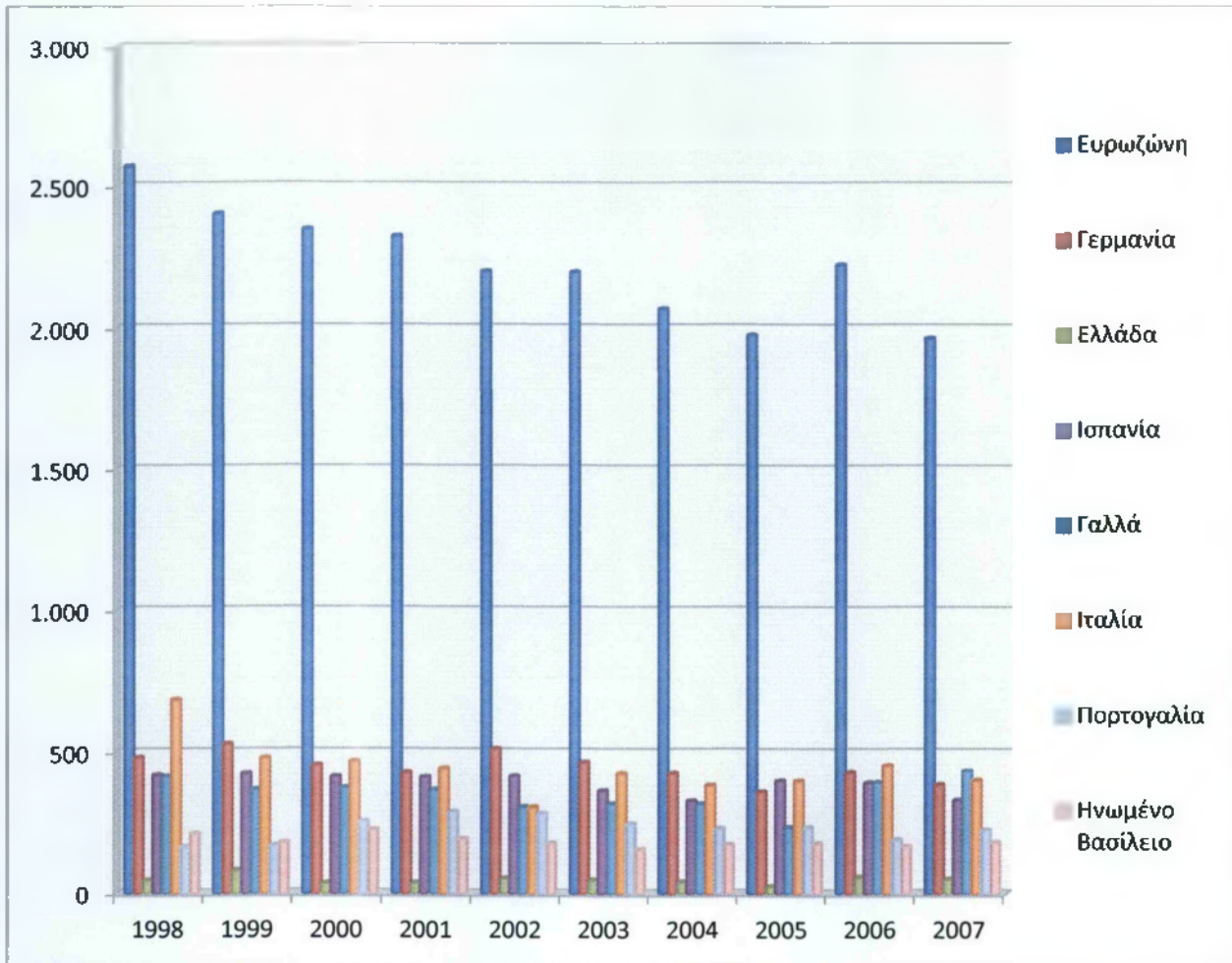
Στον τομέα αυτό παρατηρούμε ότι σε όλες τις χώρες τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα σημείωσαν μείωση, εκτός από την Ελλάδα, τη Γαλλία και την Πορτογαλία. Πιο αναλυτικά, στην Ευρωζώνη τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα μειώθηκαν κατά 23,59%, ενώ στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 8,70%.

Η απεικόνιση των δεδομένων του Πίνακα γίνεται στο επόμενο Σχήμα.

Πίνακας 3.17 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) σε όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	ποσοστό μεταβολής
Ευρωζώνη	2.569	2.403	2.347	2.323	2.200	2.197	2.068	1.974	2.222	1.963	-23,59%
Γερμανία	481	529	455	429	512	465	428	361	430	387	-19,54%
Ελλάδα	46	81	36	37	53	48	41	24	58	50	8,70%
Ισπανία	420	425	415	413	416	365	329	400	393	332	-20,95%
Γαλλία	415	368	375	367	308	318	318	234	395	435	4,82%
Ιταλία	686	480	469	444	308	427	386	401	455	404	-41,11%
Πορτογαλία	166	170	256	290	285	248	231	235	191	226	36,14%
Ηνωμένο Βασίλειο	212	182	228	195	180	158	174	179	169	183	-13,68%

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Πηγή: Eurostat, 2013 (Ίδια Επεξεργασία)

Σχήμα 3.18 Αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων σε Ελλάδα, Ευρωζώνη και σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες (1998 – 2007) σε όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας

Παρατηρούμε ότι η μεγαλύτερη μείωση των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων καταγράφεται στην Ιταλία (-41,11%), ενώ η μεγαλύτερη αύξηση των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων καταγράφεται στην Πορτογαλία (+36,14%). Είναι κάπως ανησυχητικό το γεγονός ότι τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα αυξάνονται σε ορισμένες χώρες, όπως η Ελλάδα. Για το λόγο αυτό προτείνονται περισσότεροι έλεγχοι και επιβολή αυστηρότερων ποινών στις επιχειρήσεις που παραβιάζουν το νομοθετικό πλαίσιο περί υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Από την έρευνα προκύπτει ότι υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στα δεδομένα που έχουν καταγραφεί και αφορούν στον αριθμό των εργατικών ατυχημάτων ανάλογα με την εκάστοτε πηγή πληροφοριών (πχ. Ι.Κ.Α., Σ.Ε.Π.Ε.)

Ένα γενικό συμπέρασμα είναι ότι καταγράφεται μείωση των εργατικών ατυχημάτων και των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων. Το γεγονός αυτό ενδεχομένως να οφείλεται στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας ή και στο πλούσιο θεσμικό και νομικό πλαίσιο περί εργατικών ατυχημάτων τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επιπλέον συμπεράσματα από την τρέχουσα μελέτη είναι ότι τα περισσότερα εργατικά ατυχήματα λαμβάνουν χώρα στην Αττική και την Κεντρική Μακεδονία, το οποίο θεωρείται εύλογο, καθώς οι περιοχές αυτές περιλαμβάνουν μεγάλα αστικά κέντρα με πολύ εργατικό δυναμικό. Σε γενικές γραμμές καταγράφεται μία μείωση των εργατικών ατυχημάτων σε όλες τις Περιφέρειες της Ελλάδας κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2000 - 2008.

Επιπρόσθετα, παρατηρούμε από τα δεδομένα της έρευνας ότι τα εργατικά ατυχήματα έχουν μειωθεί σε όλους τους κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας. Ωστόσο, οι κλάδοι στους οποίους έχουν μειωθεί τα εργατικά ατυχήματα σε πολύ μεγάλο ποσοστό είναι ο κλάδος παραγωγής κλωστοϋφαντουργικών υλών και παραγωγής χημικών ουσιών και προϊόντων.

Αναφορικά με την πραγματοποίηση εργατικών ατυχημάτων ανά ηλικιακή ομάδα, παρατηρούμε ότι τα μεγαλύτερα ποσοστά εργατικών ατυχημάτων συμβαίνουν σε εργαζομένους ηλικίας 20 έως 44 ετών, που θεωρούνται από τις πιο παραγωγικές ηλικίες του εργατικού δυναμικού.

Ένα άλλο συμπέρασμα αποτελεί η πτωτική πορεία με ορισμένες διακυμάνσεις των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων δηλωθέντων στο Σ.Ε.Π.Ε. που έχουν προέλθει από πτώσεις, από ηλεκτροπληξία ή και από άλλα παθολογικά ή τροχαία αίτια.

Σε σύγκριση με τις Ευρωπαϊκές χώρες, παρατηρούμε ότι το ποσοστό μείωσης των εργατικών ατυχημάτων κατά μέσο όρο στις χώρες της Ε.Ε.-15 για την περίοδο 2001 – 2006 είναι -16,91%, ενώ για την Ελλάδα η μείωση αυτή είναι πολύ μεγαλύτερη, καθώς ανέρχεται στο -27,41%. Παράλληλα, σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες, τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα μειώνονται.

Αντίθετα, κατά τη διάρκεια της δεκαετίας 1998 – 2007 σημειώνεται ότι σε λίγες ευρωπαϊκές χώρες τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα αυξάνονται, ενώ η μεγαλύτερη αύξηση αυτών καταγράφεται στην Πορτογαλία. Ωστόσο, και στην Ελλάδα τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα αυξάνονται, με ποσοστό άνω του 8%. Το γεγονός αυτό είναι σημαντικό και πρέπει να οδηγήσει τις αρμόδιες αρχές στην άσκηση περισσότερων ελέγχων και την επιβολή αυστηρότερων ποινών στις επιχειρήσεις που δεν εφαρμόζουν κατά γράμμα τις οδηγίες του πλαισίου για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων τους.

Στη συνέχεια, μελετώντας τους δείκτες επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Γερμανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ισπανία κ.ο.κ., παρατηρούμε μία γενική μείωση αυτών κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου 2001 – 2007, με την Ελλάδα να σημειώνει τη μεγαλύτερη μείωση του δείκτη επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων.

Στη συνέχεια, διερευνώντας τους δείκτες επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων σε όλες τις ηλικίες του εργατικού δυναμικού ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας παρατηρούμε ότι στον κλάδο της γεωργίας και της δασοκομίας, στον τομέα της μεταποίησης, στον κλάδο των κατασκευών, στον κλάδο του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, της επισκευής των αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσυκλετών και ειδών προσωπικής και οικιακής χρήσης έχει μειωθεί, με την Ελλάδα να κατέχει την πρώτη ή τη δεύτερη μεγαλύτερη μείωση σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες και την ΕΕ-15. Η μεγάλη αυτή μείωση μπορεί να οφείλεται είτε στη μείωση των

εργατικών ατυχημάτων, είτε στους περισσότερους ελέγχους που ενδεχομένως να πραγματοποιούνται αναφορικά με τις εργασιακές συνθήκες ασφαλείας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι και στους υπόλοιπους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας οι δείκτες επίπτωσης έχουν μειωθεί σε όλες ή στην πλειοψηφία των ευρωπαϊκών χωρών, όπως είναι ο κλάδος της εστίασης και του τουρισμού, ο τομέας της αποθήκευσης, των μεταφορών και της επικοινωνίας, ο τομέας της χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης και ο τομέας ακινήτων. Αντίθετα, σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες ο δείκτης επίπτωσης των εργατικών ατυχημάτων σε όλες τις ηλικίες των εργαζομένων που έχει καταγράψει αύξηση είναι στον κλάδο παροχής ηλεκτρισμού, αερίου και νερού, οδηγώντας στο συμπέρασμα ότι στον τομέα αυτό πρέπει να περιορισθούν επιπλέον κίνδυνοι εκ μέρους της επιχείρησης και να αυξηθούν οι έλεγχοι από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Ωστόσο, οι κλάδοι αυτοί ενέχουν εκ φύσεως πολλούς φυσικούς κινδύνους.

Τέλος, στην παρούσα έρευνα υπήρχαν ορισμένοι περιορισμοί, καθώς διαφορετικές πηγές έδιναν δεδομένα για διαφορετικές χρονολογίες ή για ορισμένες μόνο χώρες, εμποδίζοντας την ένωση των δεδομένων, προκειμένου να γίνει μία ενωμένη και ολοκληρωμένη έρευνα. Για το λόγο αυτό προτείνεται μία νέα περισσότερο ενδελεχής έρευνα, η οποία θα πραγματοποιηθεί μετά από ένα ορισμένο χρονικό διάστημα, προκειμένου να είναι διαθέσιμα από την ΕΛ.ΣΤΑΤ περισσότερα δεδομένα για τα εργατικά ατυχήματα για την πιο πρόσφατη περίοδο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δοντάς, Σ. (2001), *Επικίνδυνες Χημικές ουσίες στους χώρους εργασίας*, Αθήνα: Εκδόσεις ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Σελ. 5 -7.

Δρίβας, Σ., Ζορμπά, Κ. & Κουκουλάκη, Θ. (2003), *Μεθοδολογικός οδηγός για την εκτίμηση και πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου*, Αθήνα: Εκδόσεις ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Σελ. 21.

Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής & Ασφάλειας της Εργασίας (2012), “Εργασιακά & Περιβαλλοντικά Νέα”, *e-δησεόγραμμα, Μηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο του Ελληνικού Ινστιτούτου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.)*, 76-77: 5-9

Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής & Ασφάλειας της Εργασίας. (2005), *Θέματα υγείας και ασφάλειας της εργασίας για επιχειρήσεις Γ΄ κατηγορίας* (αρθ. 2, Π.Δ. 294/1988), Β΄ έκδοση, Αθήνα, Διαθέσιμο στο: http://www.elinyae.gr/el/lib_file_upload/themata_G%20KAT.1256113241515.pdf, Σελ. 12 - 14, 26.

Κουζής, Γ., Γεωργιάδου, Π., Καψάλης, Α., Κούστα, Ε., Λαμπουσάκη, Σ. & Σταμάτη, Α. (2011), *Οι εργασιακές σχέσεις στην Ευρώπη και στην Ελλάδα, Ετήσια Έκθεση 2011*, Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ, Παρατηρητήριο Οικονομικών και Κοινωνικών Εξελίξεων, Σελ. 49.

Λώμη, Κ. (2007), *Διερεύνηση Εργονομικών Παραγόντων σε Τράπεζες και Δημόσιες Υπηρεσίες*, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Σελ. 2, Διαθέσιμο στο: http://www.elinyae.gr/el/lib_file_upload/5%20-%20LOMI%20CONSTANTINA.1169020168803.pdf

Μπράνης, Σ. (1998), *Στατιστικές εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα*, Σειρά: Θέματα συνθηκών εργασίας, No. 1, Αθήνα: ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Σελ. 15 – 16.

Σταμάτη, Α. (2012), *Κρίσιμες Έννοιες Ατομικού Εργατικού Δικαίου Με Την Οπτική του Φύλου*, Περίληψη Εκπαιδευτικού Υλικού, ΙΝΕ – ΓΣΕΕ, Σελ. 38, Διαθέσιμο στο: <http://www.inegsee-isotita.gr/sitefiles/files/krisimes-ennoies-atomikoy-ergatikoy-dikaiou-me-tin-optiki-toy-fyloy.pdf>

Sullivan, T. & Adler, S. (1999), “Work, Stress and Disability”, *International Journal of Law and Psychiatry*, 22(5-6):417 - 424.

Τούντας, Ι. (2011), “Η επιδημία του εργατικού ατυχήματος”, *Εφημερίδα Ελευθεροτυπία*, Διαθέσιμο στο: <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=301304>

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

<http://www.kepea.gr/aarticle.php?id=182>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΒΑΣΙΚΑ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

1. Θεσμικό Πλαίσιο

1. **Ν. 1568/85**, (177/Α): Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων.
2. **Π.Δ 289/86**, (129/Α): Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων σε χώρους εργασίας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.
3. **Π.Δ 294/88**, (138/Α): Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας, επίπεδο γνώσεων και ειδικότητα τεχνικού ασφαλείας για τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του άρθρου 1 παραγράφου 1 του ν. 1568/85 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων».
4. **Υ.Α 88555/3293/88**, (721/Β): Υγιεινή και ασφάλεια του προσωπικού του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α.
5. **Υ.Α 130558/89**, (471/Β): Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων στα μηχανογραφικά Κέντρα του Δημοσίου, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ.
6. **Π.Δ 157/92**, (74/Α): Επέκταση των διατάξεων των Προεδρικών Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων που εκδόθηκαν με τις εξουσιοδοτήσεις του Ν. 1568/85 «Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων» (177/Α) στο Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α.
7. **Ν. 2224/94**, (112/Α): Ρύθμιση θεμάτων εργασίας, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και οργάνωσης Υπ. Εργασίας και των εποπτευομένων από αυτό νομικών προσώπων και άλλες διατάξεις.
8. **Π.Δ 17/96**, (11/Α): Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ.
9. **Ν. 2639/98**, (205/Α): Ρύθμιση εργασιακών σχέσεων, σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.
10. **Π.Δ 95/99**, (102/Α): Όροι ίδρυσης και λειτουργίας Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης.
11. **Π.Δ 159/99**, (157/Α): Τροποποίηση του ΠΔ 17/96 «μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ (11/Α)» και του ΠΔ 70α/88 «προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμίαντο κατά την εργασία (31/Α)» όπως αυτό τροποποιήθηκε με το ΠΔ 175/97 (150/Α).
12. **Ν. 2874/00**, (286/Α): Προώθηση της απασχόλησης και άλλες διατάξεις. (άρθρα 13, 16)
13. **Ν. 3144/03**, (111/Α): Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις.
14. **Ν. 3227/04**, (31/Α): Μέτρα για την αντιμετώπιση της ανεργίας και άλλες διατάξεις.

2. Ακτινοπροστασία

1. **Υ.Α 53571/3839/00**, (1105/Β): Μέτρα προφύλαξης του κοινού από τη λειτουργία κεραιών εγκατεστημένων στην Ξηρά.
2. **Υ.Α 1014 (ΦΟΡ)94/01**, (216/Β): Έγκριση Κανονισμών Ακτινοπροστασίας.
3. **Υ.Α 3060(ΦΟΡ) 238/02**, (512/Β): Μέτρα προφύλαξης του κοινού από τη λειτουργία διατάξεων εκπομπής ηλεκτρομαγνητικών πεδίων χαμηλών συχνοτήτων.
4. **Υ.Α. 10828/ΕΦΑ (1897)/06**, (859/Β) Έλεγχος των κλειστών πηγών υψηλής ραδιενέργειας και των έκθετων πηγών.
5. **Αποφ. 406/22/06**, (1666/Β) Κανονισμός αδειών κατασκευών κεραιών στην Ξηρά, σύμφωνα με το ν. 3431/06.
6. **Υ.Α. 2300 ΕΦΑ (493)/2008** (346/Β) Τρόπος διενέργειας των μετρήσεων για την τήρηση των ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία από κάθε κεραία.

3. Αλλαντοποιία

1. **Β.Δ 12-38**, (473/Α): Περί κανονισμού υγιεινής εργαστηρίων αλλαντοποιίας.

4. Ανήλικοι

1. **Υ.Α 130627/90**, (620/Β): Καθορισμός επικίνδυνων, βαριών ή ανθυγιεινών εργασιών για την απασχόληση ανηλίκων.
2. **Π.Δ 36/94**, (26/Α): Μέτρα προστασίας των ανηλίκων και άλλες διατάξεις.
3. **Π.Δ 62/98**, (67/Α): Μέτρα για την προστασία των νέων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 94/33/ΕΚ.
4. **Ν. 3144/03**, (111/Α): Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις.
5. **Π.Δ 350/03**, (315/Α): Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ 36/94 «μέτρα προστασίας ανηλίκων και άλλες διατάξεις».

6. **Υ.Α οικ. 130621/03, (875/B):** Εργασίες, έργα και δραστηριότητες στις οποίες απαγορεύεται να απασχολούνται ανήλικοι.
5. **Βιομηχανικά Ατυχήματα Μεγάλης Έκτασης (ΒΑΜΕ)**
1. **Κ.Υ.Α 12044/613/2007 (376/B)** Καθορισμός μέτρων και όρων για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης σε εγκαταστάσεις ή μονάδες, λόγω της ύπαρξης επικίνδυνων ουσιών, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2003/105/ΕΚ «για τροποποίηση της οδηγίας 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2003. Αντικατάσταση της υπ αριθμ. 5697/590/2000 κοινής υπουργικής απόφασης (405/B/29.3.2000).
6. **Βυρσοδεψεία**
1. **Β.Δ 362/68, (117/A):** Περί κανονισμού Υγιεινής και Ασφαλείας εργαζομένων εν τοις Βυρσοδεψείοις απάσης της Χώρας.
2. **Β.Δ 796/68, (277/A):** Περί Κανονισμού Υγιεινής και Ασφαλείας των εις τας αποθήκας ακατεργάστων δερμάτων εργαζομένων.
7. **Γυναίκες**
1. **Π.Δ 176/97, (150/A):** Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/85/ΕΟΚ.
2. **Π.Δ 41/03, (44/A):** Τροποποίηση του π.δ 176/97 «μέτρα για την ασφάλεια και την υγεία κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/85/ΕΟΚ».
8. **Δοχεία Πίεσης - Συσκευές Αερίων**
1. **Υ.Α 27120/1290/03, (652/B):** Συμμόρφωση προς τις διατάξεις της οδηγίας 2002/50/ΕΚ «για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της οδηγίας 1999/36/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με το μεταφερόμενο εξοπλισμό υπό πίεση.
2. **Υ.Α 14132/618/01 (1626/B):** Συμμόρφωση προς τις διατάξεις της οδηγίας 1999/36 του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 1999 σχετικά με τον μεταφερόμενο εξοπλισμό υπό πίεση όπως αυτή τροποποιήθηκε με νεώτερη οδηγία 2001/12/ΕΚ της Επιτροπής της 4ης Ιανουαρίου 2001 (παράρτημα V) για προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της οδηγίας 1999/39/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με το μεταφερόμενο εξοπλισμό υπό πίεση.
3. **Υ.Α οικ. 16289/330/99, (987/B):** Συμμόρφωση της Ελληνικής Νομοθεσίας με την Οδηγία 97/23/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου σχετικά με τον εξοπλισμό υπό πίεση.
4. **Υ.Α οικ. Β 3380/737/95, (134/B):** Τροποποίηση της αριθ. 15233/91 απόφασης σχετικά με τις συσκευές αερίων, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 93/68/ΕΟΚ.
5. **Υ.Α οικ. Β 3312/705/95, (130/B):** Τροποποίηση της υπ' αριθ. Β. 20683/2164/17-11-87 (364/B) Κοινής Απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας με την οποία εναρμονίστηκε η οδηγία 75/324/ΕΟΚ που αφορά στις συσκευές αερολυμάτων (αεροζόλ) σε συμμόρφωση προς την οδηγία 94/1/ΕΚ της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
6. **Υ.Α 20769/6285/94, (977/B):** Τροποποίηση της κ.υ.α 12479/Φ17/414/91 (431/B) κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Αναπληρωτή Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, για τα απλά δοχεία πίεσης σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 93/68/ΕΟΚ για τη χρήση της σήμανσης "CE" (EEL 220/30-8-93).
7. **Υ.Α 15177/Φ 17.4/404/93, (665/B):** Αναγνώριση δυνατότητας ανάληψης εργασιών ελέγχου δοχείων πίεσης και συσκευών αερίου.
8. **Υ.Α 15233/91, (487/B):** Συμμόρφωση της Ελληνικής Νομοθεσίας με την 90/396/ΕΟΚ Οδηγία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με τις συσκευές αερίων.
9. **Υ.Α 12479 Φ17/414/91, (431/B):** Συμμόρφωση της Ελληνικής Νομοθεσίας με τις 87/404/ΕΟΚ και 90/488/ΕΟΚ του συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με απλά δοχεία πίεσης.
10. **Π.Δ 70/90, (31/A):** Υγιεινή & ασφάλεια των εργαζομένων σε ναυπηγικές εργασίες.
11. **Υ.Α Β 19340/1946/87, (639/B):** Συγκολλητές φιάλες αερίου από μη κεκραμένο χάλυβα σε συμμόρφωση προς την οδηγία 84/527 ΕΟΚ.
12. **Υ.Α Β 20683/2134/87 (634/B):** Συσκευές αερολυμάτων (αεροζόλ) σε συμμόρφωση προς την οδηγία 75/324/ΕΟΚ
13. **Υ.Α Β 19339/1945/87, (624/B):** Φιάλες αερίου χωρίς συγκόλληση κατασκευασμένες από κεκραμένο ή μη αλουμίνιο σε συμμόρφωση προς την οδηγία 84/526/ΕΟΚ.

14. **Υ.Α Β 19338/1944/87**, (624/Β): Χαλύβδινες φιάλες αερίου χωρίς συγκόλληση σε συμμόρφωση προς την οδηγία 84/525/ΕΟΚ.
15. **Υ.Α. της 6-5/87**, (291/Β): Συσκευές πίεσης και μέθοδοι ελέγχου αυτών των συσκευών σε συμμόρφωση προς την οδηγία 76/767/ΕΟΚ.

9. Εκρηξιμες Ατμόσφαιρες

1. **Π.Δ 42/03**, (44/Α): Σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για τη βελτίωση της προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων οι οποίοι είναι δυνατόν να εκτεθούν σε κίνδυνο από εκρηκτικές ατμόσφαιρες σε συμμόρφωση με την οδηγία 1999/92/ΕΚ της 16ης Δεκεμβρίου 1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Ε.Ε. L 23/57/28-1-2000).
2. **Υ.Α Β 17081/2964/96**, (157/Β): Συσκευές και συστήματα προστασίας που προορίζονται για χρήση σε εκρηξιμες ατμόσφαιρες.

10. Ελαιουργεία κ.λπ.

1. **Υ.Α 50603/59**, Περί μέτρων ασφαλείας και υγιεινής εις εργοστάσια Ελαιουργίας, Σπορelaiουργίας, Υδρογνώσεως Ελαίων, Πυρηλαιουργίας και Σαπωνοποιίας.

11. Επικίνδυνοι Παράγοντες

11.1 Χημικοί Παράγοντες

1. **Ν 2273/20**, (145/Α): Περί απαγορεύσεως χρήσεως του λευκού (κιτρίνου) φωσφόρου εις την βιομηχανία των πυρείων.
2. **Π.Δ. 307/86**, (135/Α): Προστασία της Υγείας των Εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους.
3. **Π.Δ. 77/93** (34/Α): Για την Προστασία των εργαζομένων από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες και τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ/τος 307/86 (135/Α) σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 88/642/ΕΟΚ.
4. **Υ.Α 127/97**, (731/Β): Καθορισμός ανωτάτου ορίου μονομερούς βινυλοχλωριδίου στα ομοπολυμερή και συμπολυμερή του βινυλοχλωριδίου.
5. **Π.Δ 90/99**, (94/Α): Καθορισμός οριακών τιμών έκθεσης και ανωτάτων οριακών τιμών έκθεσης των εργαζομένων σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 91/322/ΕΟΚ και 96/94/ΕΚ της Επιτροπής και τροποποίηση και συμπλήρωση του ΠΔ 307/86 «προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους (135/Α), όπως τροποποιήθηκε με το ΠΔ 77/93 (34/Α)».
6. **Π.Δ 338/01**, (227/Α): Προστασίας της υγείας και ασφαλείας των εργαζομένων κατά την εργασία από κινδύνους οφειλόμενους σε χημικούς παράγοντες.
7. **Π.Δ 339/01**, (227/Α): Τροποποίηση του Π.Δ 307/86 «προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους.
8. **Π.Δ. 162/2007** (202/Α) Προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά την διάρκεια της εργασίας τους, κατά τροποποίηση του π.δ. 307/86 όπως ισχύει, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 2006/15/ΕΚ.

11.1.1. Αμιάντος

1. **Π.Δ 70/90**, (31/Α): Υγιεινή και Ασφάλεια των Εργαζομένων σε ναυπηγικές εργασίες (άρθ. 28).
2. **Π.Δ 212/06**, (212/Α) Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμιάντο κατά την εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 83/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την οδηγία 91/382/ΕΟΚ του Συμβουλίου και την οδηγία 2003/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

11.1.2 Βενζόλιο

1. **Ν. 61/75**, (132/Α): Περί προστασίας των εργαζομένων εκ των κινδύνων των προερχομένων εκ της χρήσεως βενζολίου ή προϊόντων περιεχόντων βενζόλιο.
2. **Ν. 492/76**, (332/Α): Περί κυρώσεως της ψηφισθείσης εν Γενεύη κατά το 1971 υπ αριθμ. 136 Διεθνούς Συμβάσεως Εργασίας, «περί προστασίας εκ των κινδύνων δηλητηριάσεως των οφειλομένων εις το βενζόλιο».
3. **Υ.Α 130879/87**, (341/Β): Τρόπος διενεργείας περιοδικού ελέγχου για τον υπολογισμό της συγκέντρωσης βενζολίου στην ατμόσφαιρα των χώρων εργασίας.
4. **Π.Δ 127/00**, (111/Α) Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ 399/94 «προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία του

Συμβουλίου 90/394/ΕΟΚ (221/Α) σε συμμόρφωση με την οδηγία 97/42/ΕΚ του Συμβουλίου. (άρθ. 2 παράρτημα ΙΙΙ).

5. **Π.Δ 43/03**, (44/Α) Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ 399/94 «προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/394/ΕΟΚ» (221/Α) σε συμμόρφωση με την οδηγία 1999/38/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 1999.

11.1.3 Μόλυβδος

1. **Ν. 2654 της 6/16 Αυγ. 1921**, (143/Α): Περί απαγορεύσεως της χρήσεως του ανθρακικού μολύβδου λευκού χρώματος (στουπετσιού), του οξειδίου του μολύβδου (μίνιου) και λιθάργυρου εις οικοδομικά και άλλα έργα.
2. **Β.Δ 17/27-12-21**, (243/Α): Περί απαγορεύσεως της χρήσεως του ανθρακικού μολύβδου λευκού χρώματος (στουπετσιού), του οξειδίου του μολύβδου (μίνιου) του λιθάργυρου και πάσης άλλης συνθέσεως των οξειδίων τούτων για τον χρωματισμό οικοδομών πλοίων και λοιπά.
3. **Ν. 2994/22**, (162/Α): Περί κυρώσεως της διεθνούς συμβάσεως της Γ' Διεθνούς Συνδιασκεφέως Εργασίας της Γενεύης, της κανονίζουσας την χρήση του ανθρακικού μολύβδου (στουπετσιού) εν τοις χρωματισμοίς.
4. **Β.Δ της 7/20 Ιαν. 1937**, (16/Α): Περί απαγορεύσεως της χρήσεως του εκ συνθέσεως μολύβδου λευκού χρώματος, ως και οργανικών τινών χρωμάτων. (περιλαμβάνει τους: *ν.* Νόμος 6011 της 29 Ιαν./6 Φεβρ. 1934, *ν.* Νόμος 6080 της 19/24 Φεβρ. 1934, *ν.* Α.Ν.97 της 31 Αυγ./7 Σεπτ. 1936π.).
5. **Α.Ν 1204/38**, (177/Α): Περί απαγορεύσεως της χρήσεως των μολυβδούχων χρωμάτων.
6. **Β.Δ 590/68** (199/Α): Περί Κανονισμού Υγιεινής και Ασφαλείας των εις τα Εργοστάσια και Εργαστήρια κατασκευής Συσσωρευτών Μολύβδου εργαζομένων.
7. **Π.Δ 94/87**, (54/Α): Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται στον μεταλλικό μόλυβδο και τις ενώσεις ιόντων του κατά την εργασία.
8. **Π.Δ. 338/01**, (227/Α) Προστασίας της υγείας και ασφαλείας των εργαζομένων κατά την εργασία από κινδύνους οφειλόμενους σε χημικούς παράγοντες. (άρθ. 12 παράρτημα Ι).
9. **Π.Δ 339/01**, (227/Α) Τροποποίηση του π.δ 307/86 «προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους. (άρθ. 2).

11.1.4 Ταξινόμηση – Συσκευασία – Επισήμανση

1. **Π.Δ 445/83**, (166/Α): Περί του περιορισμού θέσης σε κυκλοφορία και χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων σε συμμόρφωση με τις οδηγίες του Συμβουλίου των Ευρ. Κοινοτήτων 76/769 ΕΟΚ και 79/663/ΕΟΚ.
2. **Α.Χ.Σ 2592/84/85**, (230/Β): Εναρμόνιση του Ελληνικού Δικαίου προς το Κοινοτικό. Τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ 445/83 (166/Α).
3. **Υ.Α Ε.Υ 1998/85/86**, (513/Β): Τροποποίηση και συμπλήρωση των Π.Δ 329/83, 454/83, για εναρμόνιση του Ελληνικού στο Κοινοτικό Δίκαιο.
4. **Υ.Α 1310/86/86**, (605/Β): Τροποποίηση και συμπλήρωση του άρθρου 2 της αποφάσεως Α.Χ.Σ με την οποία τροποποιείται και συμπληρώνεται το Π.Δ 445/83 (166/Α) «περί του περιορισμού θέσης σε κυκλοφορία και χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων σε συμμόρφωση με τις οδηγίες του Συμβουλίου των Ευρ. Κοινοτήτων 76/769 ΕΟΚ και 79/663/ΕΟΚ».
5. **Υ.Α 1517/87/87**, (559/Β): Συμπλήρωση του παραρτήματος 1 του Π.Δ 445/83 σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου ΕΟΚ 85/610/ΕΟΚ.
6. **Αποφ. 1197/89/90**, (567/Β): Ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων παρασκευασμάτων σε εναρμόνιση με τις οδηγίες 88/379/ΕΟΚ και 89/178/ΕΟΚ.
7. **Αποφ. 509/91/91** (885/Β): Συμπλήρωση της 1197/89 σε συμμόρφωση με την 90/492/ΕΟΚ που αφορά ταξινόμηση συσκευασία και επισήμανση επικίνδυνων παρασκευασμάτων.
8. **Αποφ. 508/91/91**, (886/Β): Συμπλήρωση της απόφασης 1197/89 του ΓΚΧ, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 91/155/ΕΟΚ που αφορά στα επικίνδυνα παρασκευάσματα και επικίνδυνες ουσίες.
9. **Αποφ. 1100/91/91**, (1008/Β): Τροποποίηση της απόφασης ΑΧΣ 2592/84 «περί περιορισμού κυκλοφορίας στην αγορά και τη χρήση μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 89/677/ΕΟΚ».
10. **Υ.Α 1154/93** (93/Β): Τροποποίηση του παρ/τος Ι του Π.Δ 445/83 «περί περιορισμών θέσης σε κυκλοφορία και χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων σε συμμόρφωση με την Οδηγία 91/659/ΕΟΚ».
11. **Υ.Α 378/94/94**, (705/Β): Επικίνδυνες ουσίες, ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση αυτών σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 67/548/ΕΟΚ όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
12. **Υ.Α 47/95/95**, (431/Β): Τροποποίηση της απόφασης ΑΧΣ 508/91 «περί καθορισμού και καθορισμού λεπτομερών κανόνων για το σύστημα ειδικής πληροφόρησης σχετικά με τις επικίνδυνες ουσίες και τα επικίνδυνα παρα-

- σκευάσματα κατ' εφαρμογή του άρθρου 10 της οδηγίας του συμβουλίου 88/379/ΕΟΚ σε εναρμόνιση με την Οδηγία της Επιτροπής 93/112/Ε.Κ».
13. **Υ.Α 170/95**, (621/Β): Εικοστή προσαρμογή στην τεχνική Πρόοδο της Οδηγίας 67/548/Ε.Ε.Κ περί προσεγγίσεως των Νομοθετικών και Διοικητικών Διατάξεων που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών, σε εναρμόνιση προς την οδηγία 93/101/Ε.Κ (ΕΕΛ της 15-1-94) της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
  14. **Υ.Α 364/1995/95**, (1014/Β): Τροποποίηση του παραρτήματος Ι του Π.Δ 445/83 «περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των Κρατών-Μελών που αφορούν περιορισμούς της διάθεσης στην αγορά και της χρήσεως ορισμένων επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων, σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 94/60/Ε.Κ (Ε.Ε. L 365 της 31.12.1994) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
  15. **Π.Δ 146/96/96**, (356/Β): Τροποποίηση της απόφασης ΑΧΣ 364/95 περί τροποποιήσεως παραρτήματος Ι Π.Δ 445/83, «περί προσέγγισης νομοθετικών κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς της διάθεσης στην αγορά και της χρήσης ορισμένων επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 94/60/ΕΚ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ως προς την ημερομηνία έναρξης ισχύος της».
  16. **Υ.Α 995/96**, (1085/Β): Εικοστή πρώτη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της 67/548/Ε.Ε.Κ περί προσεγγίσεως των Νομοθετικών και Διοικητικών Διατάξεων που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών, σε εναρμόνιση προς την οδηγία 94/69/Ε.Κ (ΕΕΛ 381 της 31-12-94, τόμοι Ι και ΙΙ) της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  17. **Υ.Α 590/1997/98**, (294/Β): Προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών, σε εναρμόνιση προς τα σημεία ΣΤ,Ζ,Θ,Ι,Κ και Μ του παραρτήματος V της οδηγίας 96/54/ΕΚ (ΕΕΛ 248 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων).
  18. **Υ.Α 511/98/99**, (168/Β): Τροποποίηση της αποφ. 378/94 (705/Β) σε εναρμόνιση προς την οδηγία 96/54/ΕΚ (ΕΕΛ 343 της 13-12-97) της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας «για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο για εικοστή τρίτη φορά, της οδηγίας 67/548/Ε.Ε.Κ περί προσεγγίσεως των Νομοθετικών και Διοικητικών Διατάξεων που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών».
  19. **Π.Δ 54/98/98**, (387/Β): Τροποποιήσεις του Π.Δ 445/83, (166/Α) «περί του περιορισμού θέσης σε κυκλοφορία και χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων σε συμμόρφωση με τις οδηγίες του Συμβουλίου των Ευρ. Κοινοτήτων 76/769 ΕΟΚ και 79/663/ΕΟΚ».
  20. **Υ.Α 455/1998/98**, (1314/Β): Τροποποίηση της αποφ. 378/94 (705/Β) σε εναρμόνιση προς την οδηγία 96/54/ΕΚ (ΕΕΛ 248 της 30-9-96) της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας «για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο για εικοστή δευτερή φορά, της οδηγίας 67/548/Ε.Ε.Κ περί προσεγγίσεως των Νομοθετικών και Διοικητικών Διατάξεων που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών».
  21. **Υ.Α 482/98/98**, (1316/Β): Τροποποίηση της απόφ. ΑΧΣ 378/94 (705/Β) σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 96/56/Ε.Κ «για την τροποποίηση της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών».
  22. **Υ.Α 487/98/98**, (1327/Β): Τροποποίηση των αποφάσεων ΑΧΣ 1197/89 (567/Β) και 1384/91 (88/Β) σε εναρμόνιση προς την οδηγία 96/65/Ε.Κ (ΕΕΛ 265 της 18-10-96) της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας «για τέταρτη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της οδηγίας 88/379/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων παρασκευασμάτων και για την τροποποίηση της οδηγίας 91/442/ΕΟΚ σχετικά με τα επικίνδυνα παρασκευάσματα των οποίων οι συσκευασίες πρέπει να φέρουν σφράγισμα ασφαλείας για τα παιδιά.
  23. **Υ.Α 677/99/00**, (294/Β): Τροποποίηση της απόφασης του ΑΧΣ 378/94 (705/Β) «επικίνδυνες ουσίες, ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση αυτών σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου των Ε.Κ 67/548/ΕΟΚ», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
  24. **Υ.Α 690/99/00**, (294/Β): Τροποποίηση του άρθρου 32 της απόφασης του ΑΧΣ 378/94 (705/Β) «επικίνδυνες ουσίες, ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση αυτών σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου των Ε.Κ 67/548/ΕΟΚ», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
  25. **Υ.Α 651/2000/01**, (363/Β): Τροποποίηση του Π.Δ 445/83 (166/Α) σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 1999/43/ΕΚ του Ε.Κ και του Συμβουλίου (ΕΕ L 166/1-7-9) «σχετικά με τη δέκατη έβδομη τροποποίηση της Οδηγίας 76/769 ΕΟΚ περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των Κρατών Μελών που αφορούν περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και της χρησιμοποίησης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων».

26. **Υ.Α 652/2000/01**, (363/B): Τροποποίηση της Απόφασης ΑΧΣ 378/94, (705/B) σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 98/98/Ε.Κ. (Ε.Ε. L 355 της 30.12.1998) της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας «για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο, για εικοστή πέμπτη φορά, της οδηγίας 67/548/Ε.Ο.Κ. περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών» και σε εναρμόνιση με τα Διορθωτικά της Οδηγίας 98/98/Ε.Κ. (Ε.Ε. L 293 της 15.11.1999 και Ε.Ε. L 136 της 8.6.2000).
27. **Υ.Α 459/00/00**, (1453/B): Εφαρμογή της 1197/89 απόφασης Α.Χ.Σ. στα απορρυπαντικά και προϊόντα καθαρισμού.
28. **Υ.Α 388/2001/02**, (170/B): Εναρμόνιση της Εθνικής Νομοθεσίας προς τις οδηγίες 2000/21/Ε.Κ., 2000/32/Ε.Κ., 2000/33/Ε.Κ της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. (τροποποίηση της Α.Χ.Σ 378/94 (705/B)).
29. **Υ.Α 41/02**, (755/B): Τροποποίηση της απόφασης ΑΧΣ 378/94, (708/B/20-9-94) σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 2001/59/ΕΚ της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας «σχετικά με την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο, για εικοστή όγδοη φορά της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών.
30. **Υ.Α 195/2002/02**, (907/B): Τροποποίηση της απόφασης ΑΧΣ 508/91, (886/B) σε εναρμόνιση προς την οδηγία 2001/58/ΕΚ της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας «για τη δεύτερη τροποποίηση της οδηγίας 91/155/ΕΟΚ της Επιτροπής περί προσδιορισμού και καθορισμού των λεπτομερών κανόνων για το σύστημα της ειδικής πληροφόρησης σχετικά με τα επικίνδυνα παρασκευάσματα κατ'εφαρμογή του άρθρου 14 της οδηγίας 1999/45/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και σχετικά με τις επικίνδυνες ουσίες κατ'εφαρμογή του άρθρου 27 της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου (δελτία δεδομένων ασφαλείας).
31. **Υ.Α 201/2002/02**, (907/B): Τροποποίηση του Π.Δ 445/83 (166/A), σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 2001/41/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕL194/18-7-01) «σχετικά με την εικοστή πρώτη τροποποίηση της Οδηγίας 76/769/ΕΟΚ περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και της χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων, όσον αφορά τις ουσίες που έχουν ταξινομηθεί ως καρκινογόνες, μεταλλαξιογόνες ή τοξικές στην αναπαραγωγή.
32. **Υ.Α 265/2002/02**, (1214/B): Ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση επικίνδυνων παρασκευασμάτων σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 1999/45/Ε.Κ (ΕΕL 200 της 30-7-99) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της Οδηγίας 2001/60/ΕΚ (ΕΕL 226 της 22-8-01) της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.
33. **Αποφ. 475/2002/03**, (208/B): Τροποποίηση του π.δ 445/83 (166/A) σε εναρμόνιση προς την οδηγία 2002/62/ΕΚ Της Επιτροπής (ΕΕL 183/12-7-2002) «για την ένατη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του Παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων (οργανοκασιτερικές ενώσεις)».
34. **Π.Δ 516/2002/03**, (446/B): Τροποποίηση του π.δ 445/83, (166/A) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σε εναρμόνιση με την οδηγία 2001/91/ΕΚ «για την όγδοη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων (εξαχλωροαιθάνιο).
35. **Υ.Α 515/2002/03**, (446/B): Τροποποίηση του π.δ 445/83, (166/A) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σε εναρμόνιση με την οδηγία 2002/45/ΕΚ «σχετικά με την εικοστή τροποποίηση της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου όσον αφορά τους περιορισμούς διάθεσης στην αγορά και χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων (χλωριωμένες παραφίνες βραχείας αλυσού).
36. **Υ.Α 491/2002/03**, (446/B): Τροποποίηση του π.δ 445/83, (166/A) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σε εναρμόνιση με την οδηγία 2001/90/ΕΚ «για την έβδομη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων (κρεόζωτο).
37. **Υ.Α 122/2003/03**, (1045/B): Τροποποίηση του π.δ 445/83 (166/A) σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 2003/3/Ε.Κ «σχετικά με τους περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και της χρήσης της «κυανής χρωστικής» (δωδέκατη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της Οδηγίας 76/769/Ε.Ο.Κ.
38. **Υ.Α 121/2003/03**, (1045/B): Τροποποίηση του π.δ 445/83 (166/A) σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 2003/2/Ε.Κ «σχετικά με περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως αρσενικού (δέκατη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της Οδηγίας 76/769/Ε.Ο.Κ.
39. **Υ.Α 82/2003/03**, (1045/B): Τροποποίηση του π.δ 445/83 (166/A) σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 1999/77/Ε.Κ «για

- την έκτη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των Κρατών Μελών που αφορούν περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (αμίαντος).
40. **Υ.Α 319/2003/03**, (2003/Β): Τροποποίηση του π.δ 445/83 (166/Α) σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 03/11/ΕΚ «σχετικά με την εικοστή τέταρτη τροποποίηση της Οδηγίας 76/769/ΕΟΚ περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των Κρατών Μελών που αφορούν περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και της χρήσης μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (πενταβρωμοδιφαινυλαιθέρας, οκταβρωμοδιφαινυλαιθέρας)».
  41. **Υ.Α 389/2003/04**, (216/Β): Τροποποίηση του π.δ 445/83 (166/Α) σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 2003/34/ΕΚ «σχετικά με την εικοστή τρίτη τροποποίηση της Οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου, που αφορά περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (ουσιών που έχουν ταξινομηθεί ως καρκινογόνες, μεταλλαξιγόνες ή τοξικές στην παραγωγή - ΚΜΤ)».
  42. **Υ.Α 510/2003/04**, (910/Β): Τροποποίηση του π.δ 445/83 (166/Α17-11-83) σε εναρμόνιση προς την οδηγία 2003/53/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕL 178/17-7-03) «για την τροποποίηση για εικοστή έκτη φορά της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (εννεύλοφαινόλη, αιθοξυλιωμένη εννεύλοφαινόλη και κονία).
  43. **Υ.Α 509/2003/04**, (910/Β): Τροποποίηση του π.δ 445/83 (166/Α17-11-83) σε εναρμόνιση προς την οδηγία 2003/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕL 156/25-6-03) «σχετικά με την εικοστή πέμπτη τροποποίηση της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών Μελών που αφορούν περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και της χρήσης μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (ουσιών που έχουν ταξινομηθεί ως καρκινογόνες, μεταλλαξιγόνες ή τοξικές στην αναπαραγωγή- ΚΜΤ).
  44. **Υ.Α 150/2004/04**, (1283/Β) Τροποποίηση του π.δ 445/83 (166/Α/17-11-83) σε εναρμόνιση προς την οδηγία 2004/21/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L57/25-2-2004) «σχετικά με περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης ορισμένων αζωχρωστικών ουσιών (δέκατη τρίτη προσαρμογή της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου στην τεχνική πρόοδο)».
  45. **Υ.Α 558/2004/05**, (605/Β) Τροποποίηση της υπ. αριθ. απόφασης ΑΧΣ 378/94, (705/Β/20-9-94) σε εναρμόνιση προς την οδηγία 2004/73/ΕΚ (ΕΕL 152 της 30-4-2004) της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας «σχετικά με την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο, για εικοστή ένατη φορά της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικινδύνων ουσιών», το διορθωτικό της οδηγίας 2004/73/ΕΚ (ΕΕL 216 της 16-6-2004) και το διορθωτικό του διορθωτικού της οδηγίας 2004/73/ΕΚ (ΕΕL 236 της 7-7-2004).
  46. **Υ.Α 74/05**, (734/Β) Τροποποίηση του π.δ 445/1983 (166/Α/17.11.83) σε εναρμόνιση προς την οδηγία 2004/98/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L305/1.10.2004) «για την τροποποίηση της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τους περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης πενταβρωμοδιφαινυλαιθέρα σε συστήματα εκκένωσης αεροσκαφών λόγω έκτακτης ανάγκης με σκοπό την προσαρμογή του παραρτήματος Ι της οδηγίας στην τεχνική πρόοδο.
  47. **Υ.Α 270/06**, (100/Β) «Συμπλήρωση της υπ αριθ 265/2002 απόφασης ΑΧΣ (1214/Β/19.9.02) «για την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση επικινδύνων παρασκευασμάτων» σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 1999/45/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της Οδηγίας 2001/60/ΕΚ της Επιτροπής της ΕΚ».
  48. **Υ.Α 73/06**, (832/Β) «Τροποποίηση της απόφασης ΑΧΣ 265/2002 σε εναρμόνιση της εθνικής Νομοθεσίας προς την Οδηγία 2006/8/ΕΚ της Επιτροπής «για την τροποποίηση με σκοπό την προσαρμογή τους στην τεχνική πρόοδο, των παραρτημάτων ΙΙ, ΙΙΙ και V της Οδηγίας 1999/45/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών, που αφορούν στην ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικινδύνων παρασκευασμάτων».
  49. **Υ.Α 40/2006/06**, (884/Β) Τροποποίηση του π.δ. 445/1983 σε εναρμόνιση της εθνικής Νομοθεσίας προς την Οδηγία 2005/59/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με την 28η τροποποίηση της Οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (τολουόλιο και τριχλωροβενζόλιο).
  50. **Υ.Α 43/2006/06**, (832/Β) Τροποποίηση του π.δ. 445/1983 σε εναρμόνιση της εθνικής Νομοθεσίας προς την Οδηγία 2005/69/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με την 27η τροποποίηση της Οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (πολυκυκλικοί αρωματικοί υδρογονάνθρακες στα έλαια αραίωσης και στα ελαστικά επίσωτρα).
  51. **Υ.Α 44/06**, (832/Β) Τροποποίηση του π.δ. 445/1983 σε εναρμόνιση της εθνικής Νομοθεσίας προς την Οδηγία

2005/84/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με την 22η τροποποίηση της Οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (φθαλκικές ενώσεις στα παιχνίδια και στα είδη παιδικής φροντίδας).

52. **Υ.Α 194/2006/06**, (1373/Β) Τροποποίηση του π.δ. 445/83 (166/Α/17.11.83) σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 2005/90/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 33/4.2.2006) για την 29η τροποποίηση της Οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν στους περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και στη χρήση μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (ουσίες που έχουν ταξινομηθεί ως καρκινογόνες ή τοξικές για την αναπαραγωγή – Κ/Μ/Τα).
53. **Υ.Α. 71/2007/2007** (697/Β) Τροποποίηση του π.δ 445/1983 (166/Α) σε εναρμόνιση προς την οδηγία 2006/122/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 372/27.12.2006) «σχετικά με την τριακοστή τροποποίηση της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (σουλφονικών υπερφθοροοκτανίων).
54. **Υ.Α. 73/2007/2007** (1573/Β) Τροποποίηση του π.δ 445/1983 (ΦΕΚ 166/Α/17.11.1983) σε εναρμόνιση προς την οδηγία 2006/139/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 384/29.12.2006) «για την τροποποίηση της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου όσον αφορά τους περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης ενώσεων αρσενικού με σκοπό την προσαρμογή του παραρτήματος Ι της οδηγίας στην τεχνική πρόοδο.
55. **Υ.Α. 536/2007/2008** (224/Β) Τροποποίηση της υπ αριθμ. ΑΧΣ 130/2000 (ΦΕΚ 760/Β/21.6.2000) απόφασης, όπως έχει τροποποιηθεί με την υπ αριθμ. ΑΧΣ 572/2004 (ΦΕΚ 466/Β/11.4.2005), απόφαση σε συμμόρφωση με την ανακοίνωση της Επιτροπής 2007/С60/02 που δημοσιεύτηκε στο πλαίσιο εφαρμογής της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και της χρήσης ορισμένων επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων, όπως τροποποιήθηκε και, όσον αφορά τους περιορισμούς σχετικά με την εμπορία και τη χρήση του νικελίου.
56. **Υ.Α. 640/2007/2008** (224/Β) Τροποποίηση του π.δ. 445/1983 ((ΦΕΚ 166/Α/17.11.1983) σε εναρμόνιση προς την οδηγία 94/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 331/21.12.1994) «για τη δέκατη Τρίτη τροποποίηση της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν τους περιορισμούς της διάθεσης στην αγορά και χρήσης ορισμένων επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων».

11.2 Φυσικοί Παράγοντες

1. **Π.Δ 77/93** (34/Α): Για την Προστασία των εργαζομένων από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες και τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ/τος 307/86 (135/Α) σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 88/642/ΕΟΚ.

11.2.1. Θόρυβος

1. **Π.Δ 149/06**, (159/Α) Ελάχιστες προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας όσον αφορά την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (θόρυβος) σε εναρμόνιση με την οδηγία 2003/10/ΕΚ.

11.2.2. Κραδαμοί

1. **Π.Δ 176/05**, (227/Α) Ελάχιστες προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας όσον αφορά την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (κραδαμοί), σε συμμόρφωση με την οδηγία 2002/44/ΕΚ.

11.3. Βιολογικοί Παράγοντες

1. **Π.Δ. 77/93** (34/Α): Για την Προστασία των εργαζομένων από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες και τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ/τος 307/86 (135/Α) σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 88/642/ΕΟΚ.
2. **Π.Δ. 186/95**, (97/Α): Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες του Συμβουλίου 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ.
3. **Π.Δ 174/97** (150/Α): Τροποποίηση του ΠΔ 186/95 «προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσης τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ» (97/Α) όπως τροποποιήθηκε με το ΠΔ 174/97(150/Α), σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 97/59/ΕΚ.
4. **Π.Δ 15/99**, (9/Α): Τροποποίηση του ΠΔ 186/95 «προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν

λόγω της έκθεσης τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ» (97/Α) όπως τροποποιήθηκε με το ΠΔ 174/97(150/Α), σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 97/59/ΕΚ και 97/65/ΕΚ της Επιτροπής.

11.4. Καρκινογόνοι Παράγοντες

1. Π.Δ 399/94, (221/Α): Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/394/ΕΟΚ.
2. Π.Δ 127/00, (111/Α): Τροποποίηση και συμπλήρωση ΠΔ 399/94 για προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με Οδηγία 90/394/ΕΟΚ σε συμμόρφωση με Οδηγία 97/42/ΕΚ.
3. Π.Δ 43/03, (44/Α/21-2-03): Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 399/94 «προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 1999/38/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 1999 (Ε.Ε.Λ 138/01.06.1999)».

12. Ηλεκτρικές Στήλες – Συσσωρευτές

1. Υ.Α 19817/1702/00, (963/Β): Τροποποίηση της 73537/14398/1995 Κ.Υ.Α «διαχείριση των ηλεκτρικών στηλών και των συσσωρευτών που περιέχουν ορισμένες επικίνδυνες ουσίες» (781/Β). Πρόγραμμα δράσης για τη διαχείριση των ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών σύμφωνα με το άρθρο 5 της απόφασης αυτής.
2. Π.Δ. 115/04, (80/Α) Αντικατάσταση της 73537/1438/95 κ.υ.α «διαχείριση των ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών που περιέχουν ορισμένες επικίνδυνες ουσίες» (Β/781) και 19817/00 κ.υ.α «τροποποίηση της 73537/95 κ.υ.α κ.λ.π.» (Β/963) «μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των χρησιμοποιημένων Ηλεκτρικών Στηλών και Συσσωρευτών».

13. Θερμική καταπόνηση

1. Εγκύκλιος Υπ. Εργασίας 140120/24-7-89: Αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης.
2. Εγκύκλιος Υπ. Εργασίας 130427/26-6-90: Αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης.
3. Εγκύκλιος Υπ. Εργασίας 130329/3-7-95: Αντιμετώπιση θερμικής καταπόνησης εργαζομένων κατά το θέρος.
4. Εγκύκλιος 130295/13-6-01: Αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων κατά το θέρος.
5. Εγκ. οικ. 10264/8.5.2008: Αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων κατά το θέρος.

14. Κάπνισμα

1. Υ.Α Υ1/Γ.Π./ΟΙΚ. 82942/03, (1292/Β): Συμπλήρωση της υ.δ Υ1/Γ.Π./76017/02 (1001/Β) «περί απαγόρευσης του καπνίσματος σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους, μεταφορικά μέσα και μονάδες παροχής Υπηρεσιών Υγείας».
2. Υ.Α Υ1/Γ.Π./οικ. 76017/02, (1001/Β): Απαγόρευση του καπνίσματος σε δημόσιους χώρους, μεταφορικά μέσα και μονάδες παροχής Υπηρεσιών Υγείας.

15. Κρεοπωλεία

1. Π.Δ 306/80 (86/Α): Περί όρων τεμαχισμού νωπού κρέατος και ελέγχου των εργαστηρίων τεμαχισμού, αποστεώσεως και παρασκευής μπιττωτού.
2. Π.Δ 468/90, (180/Α): Όροι και προϋποθέσεις επαγγελματικής εκπαίδευσης των υποψηφίων κρεοπωλών και εκδοροσφαγέων.
3. Π.Δ 126/00, (111/Α): Όροι και προϋποθέσεις επαγγελματικής εκπαίδευσης κρεοπωλών και εκδοροσφαγέων.
4. Π.Δ. 121/2006 (122/Α), Συμπλήρωση και τροποποίηση διατάξεων του π.δ 126/00 «Όροι και προϋποθέσεις επαγγελματικής εκπαίδευσης των υποψηφίων κρεοπωλών και εκδοροσφαγέων» (Α 111).

16. Κτιριολογικές απαιτήσεις

16.1. Γενικά

1. Υ.Α Γ1γ/9900/74, (1266/Β): Περί υποχρεωτικής κατασκευής αποχωρητηρίων.
2. Υ.Δ Γ1/2.400/75, (371/Β): Τροποποίηση του Υ.Δ Γ1γ/9.900/74 «περί υποχρεωτικής κατασκευής αποχωρητηρίων».
3. ΦΕΚ 362/Δ/4-7-79: Κανονισμός θερμομόνωσης.
4. Υ.Δ Αιβ/2055/4-3-80, (338/Β): Τροποποίηση της Γ1/2400/75, (371/Β).
5. Ν. 1577/85, (210/Α): Γενικός οικοδομικός κανονισμός.
6. Ν. 1772/88, (91/Α): Τροποποίηση του Ν. 1577/85 «γενικός κτιριοδομικός κανονισμός».
7. Υ.Α 3046/304/89, (59/Δ): Κτιριοδομικός Κανονισμός.

8. Π.Δ 16/96, (10/A): Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/654/ΕΟΚ.
9. Ν. 2831/00, (140/A): Τροποποίηση των διατάξεων του ν. 1577/85 «Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός» και άλλες διατάξεις.
10. Υ.Α οικ. 52487/02, (18/B) Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ΑμΕΑ σε υφιστάμενα κτίρια.

16.2. Αποχωρητήρια

1. Π.Δ. 305/96, (212/A) Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/57/ΕΟΚ
2. Υ.Α Αιβ/2055/80, (338/B) Τροποποίηση της Γ1/9900/74 Υγειονομικής Διατάξεως για τα αποχωρητήρια
3. Υ.Α Γ1/2.400/75, (371/B) Περί τροποποίησης της υπ αριθ. Γ1/9.900/74 Υγειονομικής Διάταξης «περί υποχρεωτικής κατασκευής αποχωρητηρίων»
4. Υ.Α Γ1/9900/74, (1266/B) Περί υποχρεωτικής κατασκευής αποχωρητηρίων

16.3 Ανελκυστήρες

1. Β.Δ 37/65, (10/A): Περί κατασκευής και λειτουργίας ηλεκτροκίνητων ανελκυστήρων.
2. Β.Δ 890/68, (311/A): Περί κατασκευής και λειτουργίας ηλεκτροκίνητων ανελκυστήρων.
3. Υ.Α 18173/88, (664/B): Κατασκευή, εγκατάσταση και λειτουργία ηλεκτροκίνητων ανελκυστήρων.
4. Υ.Α Οικ. 6895/1241/Φ9.2/93, (325/B/6.5.93) «Τροποποίηση της κ.υ.α 18173/88, (664/B) σε συμμόρφωση προς την 90/486/ΕΟΚ Οδηγία του Συμβουλίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1990, που τροποποιεί την Οδηγία 84/529/ΕΟΚ, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τους ηλεκτροκίνητους ανελκυστήρες».
5. Υ.Α Φ.9.2/οικ.32803/1308/97, (815/B): Κατασκευή και λειτουργία ανελκυστήρων.
6. Π.Δ 12/04, (7/A): Εγκαταστάσεις με συρματόσχοινα για τη μεταφορά προσώπων: Εναρμόνιση της οδηγίας 2000/9/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ης Μαρτίου 2000 (L 106/3-5-2000 της Επίσημης Εφημερίδας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων).
7. Υ.Α οικ. Φ9.2/29362/1957/05, (1797/B) «Αντικατάσταση της υπ αριθ οικ. 3899/253/Φ9.2 (291/B/02) κοινής υπουργικής απόφασης με την οποία συμπληρώθηκαν οι διατάξεις της υπ αριθ Φ9.2/οικ. 32803/1308 (815/B/97) κοινής υπουργικής απόφασης σχετικά με την εγκατάσταση, λειτουργία και ασφάλεια ανελκυστήρων».
8. Υ.Α. ΦΑε9.2/7543/403/2007, (696/B) Τροποποίηση διατάξεων της υπ αριθμ. Οικ. Φ9.2/29362/1957/9.12.2005 (1797/B) κοινής υπουργικής απόφασης περί εγκατάστασης, λειτουργίας και ασφάλειας των ανελκυστήρων.
9. Υ.Α. ΦΑε 9.2 οικ. 14143/720/2007, (1111/B) Τροποποίηση διατάξεων της κοινής υπουργικής απόφασης οικ. ΦΑε 9.2/29362/1957/8.12.2005 (1797/B), όπως τροποποιήθηκε με την κοινή υπουργική απόφαση ΦΑε 9.2/7543/403/3.5.2007 (696/B) περί εγκατάστασης, λειτουργίας και ασφάλειας των ανελκυστήρων.

16.4 Ατμολέβητες

1. Β.Δ 30-1/37, (37/A): Περί επιβλέψεως της λειτουργίας και συντηρήσεως κινητηρίων μηχανών και ατμολεβίτων.
2. Β.Δ της 12-8-48, (203/A): Περί τροποποίησης και συμπληρώσεως του από 30/1/37 διατάγματος «περί επιβλέψεως της λειτουργίας και συντηρήσεως κινητηρίων μηχανών και ατμολεβίτων».
3. Υ.Α 51949/51, (174/B): Περί μέτρων ασφαλείας λειτουργίας λεβήτων και λεβητοστασιών σταθερών εγκαταστάσεων.
4. Β.Δ της 11-3-55, (82/A): Χειρισμός και επίβλεψη ατμολεβίτων.
5. Β.Δ 277/63, (65/A): Περί ατμολεβίτων, εγκαταστάσεων και λειτουργίας αυτών.

16.5 Ηλεκτρολογικές Εγκαταστάσεις

1. Ν. 158/75, (189/A): Περί εργασίας επί ηλεκτρικών εγκαταστάσεων ευρισκομένων υπό τάσι.
2. Υ.Α 470/85, (183/B): Ηλεκτρολογικό υλικό που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί εντός ορισμένων ορίων τάσεως σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 73/23/ΕΟΚ 93/68/ΕΟΚ (ΕΕ L 220/30-8-93) της 22-7-93.
3. Υ.Α Β 6467/608/88, (214/B): Τροποποίηση της 470/85 κοινής Υ.Α των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «ηλεκτρολογικό υλικό που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί εντός ορισμένων ορίων τάσεως σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 73/23 ΕΟΚ (183/B).
4. Υ.Α 27356/16.12.91/92, (78/B) «Τροποποίηση της 470/85 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Ηλεκτρολογικό υλικό που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί εντός ορισμένων ορίων τάσεως σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 73/23/ΕΟΚ (183/B)».
5. Υ.Α 16717/5052/94, (992/B): Τροποποίηση της αριθ. 470/85 απόφασης, σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 93/68/ΕΟΚ (ΕΕ L 220/30-8-93) της 22-7-93.

6. **Υ.Α Φ.7.5/1816/88/04** (470/B): Αντικατάσταση του ισχύοντος Κανονισμού Εσωτερικών Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων (Κ.Ε.Η.Ε) με το Πρότυπο ΕΛΟΤ HD 384 και άλλες σχετικές διατάξεις.
7. **Υ.Α Φ Α'50/12081/642/06**, (1222/B) Θέματα Ασφάλειας των Εσωτερικών Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων (Ε.Η.Ε.). Καθιέρωση υποχρέωσης εγκατάστασης διατάξεων διαφορικού ρεύματος και κατασκευής θεμελιακής γείωσης.

16.6 Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις

1. **Π.Δ 902/75**, (287/A): Επίβλεψη μηχανολογικών εγκαταστάσεων.
2. **Π.Δ 38/91**, (21/A): Εκτέλεση, συντήρηση και επισκευή θερμοδραυλικών εγκαταστάσεων και λοιπών ειδικών εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης των κτιρίων καθώς και έκδοση επαγγελματικών αδειών για τους εργαζόμενους στις σχετικές εργασίες.
3. **Π.Δ 48/95**, (36/A): Τροποποίηση του Π.Δ 38/91 «εκτέλεση, συντήρηση και επισκευή θερμοδραυλικών εγκαταστάσεων και λοιπών ειδικών εγκαταστάσεων».
4. **Π.Δ 87/96**, (72/A): Εκτέλεση συντήρηση και επισκευή ψυκτικών εγκαταστάσεων ψυχορρασιών και μηχανημάτων παραγωγής ψύχους, καθορισμός των προσόντων και έκδοση επαγγελματικών αδειών για τους εργαζόμενους στις σχετικές εργασίες.
5. **Π.Δ 55/00**, (44/A): Τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ 38/91 (21/A) «εκτέλεση, συντήρηση και επισκευή θερμοδραυλικών εγκαταστάσεων και λοιπών ειδικών εγκαταστάσεων και λοιπών ειδικών εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης των κτιρίων, καθώς και έκδοση επαγγελματικών για τους εργαζόμενους στις σχετικές εργασίες» όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ 48/95 (Α/36).
6. **Π.Δ 362/01**, (245/A): Εκτέλεση, συντήρηση και επισκευή εγκαταστάσεων καύσης αερίων καυσίμων (καυστήρων και συσκευών). Έκδοση επαγγελματικών αδειών για τους εργαζόμενους στις σχετικές εργασίες.

17. Μέσα Ατομικής Προστασίας

1. **Κ.Υ.Α Β 4373/1205/93**, (187/B): Συμμόρφωση της Ελληνικής Νομοθεσίας με την 89/686/ΕΟΚ Οδηγία του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1989 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα μέσα ατομικής προστασίας.
2. **Π.Δ 396/94**, (220/A): Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 89/656/ΕΟΚ.
3. **Κ.Υ.Α 8881/94**, (450/B): Τροποποίηση της Β4373/1205/93 απόφασης για τα μέσα ατομικής προστασίας, σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες του Συμβουλίου 93/95/ΕΟΚ και 93/68/ΕΟΚ.
4. **Υ.Α οικ. Β 5261/190/97**, (113/B): Τροποποίηση της Β4373/1205/93 Κ.Υ.Α για τα μέσα ατομικής προστασίας όπως τροποποιήθηκε και ισχύει μέχρι σήμερα σε συμμόρφωση προς την οδηγία ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 96/58/ΕΚ.

18. Μηχανές

18.1. Μεταφορικές Ταινίες – Ανυψωτικά Μηχανήματα

1. **Π.Δ 212/76**, (78/A): Περί μέτρων υγιεινής και ασφαλείας των εργαζομένων εις μεταφορικές ταινίες και προωθητάς εν γένει.
2. **Π.Δ 216/78**, (47/A): Περί μέτρων υγιεινής και ασφαλείας των εργαζομένων εις την μεταφοράν ρευστών-πυρακτωμένων υλών, δια περνοφόρων οχημάτων.
3. **Π.Δ 31/90**, (11/A): Επίβλεψη της λειτουργίας, χειρισμός και συντήρηση μηχανημάτων εκτέλεσης Τεχνικών Έργων.
4. **Π.Δ 499/91**, (180/A): Τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ 31/90 (11/A) «επίβλεψη της λειτουργίας, χειρισμός και συντήρηση μηχανημάτων εκτέλεσης τεχνικών έργων».
5. **Ν. 2696/99**, (57/A): Κύρωση του Κ.Ο.Κ. (άρθρο 2 §, 87, 88, 90).
6. **Υ.Α οικ. 15085/593/03**, (1186/B): Κανονισμός Ελέγχων Ανυψωτικών Μηχανημάτων.

18.2 Εξοπλισμός εργασίας

1. **Π.Δ 377/93**, (160/A): Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις Οδηγίες 89/392/ΕΟΚ και 91/368/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με τις μηχανές.
2. **Π.Δ 395/94**, (220/A): Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ.
3. **Π.Δ 18/96**, (11/A): Τροποποίηση του Π.Δ/τος 377/93 σχετικά με τις μηχανές σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες του Συμβουλίου 93/44/ΕΟΚ και 93/68/ΕΟΚ.
4. **Π.Δ 89/99**, (94/A): Τροποποίηση του Π.Δ 395/94 «ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρη-

ομοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ, (220/Α) σε συμμόρφωση με την οδηγία 95/63/ΕΚ του Συμβουλίου».

5. **Π.Δ 304/00**, (241/Α): Τροποποίηση του Π.Δ 395/94 «ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ» (220/Α) όπως αυτό τροποποιήθηκε με το Π.Δ 89/99. Τροποποίηση του Π.Δ 395/94 σε συμμόρφωση με την οδηγία 95/63/ΕΚ του Συμβουλίου (94/Α).
6. **Π.Δ 155/04**, (121/Α): Τροποποίηση του π.δ 395/94 «ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ» (Α/220) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, σε συμμόρφωση με την οδηγία 2001/45/ΕΚ.

18.3. Πιεστήρες

1. **Π.Δ 151/78**, (31/Α): Περί μέτρων υγιεινής και ασφαλείας των απασχολουμένων εις θερμοπλαστικούς και παρομοίους τοπίων πιεστήρας.
2. **Π.Δ 152/78**, (31/Α): Περί μέτρων υγιεινής και ασφαλείας των εργαζομένων εις πιεστήρας δι' εκκέντρου και παρομοίους τοιούτους.

19. Ξυλουργεία

1. **Β.Δ 10-9/14-10-37**, (405/Α): Περί ασφαλείας των εν τοις ξυλουργικαίς εργοστασίαις ασχολουμένων εργατών και τεχνιτών.
2. **Υ.Α 193066/85**, (831/Β): Εμποτιστικά ξύλου CCA και CCB.

20. Οθόνες Οπτικής Απεικόνισης

1. **Π.Δ 398/94**, (221/Α): Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας κατά την εργασία με οθόνες οπτικής απεικόνισης σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/270/ΕΟΚ.

21. Πυροπροστασία

1. **Πυρ/κή Δ/ξη 1/78**, (1148/Β): Περί λήψεως βασικών μέτρων πυροπροστασίας σε εμπορικά καταστήματα και στους αποθηκευτικούς χώρους.
2. **Πυρ/κή Δ/ξη 2/79**, (100/Β): Περί λήψεως βασικών μέτρων πυροπροστασίας εις τα ξενοδοχειακά καταλύματα.
3. **Πυρ/κή Δ/ξη 3/81**, (20/Β): Περί λήψεως βασικών μέτρων πυροπροστασίας σε αίθουσες συγκεντρώσεως κοινού.
4. **Πυρ/κή Δ/ξη 1α/81**, αριθ. 37738/Φ.700.1/1α, (538/Β): Περί τροποποιήσεως της υπ. αριθ. 1/30-12-78 Πυρ/κής Δ/ξης.
5. **Πυρ/κή Δ/ξη 2α/81**, αριθ. 37738/Φ.700.1/2α, (538/Β): Περί τροποποιήσεως της 2/79 Πυρ/κής Δ/ξης.
6. **Πυρ/κή Δ/ξη 3α/81**, αριθ. 37738/Φ.700.1/3α, (538/Β): Περί τροποποιήσεως της 3/19-1-81 Πυρ/κής Δ/ξης.
7. **Πυρ/κή Δ/ξη 2β/82**, (623/Β): Τροποποίηση της 2/3-2-79 Πυρ/κής Δ/ξης.
8. **Πυρ/κή Δ/ξη 1β/83**, αριθ. Φ.701.1/1β/83, (450/Β): Τροποποίηση της 1/30-12-78 Πυρ/κής Δ/ξης.
9. **Πυρ/κή Δ/ξη 2γ/83**, αριθ. Φ.701.1/2γ/83, (457/Β): Τροποποίηση της 2/3-2-79 Πυρ/κής Δ/ξης.
10. **Πυρ/κή Δ/ξη 3β/83**, Φ.701.1/3β/83, (457/Β): Τροποποίηση της 3/19-1-81 Πυρ/κής Δ/ξης.
11. **Πυρ/κή Δ/ξη 4/87**, (724/Β): Μέτρα πρόληψης πυρκαγιών εις οικήπεδα και λοιπούς ακάλυπτους χώρους, που βρίσκονται κοντά σε κατοικημένες περιοχές.
12. **Π.Δ 71/88**, (32/Α): Κανονισμός πυροπροστασίας των κτιρίων.
13. **Π.Δ 374/88**, (168/Α): Τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ 71/88 «κανονισμός πυροπροστασίας κτιρίων». (Διόρθωση στο 59/Α).
14. **Υ.Α Δ7/Φ1/4817/90**, (188/Β): Λήψη μέτρων πυροπροστασίας στις εγκαταστάσεις μεταλλείων και λατομείων.
15. **Υ.Α 34458/90**, (846/Β): Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών, διαμόρφωσης, σχεδίασης, κατασκευής, ασφαλούς λειτουργίας και πυροπροστασίας εγκαταστάσεων διυλιστηρίων και λοιπών βιομηχανιών πετρελαίου.
16. **Υ.Α 58185/2474/91**, (360/Β): Περί τροποποιήσεως και συμπλήρωσης του Π.Δ 71/88 «κανονισμός πυροπροστασίας κτιρίων (32/Α διόρθωση 59/Α)».
17. **Υ.Α 7376/91**, (386/Β): Λήψη μέτρων και μέσων πυροπροστασίας στις εγκαταστάσεις ανάμειξης, συσκευασίας και αποθήκευσης λιπαντικών ελαίων και λιπών.
18. **Πυρ/κή Δ/ξη 5/91**, (387/Β): Καθορισμός της διάρκειας ισχύος των βεβαιώσεων πυρασφάλειας.
19. **578/Β/29.7.91**, Λήψη μέτρων πυροπροστασίας σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης υγρών καυσίμων των επιχειρήσεων που δεν αποτελούν εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων.
20. **Υ.Α 81813/5428/93**, (647/Β): Τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ 71/88 «κανονισμός πυροπροστασίας κτιρίων».

21. **Υ.Α 54229/2498/94**, (312/Β): Τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ/τος 71/88 «κανονισμός πυροπροστασίας κτιρίων» (32/Α διόρθωση 59/Α).
  22. **Υ.Α 28240 Φ. 701.2, Πυρ/κή Δ/ξη 3γ/95**, (717/Β): Τροποποίηση της 3/81 Πυρ/κής Δ/ξης «περί λήψεως βασικών μέτρων πυροπροστασίας εις αίθουσας συγκεντρώσεως κοινού».
  23. **Πυρ/κή Δ/ξη 36/95**, (959/Β): Τροποποίηση της 3/81 Πυρ/κής Δ/ξης «περί λήψεως βασικών μέτρων πυροπροστασίας εις αίθουσας συγκεντρώσεως κοινού».
  24. **Πυρ/κή Δ/ξη 6/96**, (150/Β): Λήψη μέτρων πυροπροστασίας σε αποθήκες.
  25. **Πυρ/κή Δ/ξη 7/96**, (155/Β): Λήψη μέτρων πυροπροστασίας κατά την εκτέλεση θερμών εργασιών.
  26. **Πυρ/κή Δ/ξη 8/97**, (725/Β): Λήψη μέτρων πυροπροστασίας σε εμπορικά καταστήματα.
  27. **Υ.Α 33940/7590/98**, (1316/Β): Τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ 71/88 «κανονισμός πυροπροστασίας κτιρίων».
  28. **Υ.Α. 34897/Φ700.1/02**, (844/Β): Έγκριση πυροσβεστικής διάταξης 10/02.
  29. **Υ.Α. 34896Φ700-1/02**, (844/Β): Έγκριση τροποποίησης πυροσβεστικής διάταξης 8α/02.
  30. **Υ.Α 30722/Φ.700.1/03**, (817/Β): Έγκριση Πυροσβεστικής Διάταξης 11/03.
  31. **Υ.Α 618/43/05**, (52/Β): Προϋποθέσεις διάθεσης στην αγορά πυροσβεστήρων, διαδικασίες συντήρησης, επανελέγχου και αναγόμωσης.
  32. **Υ.Α 17230/671/05**, (1218/Β) «Τροποποίηση της υπ αριθ. 618/43/05 (52/Β) κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Δημόσιας Τάξης «προϋποθέσεις διάθεσης στην αγορά πυροσβεστήρων, διαδικασίες συντήρησης, επανελέγχου και αναγόμωσης».
  33. **Υ.Α Φ15/οικ.1589/104/06**, (90/Β) «Λήψη μέτρων πυροπροστασίας στις βιομηχανικές – βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, επαγγελματικά εργαστήρια, αποθήκες και μηχανολογικές εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών, που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3325/05 (68/Α) και σε λοιπές δραστηριότητες».
  34. **Πυρ.Διατ. 12/2007**, (545/Β) Καθιέρωση βιβλίου ελέγχου συντήρησης και καλής λειτουργίας των μέσων ενεργητικής πυροπροστασίας των επιχειρήσεων.
  35. **Αποφ. 2008**, (1506/Β) Καθορισμός της διαδικασίας χορήγησης πιστοποιητικού πυροπροστασίας σε επιχειρήσεις που στεγάζονται σε κτίρια.
  36. **Αποφ. 58474 Φ. 700.1/2008**, (2266/Β) Τροποποίηση της υπ αριθμ. 12/2007 Πυροσβεστικής Διάταξης (ΦΕΚ 545/Β) «Καθιέρωση βιβλίου ελέγχου συντήρησης και καλής λειτουργίας των μέσων ενεργητικής πυροπροστασίας των επιχειρήσεων».
- 22. Σήμανση**
1. **Π.Δ 105/95** (67/Α): Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφάλειας ή/ και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/58/ΕΟΚ.
- 23. Σταφιδ αποθήκες**
1. **Β.Δ 16-3/5-4/23**, (91/Α): Περί κανονισμού των μέτρων υγιεινής και καθαριότητας των σταφιδ αποθηκών.
  2. **Β.Δ 13-10/6-11/23**, (321/Α): Περί κανονισμού των μέτρων υγιεινής και καθαριότητας των αποθηκών συσκευασίας σύκων.
  3. **Β.Δ 30/10/24**, (275/Α): Περί κανονισμού όρων εργασίας εν τοις εργαστηρίοις και αποθήκες σύκων.
- 24. Στεγνοκαθαριστήρια**
1. **Υ.Α Α5α/5333/87**, (721/Β): Όροι ιδρύσεως και λειτουργίας Καταστημάτων κλπ. πλυντηρίων, στεγνοκαθαριστηρίων, βαφείων, ταπητοκαθαριστηρίων και αμιγών σιδηρωτηρίων ρουχισμού Δημοσίας χρήσεως.
- 25. Σφαγεία**
1. **Β.Δ 15-4-38**, (180/Α): Περί κανονισμού υγιεινής σφαγείων.
  2. **Π.Δ 306/80** (86/Α): Περί όρων τεμαχισμού νωπού κρέατος και ελέγχου των εργαστηρίων τεμαχισμού, αποστεώσεως και παρασκευής μπιτωτού.
  3. **Π.Δ 126/00**, (111/Α): Όροι και προϋποθέσεις επαγγελματικής εκπαίδευσης κρεοπωλών και εκδοροσφαγέων.
  4. **Π.Δ 121/06**, (122/Α) Συμπλήρωση και τροποποίηση διατάξεων του π.δ 126/00 «Όροι και προϋποθέσεις επαγγελματικής εκπαίδευσης των υποψηφίων κρεοπωλών και εκδοροσφαγέων» (Α 111).
- 26. Συγκολλήσεις**
1. **Π.Δ 95/78**, (20/Α): Περί μέτρων υγιεινής και ασφαλείας των απασχολουμένων εις εργασίας συγκολλήσεων.

27. Τυπογραφεία

1. **Υ.Α 1999/85/86, (37/Β)** Αντικατάσταση του Π.Δ 522/83 και των Παραρτημάτων του από το κείμενο της παρούσας απόφασης και από τα Παραρτήματά της σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 83/265/ΕΟΚ και 81/916/ΕΟΚ.
2. **Π.Δ 94/87, (54/Α)** Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται στον μεταλλικό μόλυβδο και τις ενώσεις ιόντων του κατά την εργασία.
3. **Αποφ. 1110/88/88, (733/Β)** Τροποποίηση της απόφασης του ΑΧΣ 1999/85 σχετικά με ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των χρωμάτων κ.λπ.
4. **Αποφ. 1196/89/90, (51/Β)** Τροποποίηση της 1999/85 απόφασης του ΑΧΣ σχετικά με ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των χρωμάτων, βερνικιών, τυπογραφικών μελανών, κολλών και συναφών προϊόντων σε εναρμόνιση με την οδηγία 89/451/ΕΟΚ.

28. Φυσικό Αέριο - Υγραέρια

1. **Υ.Α Δ3/14858/93, (477/Β)**: Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών διαμόρφωσης, σχεδίασης, κατασκευής, ασφαλούς λειτουργίας και πυροπροστασίας εγκαταστάσεων αποθήκευσης, εμφιάλωσης, διακίνησης, και διανομής υγραερίου καθώς και εγκαταστάσεων για τη χρήση αυτού σε βιομηχανικές, βιοτεχνικές και επαγγελματικές δραστηριότητες.
2. **Υ.Α 31856/03, (1257/Β)**: Τεχνικός κανονισμός εγκαταστάσεων υγραερίου στα κτίρια (πλην βιομηχανιών - βιοτεχνιών).
3. **Υ.Α Δ3/Α/11346/03, (963/Β)**: Κανονισμός εσωτερικών εγκαταστάσεων φυσικού αερίου με πίεση λειτουργίας έως και 1 bar.
4. **Υ.Α 31856/03, (1257/Β)** Τεχνικός κανονισμός εγκαταστάσεων υγραερίου στα κτίρια (πλην βιομηχανιών - βιοτεχνιών).
5. **Υ.Α Δ3/Α/22560/05, (1730/Β)** Καθορισμός συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του Κανονισμού εσωτερικών εγκαταστάσεων φυσικού αερίου με πίεση λειτουργίας έως και 1bar (κ.υ.α. Δ3/Α/11346/30-6-2003 - ΦΕΚ 963/Β/15-7-2003).
6. **Υ.Α Δ3/Α/14715/06, (1530/Β)** Κανονισμός δικτύων πολυαιθυλενίου διανομής φυσικού αερίου με μέγιστη πίεση λειτουργίας 4 bar.
7. **Υ.Α Δ3/Α/17013/06, (1552/Β)** Κανονισμός χαλύβδινων δικτύων διανομής φυσικού αερίου με πίεση σχεδιασμού 19 bar.
8. **Υ.Α Δ3/Α/20701/06, (1712/Β)** Κανονισμός «Εγχειρίδιο λειτουργίας και συντήρησης δικτύων διανομής μέσης πίεσης φυσικού αερίου (πίεση σχεδιασμού 19 bar) και δικτύων κατανομής χαμηλής πίεσης φυσικού αερίου (μέγιστη πίεση λειτουργίας 4 bar).
9. **Υ.Α Δ3/Α/22925/06, (1810/Β)** Κανονισμός εγκατάστασης παροχетеυτικών αγωγών και μετρητών φυσικού αερίου με πίεση λειτουργίας έως και 4 bar.

29. Χαλυβουργία

1. **Υ.Α 32141/1957**, Περί μέτρων ασφαλείας εις εργοστάσια Χαλυβουργίας.

30. Χειρωνακτική Διακίνηση Φορτίων

1. **Π.Δ 397/94, (221/Α)**: Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας κατά την χειρωνακτική διακίνηση φορτίων που συνεπάγεται κίνδυνο ιδίως για τη ράχη και την οσφυϊκή χώρα των εργαζομένων σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 90/269/ΕΟΚ.

31. Χρόνος Εργασίας

1. **Π.Δ 76/05, (117/Α)**: Τροποποίηση του π.δ 88/99 «ελάχιστες προδιαγραφές για την οργάνωση του χρόνου εργασίας σε συμμόρφωση με την οδηγία 93/104/ΕΚ» (94/Α) σε συμμόρφωση με την οδηγία 2000/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
2. **Π.Δ 88/99, (94/Α)**: Ελάχιστες προδιαγραφές για την οργάνωση του χρόνου εργασίας σε συμμόρφωση με την οδηγία 93/104/ΕΚ.